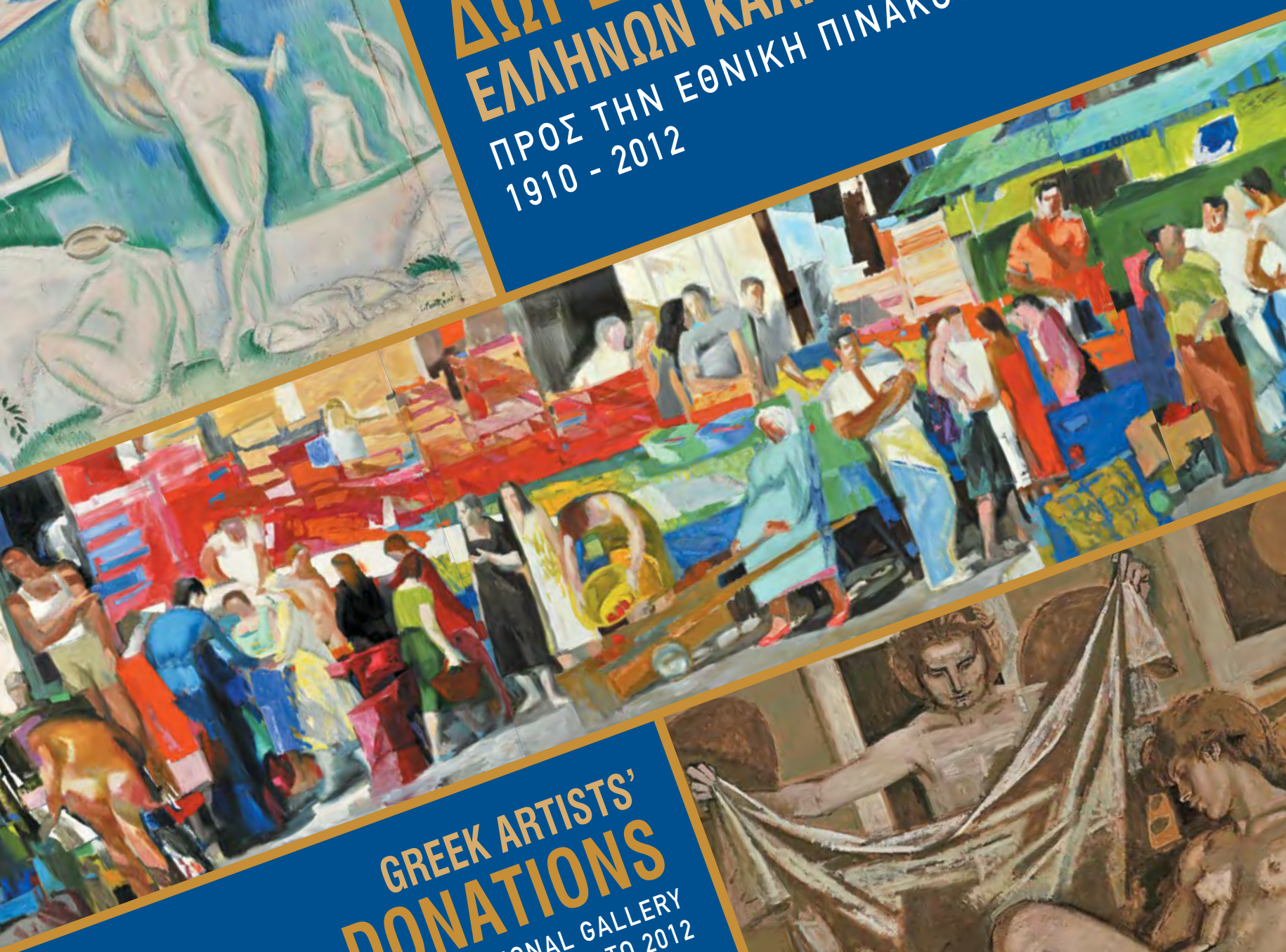

**ΔΩΡΕΕΣ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ**
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
1910 - 2012

**GREEK ARTISTS'
DONATIONS**
TO THE NATIONAL GALLERY
FROM 1910 TO 2012

ΕΚΘΕΣΗ

Ιδέα – Εποπτεία

Μαρίνα Λαμπράκη - Πλάκα

Διευθύντρια

Επιστημονική έρευνα,

Επιμέλεια, Σχεδιασμός, Κείμενα

Δρ Λίνα Τσίκοιτα - Δειμέζη

Διεύθυνση Συντήρησης

και Αποκατάστασης Έργων Τέχνης

Δρ. Μιχάλης Δουλγερίδης

Διευθυντής

Συντηρητές

Μαριέτα Βιδάλη, Χριστίνα Καραδήμα,

Αγνή Τερλιξή, Ελίνα Καβαλιεράτου,

Μαρίκα Τρομπέτα, Παναγιώτης Ρομπάκης,

Βίκυ Μάνεση, Ελένη Κουλουμπή, Αννίτα Μουτσάτσου,

Λίλα Ανδρουτσόπουλου, Εύη Γαρυφαλάκη,

Θεόφιλος Χριστοδουλάκης

Συντηρητές Γλυπτικής

Μαρία Κλιάφα, Γιώργος Μαργαρίτης, Μαρία Πέτρου

Διεύθυνση Διοικητικού - Οικονομικού

Κωνσταντίνος Αρβανιτάκης

Διευθυντής

Διακίνηση έργων

Κωνσταντίνια Πλάκα, Ρούλα Σπανούδη

Ενημέρωση Διαδικτυακού Τόπου

Ελπινίκη Μείντάνη

Γραφείο τύπου - Δημόσιες σχέσεις

Ειρήνη Τσελεπή

Σήμανση

Peak Publishing

Μεταφορά και τοποθέτηση έργων

Ορφεύς Βεϊνόγλου Α.Ε.

Ρύθμιση φωτισμού και ηλεκτρολογική υποστήριξη έργων

Δημήτρης Σιφναίος

Κατασκευές και τεχνικές εργασίες

Εμμανουήλ Λιγνός, Τάσος Βλαχονικολός,

Σπυρίδων Κλάδης, Τάσος Λυμπεράκης

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Επιμέλεια

Δρ Λίνα Τσίκοιτα - Δειμέζη

Μετάφραση στην αγγλική γλώσσα

Δημήτρης Σαλταμπάσης, Άρτεμις Ζερβού

Φωτογραφίες έργων

Σταύρος Ψηρούκης, Θάλεια Κυμπάρη,

φωτογραφικό αρχείο Τώνιας Γιαννουδάκη

Καλλιτεχνική επιμέλεια, παραγωγή

Θύμιος Πρεσβύτες, Θοδωρής Αναγνωστόπουλος

(Peak publishing)

Εκτύπωση

Μπάξας Α.Ε.

EXHIBITION

Idea - Supervision

Marina Lambraki - Plaka

Director

Scientific Research,

Curatorship, Design, Texts

Dr. Lina Tsikouta - Deimezis

Department of Conservation

and Restoration

Dr Michalis Doulgeridis

Head

Conservators

Marieta Vidali, Christina Karadima,

Agni Terlixi, Elina Cavalieratos, Marika Trombeta,

Panaghiotis Rombakis, Vicky Manesi,

Eleni Kouloumbi, Annita Moutsatsou,

Lila Androutsopoulou, Evi Garifalaki,

Theophilos Christodoulakis

Sculpture Conservation Studio

Maria Klifa, Giorgos Margaritis, Maria Petrou

Department of Finance and Administration

Constantinos Arvanitakis

Head

Storeroom Handlers

Constantina Plaka, Roula Spanoudi

Website Update

Elpiniki Meintani

Press Office - Public Relations

Irene Tselepis

Labeling and Graphics

Peak Publishing

Works Transport and Installation

Orphée Beinoglou S.A.

Lighting and Electrical maintenance of the works

Dimitris Sifnaios

Constructions and Technical Works

Emmanouil Lignos, Tasos Vlachonikolos,

Spyridon Kladis, Tasos Lymberakis

CATALOGUE

Editor

Dr. Lina Tsikouta - Deimezis

Translation in English

Dimitris Saltabassis, Artemis Zervou

Artwork Photography

Stavros Psiroukis, Thalia Kympari,

Tonia Giannoudaki' s photo archive

Design, production

Thymios Presvytis, Thodoris Anagnostopoulos

(Peak publishing)

Printing

Baxas S.A.

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΖΟΥ

Διοικητικό Συμβούλιο

Απόστολος Μπότσος

Πρόεδρος

Γεώργιος Ζανιάς

Αντιπρόεδρος

Έλλη Σούτζου-Βαρότσου

Νίκος Ζίας

Φωτεινή-Ιουλία Δημακοπούλου

Μιχαήλ Αρφαράς

Αριάδνη Βοζάνη

Παναγιώτης Τουρνικιώτης

Αντώνης Κομνηνός

Μέλη

Καλλιτεχνική Επιτροπή

Μιχαήλ Αρφαράς

Πρόεδρος

Γεώργιος Ρόρρης

Αντιπρόεδρος

Αχιλλέας Δρούγκας

Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα

Νίκος Ζίας

Μέλη

NATIONAL GALLERY ALEXANDROS SOUTZOS MUSEUM

Board of Trustees

Apostolos Botsos

President

Yiorgos Zanias

Vice President

Elli Soutzou-Varotsou

Nikos Zias

Fotini-Ioulia Dimakopoulou

Michael Arfaras

Ariadni Vozani

Panaghiotis Tournikiotis

Antonis Komninos

Members

Artistic Committee

Michael Arfaras

President

Yiorgos Rorris

Vice President

Achilleas Droungas

Marina Lambraki-Plaka

Nikos Zias

Members

ISBN: 978-960-7791-54-2 © Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ / COMMUNICATION SPONSORS

ΔΩΡΕΕΣ

ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
1910 - 2012

**GREEK ARTISTS'
DONATIONS**

TO THE NATIONAL GALLERY
FROM 1910 TO 2012

Οι δωρεές αποτέλεσαν το θεμέλιο της Εθνικής Πινακοθήκης από την ίδρυσή της το 1900. Γενναιόδωροι ευπατρίδες συλλέκτες και διορατικοί εικαστικοί δημιουργοί πρόσφεραν τα έργα τους για να αποτελέσουν το προζύμι της καλλιτεχνικής παιδείας του έθνους. Αλλά και το ελληνικό κράτος δεν υπήρξε άστοργο. Οι αγορές, που βασίζονται στις κρατικές επιχορηγήσεις, συναγωνίζονται και συνοδοιπορούν με τις δωρεές, για να φτάσει σήμερα η Εθνική Πινακοθήκη να αριθμεί στις συλλογές της σχεδόν 20.000 έργα.

Με τις τελευταίες μας εκθέσεις (*«Στα άδυτα της Εθνικής Πινακοθήκης»* και *«Δωρεές Ελλήνων καλλιτεχνών»*) θελήσαμε να φέρουμε στο φως άγνωστα έργα των συλλογών μας, που δεν αξίζουν λιγότερο της προσοχής μας και του θαυμασμού μας από εκείνα που εκτίθενται στις μόνιμες συλλογές. Οι εκθέσεις αυτές αποκτούν μια συμβολική σημασία, καθώς ύστερα από λίγους μήνες ξεκινούν τα έργα επέκτασης του κτηριακού μας συγκροτήματος και το κοινό δεν θα έχει πλέον τη δυνατότητα να έρθει σε επαφή παρά μόνο με μικρό τμήμα των συλλογών που θα εναλλάσσονται στον περιορισμένο χώρο του Β' κτηρίου της Εθνικής Γλυπτοθήκης. Παράλληλα, η αποκάλυψη κρυμμένων θησαυρών, που σήμερα λόγω έλλειψης χώρου φυλάσσονται στις αποθήκες, μας δίνει μια πρόγευση της εμπλουτισμένης νέας παρουσίασης των μόνιμων συλλογών στις νέες αίθουσες του μουσείου όταν θα ολοκληρωθούν οι εργασίες.

Η εκτενής εισαγωγική μελέτη της επιμελήτριας της έκθεσης δρ. Λίνας Τσίκουτα μας δίνει το ιστορικό του εμπλουτισμού των συλλογών με δωρεές και κληροδοτήματα. Και τα δύο παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι δωρεές καλλιτεχνών, και ιδιαίτερα αυτές που περιλαμβάνουν πολυάριθμα έργα που καλύπτουν ένα μεγάλο χρονικό φάσμα της δημιουργίας τους, γίνονται συνήθως με αξιολογικά κριτήρια. Έτσι συνιστούν μια μορφή κριτικής αυτοαποτίμησης, αφού μ' αυτά τα έργα, τα οποία οι ίδιοι οι δημιουργοί τους αξιολογούν ως αντιπροσωπευτικά, επιθυμούν να εγγραφούν στην ιστορία της τέχνης, η οποία κατά τεκμήριο γράφεται στα μεγάλα μουσεία. Σ' αυτή την περίπτωση ανήκουν οι δωρεές του Γκίκα, του Μόραλη, του Στάμου, του Τέτση, του γλύπτη Αβραμίδα, για να περιοριστούμε σε λίγα χαρακτηριστικά παραδείγματα σημαντικών και διαχρονικών δωρεών. Οι καλλιτέχνες που κληροδοτούν ολόκληρη τη δημιουργία τους στο μουσείο, όπως συμβαίνει με τις γλύπτριες Μπέλλα Ραφτοπούλου, Φρόσω Ευθυμιάδη-Μενεγάκη ή με το έργο του Χρήστου Καπράλου, που πέρασε ολόκληρο στην Εθνική Πινακοθήκη, καθώς και με τη δωρεά Δανιήλ, δεν εντάσσονται σ' αυτή την κατηγορία. Ωστόσο οι δωρεές αυτές είναι εξαιρετικά πολύτιμες γιατί μας επιτρέπουν να έχουμε τη συνολική θέαση της δημιουργίας ενός καλλιτέχνη. Η παρουσία πολυάριθμων έργων ενός δημιουργού που πλαισιώνεται και από σχέδια, όπως συμβαίνει με τον Κωνσταντίνο Παρθένη, αποτελεί αληθινή ευλογία για το Μουσείο αλλά και για τη μελέτη του έργου τους.

Τα κληροδοτήματα μας επιτρέπουν να μελετήσουμε, μέσω της ιστορίας συγκρότησης των συλλογών του δωρητή, τις διακυμάνσεις της καλαισθησίας των ελλήνων φιλοτέχνων. Το συναρπαστικό αυτό κεφάλαιο, που ανήκει στη «θεωρία της υποδοχής» (*«théorie de la réception»*), συμπληρώνεται από τις αποφάσεις των καλλιτεχνικών επιτροπών της Εθνικής Πινακοθήκης: τις αποδοχές, τους δισταγμούς, τις απορρίψεις και τα σχόλια που τις συνοδεύουν. Είναι η ιστορία του μουσείου αλλά και της καλαισθησίας (γούστου), των προτιμήσεων και του ορίζοντα υποδοχής της καλλιτεχνικής δημιουργίας από τους θεσμικούς εκπροσώπους ενός κρατικού μουσείου.

Πολύ εύστοχα η επιμελήτρια της έκθεσης παρατηρεί ότι το θέμα αυτής της έκθεσης θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο μιας διδακτορικής διατριβής. Για την ώρα ας απολαύσουμε τα άνθη της γενναιοδωρίας των ελλήνων καλλιτεχνών και ας τους εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας.

Από την παρούσα έκθεση απουσιάζουν πολλές δωρεές νέων καλλιτεχνών που οι περισσότεροι υπήρξαν μαθητές μου στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών και σήμερα διδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ελληνική καλλιτεχνική σκηνή. Τα έργα τους είχαν παρουσιαστεί στην έκθεση «Νέα αποκτήματα» τόσο στην Εθνική Πινακοθήκη όσο και σε άλλες πόλεις της Ελλάδος. Μερικά από αυτά εκτίθενται στο σύγχρονο τμήμα των μόνιμων συλλογών.

Ευχαριστώ και συγχαίρω την επιμελήτρια της έκθεσης Λίνα Τσίκουτα για την ενθουσιώδη υποστήριξη αυτού του δύσκολου εγχειρήματος που προετοιμάστηκε με εργώδη έρευνα στα αρχεία της ΕΠΜΑΣ. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΠΜΑΣ και ο φιλότεχνος πρόεδρός του κ. Απόστολος Μπότσος, επ. πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που υποστηρίζουν ένθερμα όλες τις δραστηριότητες του Μουσείου, έχουν την ευγνωμοσύνη μου. Ευχαριστώ τον προϊστάμενο Συντήρησης κ. Μιχάλη Δουλγερίδη και τους συνεργάτες του για την υγεία και την λαμπρή εμφάνιση των έργων, τον προϊστάμενο Διοικητικού και Οικονομικού κ. Κώστα Αρβανιτάκη και τους συνεργάτες του, τους πολύτιμους συνεργάτες μου Ρούλα Σπανούδη, Ντίνα Πλάκα, τον τεχνικό μας Δημήτρη Σιφναίο, τη βοηθό μου Ειρήνη Τσελεπή, υπεύθυνη γραφείου Τύπου. Ευχαριστώ όλο το διοικητικό και το φυλακτικό προσωπικό, που υποστηρίζει με πίστη το έργο του μουσείου σε δύσκολους καιρούς. Ο Θύμιος Πρεσβύτες και ο Θοδωρής Αναγνωστόπουλος φρόντισαν με γνώση και αγάπη τον κατάλογο της έκθεσης. Ευχαριστώ επίσης την ΕΡΤ, το ΣΚΑΐ, το ΜΕΓΑ, τα ΝΕΑ, το ΒΗΜΑ, το FLASH, το ΒΗΜΑ FM, τον 9,84 και όλα τα μαζικά μέσα που υποστηρίζουν την Εθνική Πινακοθήκη στο έργο της.

Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα
Ομ. Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης
Διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης

PRECIOUS GIFTS OF ART

Donations have been the foundation of the National Gallery in Athens since its inception, in 1900. Generous patrician collectors and discerning visual artists donated their works to establish the early artistic culture of the Greek nation. But the Greek state was not unkind, either. State-supported acquisitions compete with and complement donations so that the National Gallery today may number nearly 20,000 works in its collections.

With our latest exhibitions (*Unknown Treasures from the National Gallery Collections* and *Greek Artists' Donations*), we sought to bring to light unknown works from our collections, not less deserving of our attention and admiration than those on permanent display. These exhibitions take on a symbolic significance, since our building complex expansion project is starting in a few months, and the public will no longer be able to access but a small part of the collections on rotation in the confined space of Building B in the National Glyptothèque. At the same time, the revelation of hidden treasures, today stored in the warehouses due to lack of space, gives us a foretaste of the new, enhanced permanent display in the new halls of the museum when the project reaches completion.

The extensive introductory essay by the exhibition curator, Dr. Lina Tsikouta, provides the history of enriching the collections through donations and bequests. Both are of particular interest. Artists' donations, particularly those involving a large number of works and spanning a long period of time, usually involve a qualitative assessment. Thus, they constitute a form of critical self-evaluation, since it is with these works, which the artists themselves assess as representative, that they wish to go down in art history, which presumably is written in major museums. This applies to donations by Ghika, Moralis, Stamos, Tetsis, the sculptor Avramidis, to cite only a few examples of important and timeless donations. The artists who bequeathed the entire body of their production to the museum, such as the sculptors Bella Raftopoulou, Frosso Efthymiadi-Menegaki, or Christos Kapralos, whose oeuvre was handed over to the National Gallery in its entirety, and the donation by Daniel, do not belong in this category. These donations, however, are invaluable, as they enable us to have a commanding overview of an artist's work over the years. The presence of a large number of works by a single artist, augmented by his drawings, as is the case with Konstantinos Parthenis, is a true blessing for the museum and for the study of their work.

Bequests enable us to glimpse, through the history of the formation of a donor's collection, at the fluctuations in Greek art lovers' taste. This exciting chapter, part of the "theory of reception", is supplemented by the decisions of the National Gallery's art committees: the approvals, hesitations, rejections, and comments that accompany

them. It is the history of the museum as well as the history of taste, of the preferences and the horizon of expectation of artistic production by the institutional representatives of a state museum.

Most aptly, the exhibition curator notes that the subject of this exhibition could form the topic of a doctoral thesis. For now, let us enjoy the generous offers of Greek artists and let us express our gratitude to them.

Several donations by younger artists are absent in this exhibition, most of whom were my students at the Athens School of Fine Arts and today play an important role in the Greek art scene. Their works went on display in the *New Acquisitions* exhibition, in the National Gallery as well as in other cities in Greece. Some of them are on display in the contemporary section of the permanent collections.

I would like to thank and congratulate the exhibition curator, Lina Tsikouta, for her enthusiastic support of this difficult project, which was organized with laborious research in the National Gallery archives. The National Gallery – Alexandros Soutzos Museum's Board and its art-loving chairman, Apostolos Botsos, honorary chairman of the Court of Audit, who strongly support the museum's activities, have my gratitude. I thank the Head of the Conservation Department, Michalis Doulgeridis, and his staff for the healthy state and dazzling appearance of these works, the Head of the Administration and Finance Department, Kostas Arvanitakis, and his colleagues, my valuable collaborators Roula Spanoudi, Dina Plaka, our technician Dimitris Sifnaios, my assistant, Irene Tselepis, responsible of the Press Office. I would also like to thank all the administrative and security personnel, who support the museum's work in difficult times. Thymios Presvytis and Thodoris Anagnostopoulos expertly and lovingly designed the exhibition catalogue.

My thanks also go to ERT, SKAI, MEGA, Ta Nea, To Vima, FLASH, Vima FM, and 9.84FM, and all the other media that support the National Gallery's programme.

Marina Lambraki-Plaka
Professor Emerita of History of Art
Director, National Gallery and Alexandros Soutzos Museum

ΕΝΑΣ ΑΙΩΝΑΣ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ: 1900 - 2012

ΑΝΙΧΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Η ιδέα της παρούσας έκθεσης οφείλεται στην Διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης κα Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα και την ευχαριστώ που μου εμπιστεύθηκε την επιμέλειά της. Η προετοιμασία της συγκεκριμένης έκθεσης αποτέλεσε το έναυσμα για μία πιο συστηματική έρευνα γύρω από ένα τόσο ουσιαστικό θέμα των συλλογών του μουσείου μας. Η έκθεση αυτή έχει διττή σημασία, μιας και αποτελεί την πρώτη έκθεση μετά την πρόσφατη ανανέωση της θητείας της Διευθύντριας και την τελευταία πριν την μεταστέγαση της Πινακοθήκης.

Η τελευταία λοιπόν έκθεση της Εθνικής Πινακοθήκης, το φθινόπωρο του 2012, πριν την μεταστέγασή της, εν όψει της επικείμενης επέκτασης των κτιριακών της εγκαταστάσεων, είναι μία ξεχωριστή, μία σημαδιακή, μία ενδοσκοπική έκθεση που αναδεικνύει την προσφορά και την συμμετοχή των Ελλήνων καλλιτεχνών στην διαμόρφωση και τον εμπλουτισμό των συλλογών της στη μακρόχρονη πορεία της λειτουργίας της. Το θέμα της έκθεσης αφορά αποκλειστικά τις **δωρεές Ελλήνων καλλιτεχνών**, τα κληροδοτήματα των καλλιτεχνών και τις δωρεές των οικογενειών τους.

Η έρευνα γύρω από ένα τόσο σημαντικό και ενδιαφέρον θέμα που αφορά τις δωρεές προς το παλαιότερο και σημαντικότερο μουσείο νεοελληνικής τέχνης της χώρας και ειδικότερα οι δωρεές των ίδιων των καλλιτεχνών είναι θέμα ιδιαίτερης σημασίας, το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο μεγάλης μελέτης ακόμη και μιας διδακτορικής διατριβής. Ο περιορισμένος χρόνος προετοιμασίας της έκθεσης δεν επέτρεψε παρά μόνο μία συστηματική αλλά όχι διεξοδική έρευνα, η οποία παρουσιάζει πληροφορίες, αποκαλύπτει στοιχεία, θέτει ερωτήματα, επιχειρεί νύξεις και καταλήγει σε διαπιστώσεις και κάποια συμπεράσματα.

Ορισμένα **στατιστικά στοιχεία** που αφορούν τις συλλογές διαφωτίζουν σχετικά με τα μεγέθη και τις κατηγορίες. Επί συνόλου έργων που πλησιάζουν τις 19.000, μαζί με τα ζωγραφικά έργα, τα γλυπτά, τα σχέδια και τα χαρακτικά, οι δωρεές είναι περίπου 6.800 και τα κληροδοτήματα 4.500 έργα. Από αυτά τα ζωγραφικά έργα, ελαιογραφίες, ακρυλικά είναι περίπου 5.200, ενώ οι δωρεές καλλιτεχνών ξεπερνούν τις 3.000 έργα. Οι δωρεές γλυπτών, πλην του Χ. Καπράλου φτάνουν περίπου τα 1000 έργα.

Οι δωρεές – η έκθεση

Στην διαμόρφωση των συλλογών της Πινακοθήκης οι **δωρεές** αποτελούν ένα σημαντικό κεφάλαιο εμπλουτισμού τους. Διακρίνουμε διαφόρων ειδών δωρεές, όπως δωρεές των ίδιων των καλλιτεχνών, των οικογενειών τους, του Υπουργείου Πολιτισμού ή Παιδείας, δωρεές διαφόρων Ιδρυμάτων, ιδιωτών, καθώς και σημαντικά κληροδοτήματα ή ακόμη και κληροδοσίες σε έργα αντί φόρου κληρονομίας, σύμφω-

να με τον νόμο 2557/97, όπως αυτή των κληρονόμων του Νικολάου Παρθένη, γιού του Κωνσταντίνου Παρθένη, που εφαρμόστηκε το 2000. Στην απόκτηση δωρεών, όπως και στη γενικότερη διαμόρφωση των συλλογών, μέσα στη μακρόχρονη πορεία λειτουργίας της Εθνικής Πινακοθήκης σημαντικό ρόλο, όπως είναι φυσικό, έπαιξαν και παίζουν οι επιλογές, οι προτάσεις και οι πρωτοβουλίες, τόσο των Διευθυντών, όσο και των Επιμελητών που εργάστηκαν ή δραστηριοποιούνται στο μουσείο μέχρι σήμερα, καθώς και οι αποφάσεις της εκάστοτε καλλιτεχνικής επιτροπής.¹

Στην ιστορία της Εθνικής Πινακοθήκης,² οι **πρώτες δωρεές** αναφέρονται την χρονιά της ίδρυσής της το 1900, με πρώτο Διευθυντή τον ζωγράφο και καθηγητή της Σχολής Καλών Τεχνών **Γεώργιο Ιακωβίδη**.³ Πρόκειται για 246 έργα, κυρίως ξένων καλλιτεχνών, αλλά και του Θεόδωρου Βρυζάκη, δωρεές του Πολυτεχνείου και του Πανεπιστημίου. Την επόμενη χρονιά το 1901, από το κληροδοτήμα Αλεξάνδρου Σούτζου, προστίθενται 281 έργα, κυρίως ξένων και ελάχιστων ελλήνων καλλιτεχνών. Η Αικατερίνη Ροδοκανάκη το 1904 δωρίζει 15 έργα ξένων καλλιτεχνών, αλλά και το 1907 άλλα 12 και το 1909 άλλα 63, ενώ το 1925, με το κληροδοτήμα της ίδιας προστίθενται 42 έργα, πάντα κυρίως ξένων καλλιτεχνών. Το 1906 έχουμε μόνο 4 έργα ξένων της δωρεάς Αριστάρχου Βέη. Το 1907 ο Γρηγόριος Μαραολής προσφέρει στο Ίδρυμα 155 έργα, ενώ το 1908 προστίθενται άλλα 27 έργα από το κληροδοτήμα Δημητρίου Βικέλα, μεταξύ των οποίων σχέδια του Ν. Γύζη και μία ενδιαφέρουσα προσωπογραφία του ίδιου του Βικέλα εκτελεσμένη από τον Γ. Ροϊλό.

Το 1910 συναντούμε το πρώτο κληροδοτήμα καλλιτέχνη, του Γεωργίου Ράλλη (1852-1909) και για το λόγο αυτό οριοθετεί χρονολογικά την έκθεσή μας. Το πρωτόκολλο παράδοσης παραλαβής αναφέρει: «*Εν Αθήναις σήμερον 15^{ην} Απριλίου 1910 ο κ. Στέφανος Σκουλούδης Πρόεδρος της Επιτροπής προς επίβλεψιν της Εθνικής Πινακοθήκης παρέδωκε τω Εφόρω αυτής κ. Γ. Ιακωβίδη τους κάτωθι σημειωμένους 38 πίνακας ελαιογραφιών κληροδοτηθέντας τη Εθνική Πινακοθήκη υπό του αποβιώσαντος ομογενούς καλλιτέχνη Θεοδώρου Ιακ. Ράλλη. Liste des œuvres Th. I. Ralli - Κατάλογος έργων Θεόδ. Ιακ. Ράλλη... Ο παραδούς Στέφανος Σκουλούδης, Ο παραλαβών Γ. Ιακωβίδης.*». Στον ίδιο φάκελο των αρχείων στο Κληροδοτήμα Θεοδώρου Ιακ. Ράλλη με ημερομηνία 20/3/1910 συμπληρωματικά πληροφορούμαστε την καθιέρωση Διαγωνισμού με Βραβείο Γραφικής ύψους 1000 δρχ. με την ονομασία «*Ράλλειος*», «*υπέρ Έλληνας ζωγράφου Βραβείον Ίδρύει εν Παρισίοις η κυρία Αικατερίνη Ι. Ράλλη, εις μνήμην αποβιώσαντος υιού της Θεόδωρου Ράλλη*».

Η απουσία σημαντικών δωρεών των καλλιτεχνών του 19^{ου} αιώνα, δικαιολογείται απόλυτα λόγω της ίδρυσης της Πινακοθήκης στην αλλαγή του αιώνα και στην απαρχή του 20^{ου}.

Οι δωρεές των καλλιτεχνών του 19^{ου} είναι αυτών που ζουν ουσιαστικά μέχρι τα μέσα του 20^{ου} αιώνα.

Το 1911 έχουμε το Κληροδότημα Γεωργίου Αβέρωφ με 76 έργα. Το 1916, ο Ιάκωβος Ρίζος δωρίζει το γνωστό έργο που κοσμεί την έκθεση των μονίμων συλλογών, με τίτλο, *Στην ταράτσα*, εκτελεσμένο το 1897.

Το 1918 Διευθυντής της Πινακοθήκης ορίζεται ο συγγραφέας, κριτικός τέχνης και αργότερα καθηγητής στη Σχολή Καλών Τεχνών, **Ζαχαρίας Παπαντωνίου**, ενώ η θητεία του θα διαρκέσει μέχρι το 1940. Το 1919, αγοράζεται από τον Κωνσταντίνο Παρθένη (1878-1967) το γνωστό έργο του *Η Πλαγιά*, έργο του 1908. Η αγορά γίνεται από την ετήσια χορηγία του Δημοσίου έναντι του ποσού των 6.000 δρχ. Από την αρχή της θητείας του ο Παπαντωνίου αναγνωρίζει την αξία και στηρίζει τον Κ. Παρθένη. Την επόμενη χρονιά το 1920 χρονολογείται η μοναδική δωρεά που πρόσφερε ο μεγάλος καλλιτέχνης, στην Εθνική Πινακοθήκη. Πρόκειται για ένα σχέδιο με κάρβουνο, διαστάσεων 114x129 εκ., με τίτλο *Ο Θρήνος του Εσταυρωμένου*. Το έργο συμμετείχε στην έκθεση του Παρθένη που οργανώθηκε στο Ζάππειο Μέγαρο τον Ιανουάριο – Φεβρουάριο του 1920. Στη λίστα των 237 έργων, με 123 ελαιογραφίες και 114 σχέδια είναι το Νο 191, με τιμή 5.000 δρχ. Στην οργανωτική επιτροπή της έκθεσης αναφέρονται ο Α. Παπαναστασίου, υπουργός, και μεταξύ άλλων ο Δ. Γληνός, Γεν. Γραμματέας Υπ. Παιδείας, ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου, Διευθυντής της Εθνικής Πινακοθήκης και ο Γ. Χατζόπουλος, ζωγράφος, πρώτος επιμελητής της Εθν. Πινακοθήκης, στην ουσία ο πρώτος συντηρητής της Πινακοθήκης, προσληφθείς από τον Ιακωβίδη το 1910. Ο Ιακωβίδης ζωγράφισε το πορτρέτο του Χατζόπουλου, εν ώρα εργασίας, το 1930, έργο της συλλογής Κουτλίδη. Σήμερα κοσμεί την κεντρική αίθουσα συντήρησης της Πινακοθήκης.

Ξεφυλλίζοντας στα αρχεία τα Πρακτικά συνεδριάσεων της Επιτροπής Επίβλεψης της Εθνικής Πινακοθήκης από 15/2/1919-27/11/1920 πληροφορούμαστε σχετικά με δύο δωρεές που παρά κάποιες αντιρρήσεις τελικά έγιναν δεκτές. Παραθέτουμε αυτούσια αποσπάσματα από τα κείμενα της συνεδρίασης. Στο «*Πρακτικόν 27 Νοεμβρίου 1920 το Καλλιτεχνικό Συμβούλιο της Εθνικής Πινακοθήκης συνελθόν ημέραν Παρασκευήν υπό του τακτικού προέδρου κ. Γ. Ιακωβίδου παρόντων των υπογεγραμμένων μελών αυτού Ζ. Παπαντωνίου και Κ. Μαλέα και λαβόν υπ'οψιν ότι εδωρήθησαν εις την Πινακοθήκην υπό του κ. Γ. Κωνσταντινίδου μία προσωπογραφία του Θεοδώρου Π. Δεληγιάννη έργον της ζωγράφου Κλεονίκης Ασπριώτου και υπό του ζωγράφου Κ. Παρθένη εν σχέδιον αυτού «Ο Θρήνος του Εσταυρωμένου».*

Η Επιτροπή αποφαινεται: «1^{ον} Όσον αφορά την εικόνα την δωρηθείσαν υπό του Γ. Κωνσταντινίδου να γίνει αυτή δεκτή. Ο κ. Μαλέας μειοψηφεί μη κηρυσσόμενος υπέρ της αποδοχής. 2^{ον} Να γίνει δεκτή η δωρηθείσα υπό του Κ. Παρθένη. Ο κ. Γ. Ιακωβίδης μειοψηφεί μη κηρυσσόμενος υπέρ

της αποδοχής της δευτέρας. Εν Αθήναις τη 27^η Νοεμβρίου 1920. Ο πρόεδρος Γ. Ιακωβίδης Τα μέλη Ζ. Παπαντωνίου, Κ. Μαλέας.»

Παρά τις αρνητικές τους ψήφους, ευτυχώς που ο Ιακωβίδης και ο Μαλέας μειοψήφησαν και η Πινακοθήκη απέκτησε τα δύο έργα. Σημειωτέον πως και οι δύο καλλιτέχνες αν και σχετίζονταν με το ίδρυμα δεν δώρισαν οι ίδιοι έργα τους. Το 1939, η Ευφροσύνη Μαλέα δώρισε δύο σημαντικά έργα του Μαλέα, το *Σαντορίνη* και το *Παντάνασσα Νάξου*, τα οποία είναι εκτεθειμένα στις Μόνιμες Συλλογές του μουσείου. Κατά σύμπτωση στην σημερινή έκθεση δωρεών έχει επιλεγεί ένα ενδιαφέρον έργο, δωρεά της Ασπριώτου (1870-1930), με τίτλο *Στο Ύπαιθρο*, από τα τελευταία της έργα, απόκτημα του 1933 μετά τον θάνατό της.

Εντύπωση και ερωτηματικά προκαλεί η άρνηση, του 67χρονου Ιακωβίδη, αποδοχής της δωρεάς του Κωνσταντίνου Παρθένη, πολύ περισσότερο δε που είχε την ευκαιρία να γνωρίσει σε βάθος το έργο του στην μεγάλη έκθεση του Ζάππειου της ίδιας χρονιάς. Εξάλλου, μόλις είχε λήξει η επί 18 έτη θητεία του ως Διευθυντή, και ως εκ τούτου γνώριζε τις ανάγκες εμπλουτισμού των συλλογών της Πινακοθήκης. Ο Παρθένης είναι ήδη σαράντα δύο ετών, *Ο Θρήνος* δε, έχει αριθμό εισαγωγής μόλις 413. Ευτυχώς, με τη διορατικότητα του, ο υποστηρικτής του Παρθένη, Ζ. Παπαντωνίου, κρατά σταθερή στάση εκτίμησης και προσπάθειας ανάδειξης του ζωγράφου που είναι ο πρόδρομος της μοντέρνας νεοελληνικής ζωγραφικής, ο ανανεωτής, ο νεωτεριστής, ο μεγάλος δάσκαλος της Σχολής Καλών Τεχνών, ο δάσκαλος των μαθητών-καλλιτεχνών, τόσο της γενιάς του 1930, όσο και της γενιάς του 1960.⁴ *Ο Θρήνος*, ως μοναδική δωρεά του ίδιου του Παρθένη, δεν θα μπορούσε να λείπει από την παρούσα έκθεση των δωρεών.

Το 1923 συγκεντρώνονται 36 έργα από το κληροδότημα Σπύρου Βελέντζα με έργα κυρίως των Αιμίλιου Προσαλέντη και Γεωργίου Ροϊλού, και 8 έργα δωρεάς Αντωνίου Μπενάκη, μεταξύ των οποίων η *Εαρινή Συμφωνία* του Νικολάου Γύζη, έργο του 1886. Το 1924, έχουμε συνολικά 26 έργα, από το κληροδότημα Νικολάου Διαμαντόπουλου, με έργα του Ιωάννη Αλταμούρα και ένα του Νικολάου Κουνελάκη. Ακόμη έχουμε χαρακτηριστικά από τη δωρεά της οικογενείας Μάρκου Ζαβιτσάνου, καθώς και την γνωστή προσωπογραφία της Κλεονίκης Γενναδίου, του 1856, έργο του Thiersch Ludwig, δωρεά Ιωάννη Γενναδίου. Το 1925 εκτός από το κληροδότημα Αικατερίνης Ροδοκανάκη, συναντούμε μία δωρεά της Εθνικής Τραπεζής, που αφορά το έργο του Παρθένη *Ο Χριστός*.

Το 1933 συναντούμε το κληροδότημα Απόστολου Χατζηαργύρη, με 125 έργα γνωστών καλλιτεχνών, όπως των Γεώργιου Ιακωβίδη, Νικηφόρου Λύτρα, μεταξύ των οποίων το γνωστό *Γίαντες*, του 1878, του Νικολάου Γύζη. Το 1938 έχουμε το κληροδότημα Αλέξανδρου Ζαχαρίου με 33 έργα,

μεταξύ των οποίων έργα των Κωνσταντίνου Βολανάκη και Νικολάου Γύζη. Το 1940 έχουμε την δωρεά με 10 έργα του Σπύρου Βικάτου (1878-1960), μεταξύ των οποίων το έργο της έκθεσης *Η ματαιότης*, του 1933⁵ και το κληροδότημα του Άγγελου Γιαλλινά (1857-1939), με 6 έργα, εκ των οποίων τα δύο έργα της έκθεσης, *Ο Παρθενώνας πριν από την αναστήλωση* και *Σπίτια στην Κέρκυρα*.

Κατά την παραγμένη περίοδο από το 1940 έως το 1949 από τη διεύθυνση της Πινακοθήκης περνούν διαδοχικά τρεις Διευθυντές, ο ζωγράφος **Γεώργιος Στρατηγός**, ο αρχαιολόγος **Δημήτριος Ευαγγελίδης** και ο φιλόλογος **Νικόλαος Μπέρτος**.

Το 1946 έχουμε το σημαντικό κληροδότημα του Οδυσσέα Φωκά, ο οποίος υπήρξε ο 2^{ος} συντηρητής της Πινακοθήκης από το 1914, και στην διαθήκη του άφησε 92 πίνακες, αντικείμενα, έπιπλα, ένα ακίνητο στην Καλλιθέα και μία πολυκατοικία στο Παρίσι. Η Ν. Μισιρλή αναφέρει πως από τα εισοδήματα του παρισινού ακινήτου, ο Διευθυντής Μαρίνος Καλλιγιάς αγόρασε εξαιρετικά χαρακτηριστικά των Dürer, Goya, Rembrandt, Daumier κ.α. Τα έργα του Φωκά τελικά αποκτήθηκαν το 1952.

Με το τέλος του εμφυλίου, από το 1949 την διεύθυνση της Πινακοθήκης και μέχρι το 1971, αναλαμβάνει ο ιστορικός τέχνης και βυζαντινολόγος **Μαρίνος Καλλιγιάς**, ο οποίος παρέλαβε τις φυλασσόμενες συλλογές από το Αρχαιολογικό Μουσείο. Μία ξεχωριστή και ιδιαίτερα συγκινητική δωρεά, τόσο για την ιστορία των συλλογών της Εθνικής Πινακοθήκης, όσο και για την ιστορία της Ελλάδας γενικότερα, είναι η δωρεά των γάλλων καλλιτεχνών, ένας φόρος τιμής στην αντίσταση της Ελλάδας κατά την περίοδο του Β Παγκοσμίου Πολέμου, 1940-1944, με πρωτοβουλία του ζεύγους Roger και Tatiana Milliex. Το 1949, συγκεντρώθηκαν 46 έργα από σημαντικούς γάλλους καλλιτέχνες, όπως Picasso, Braque, Matisse, Masson και άλλους, καθώς και από έλληνες καλλιτέχνες του Παρισιού, όπως οι Γαλάνης και Πράσιнос, και προσφέρθηκαν στην Εθνική Πινακοθήκη, ως αναγνώριση και τιμή στον αγώνα του ελληνικού λαού κατά των κατακτητών. Θλιβερό είναι πως το έργο του Picasso που εκλάπη πρόσφατα προέρχεται από αυτή τη συγκινητική δωρεά.

Την επόμενη χρονιά το 1950, η Πινακοθήκη αποκτά 273 γλυπτά του Κωνσταντίνου Δημητριάδη, από τη δωρεά της Σόνιας Δημητριάδη, αλλά και 14 εξαιρετικά γλυπτά του Γιαννούλη Χαλεπά, δωρεά της Τράπεζας της Ελλάδος. Το 1953 έχουμε μία δωρεά του Δημήτρη Γαλάνη 15 έργων του. Το 1955 ένα σημαντικό κληροδότημα, αυτό του Αντωνίου Μπενάκη, προσφέρει στην Πινακοθήκη 76 έργα (ο Α. Μπενάκης συνολικά έχει προσφέρει κατά καιρούς 95 έργα) ξένων αλλά και σημαντικών ελλήνων καλλιτεχνών, όπως του Ράλλη, της Φλωρά-Καραβία, του Νικηφόρου Λύτρα, της Λασκαρίδου, του Γεραλή, του Αστεριάδη, του Αργυρού και άλλων. Μερικά σημαδιακά έργα του κληροδοτήματος αναφέ-

ρουμε, όπως το *Γύρω-γύρω όλοι*, του 1908, του Σαββίδη, *Το λιμάνι της Κοπεγχάγης*, του Αλταμούρα, το *Βράχος στο Αιγάλεω* και *Το όργωμα*, του Σεμερτζίδη,⁶ *Ο μύλος* του Οικονόμου, η *Μπόρα* του Μηταράκη, *Η καμένη Σαντορίνη* του Μαλέα, το *Μπρατσέρα* του Διαμαντή Διαμαντόπουλου.

Το 1960 συναντούμε 27 δωρεές του ίδιου του Μαρίνου Καλλιγιά. Το 1962 πραγματοποιούνται οι μεγάλες αγορές χαρακτηριστικών που ήδη αναφέραμε των Dürer, Rembrandt, Goya και άλλων. Από το 1963 παρατηρούμε την συστηματική ενίσχυση της Πινακοθήκης με αγορές έργων από το Υπουργείο Παιδείας, όπως είναι φυσικό και καθ' υπόδειξη και των διευθυντών της ανάλογα με τις ανάγκες της. Το 1963 η δωρεά του Υπουργείου αριθμεί 83 έργα, το 1965 άλλα 22 και το 1966 προστίθενται άλλα 19 έργα. Η ανακάλυψη της δωρεάς, το 1964, 7 έργων ενός άγνωστου καλλιτέχνη από το Ξυλόκαστρο Κορινθίας, του Κωνσταντίνου Πουγκιάλη (1894-;) ή Πουτζιάλη⁷ προκαλεί έκπληξη για το ενδιαφέρον του έργου του. Κάποια βιογραφικά στοιχεία μας διαφωτίζουν σχετικά με την προσωπικότητά του. Ο καλλιτέχνης, ο οποίος από το 1916 μέχρι το 1923, σπούδασε ζωγραφική στο Art Institute στο Σικάγο, έζησε για έξι μήνες το 1928 στο Παρίσι, όπου υπήρξε μαθητής του Α. Lhote, και στη συνέχεια, από το 1938-1962, δίδαξε στο Art Institute στο Σικάγο. Τα έργα του, τόσο οι προσωπογραφίες, οι νεκρές φύσεις, όσο και οι συνθέσεις, προδίδουν μία ιδιαίτερη γραφή, ένα πέρασμα από το πιο κλασσικό στις προσωπογραφίες, στο πιο αφαιρετικό ιδίωμα, ενώ παρουσιάζουν εμφανείς επιδράσεις από τη σχολή του Παρισιού, τον Cézanne και τον κυβισμό. Στο πλαίσιο αυτό των προσωπικών κυβιστικών αναπτύξεων κινείται το έργο *Μητέρα και παιδί* της έκθεσης.

Εντύπωση προκαλεί η τεράστια δωρεά εν μέσω δικτατορίας, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Δεκέμβριο 1969, με 238 έργα και η δωρεά του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών, το 1973, με άλλα 183 έργα. Η έκπληξη συνεχίζεται αν παρατηρήσει κανείς πως ανάμεσα στα έργα της δωρεάς υπάρχουν πολλά πρωτοποριακών, αλλά και ορισμένων αριστερών καλλιτεχνών, με άμεσες αντιστασιακές νύξεις. Για παράδειγμα ανάμεσα στα έργα υπάρχουν κάποια, όπως το *Σταύρωση* του Κ. Τσόκλη, ή το *Γυναίκα ξαπλωμένη στο παράθυρο (Μορφή που καίγεται)* του Βαγγέλη Δημητρέα⁸. Το έργο του Δημητρέα, που εκτέθηκε σε αίθουσα τέχνης, απεικονίζει, κεκαλυμμένα, τόσο σε επίπεδο τίτλου όσο και σε απόδοση θέματος, μία εικόνα από τον πόλεμο του Βιετνάμ, με σαφές αντιστασιακό περιεχόμενο και κριτική στάση. Η απορία μας για την αγορά αντίστοιχων αξιόλογων έργων λύνεται όταν πληροφορούμαστε πως σύμβουλος του Υπουργείου, την εποχή εκείνη διετέλεσε ο ξεχωριστός, ο εμπνευσμένος, ο συστηματικός τεχνοκριτικός Αλέξανδρος Ξύδης.

Το 1964, στο κληροδότημα Μιλτιάδη Εμπειρικού συναντούμε 34 έργα μεταξύ των οποίων έργα των Λύτρα, Μαλέα, Β. Χατζή, Ιακωβίδη, Λασκαρίδου, Γουναρόπουλου. Την επό-

μενη χρονιά με το κληροδότημα Αριστοβούλης Λοπρέστη, προστίθενται στις συλλογές 9 σημαντικά έργα Παρθένη, μαζί με το γνωστό πορτρέτο της ίδιας, και ένας Βολανάκης. Το 1966, μεταξύ άλλων, έχουμε 8 έργα από το κληροδότημα της Σοφίας Λασκαρίδου, (1882-1965), απ' όπου και τα δύο έργα της έκθεσης, *14^η Ιουλίου, Παρίσι* και *Η θάλασσα της Μάγχης*.

Το 1971 συναντούμε μία δωρεά 14 χαρακτηριστικών του Χατζηκυριάκου-Γκίκα. Την επόμενη χρονιά, το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών δωρίζει το σημαντικό έργο *Ανθίμος ο Τραλλεύς και Ισίδωρος ο Μιλήσιος*, του 1970, του Νίκου Εγγονόπουλου, προερχόμενο από την 11^η Πανελλήνιο. Ακόμη έχουμε 22 χαρακτηριστικά του Αλέξανδρου Κορογιαννάκη, δωρεά Ελένης Α Κορογιαννάκη, καθώς και 19 έργα από το κληροδότημα του ζωγράφου από την Ικαρία, Δημητρίου Πουλιανού. Το 1971 αποχωρεί από την κεφαλή της Πινακοθήκης ο Μαρίνος Καλλιγιάς και τον διαδέχεται το 1972, για μικρό χρονικό διάστημα κάποιων μηνών, ο νομικός και νομάρχης **Ανδρέας Ιωάννου**, του οποίου η θητεία έληξε πριν ξεκινήσει λόγω του αιφνίδιου θανάτου του.

Το Δεκέμβριο του 1972 διευθυντής ορίζεται ο αρχαιολόγος και ιστορικός τέχνης **Δημήτρης Παπαστάμος**, ο οποίος θα παραμείνει στο τιμόνι της Πινακοθήκης μέχρι το 1989. Με την μεταπολίτευση το 1974, στις συλλογές προστίθενται μεταξύ άλλων 95 έργα δωρεά του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών, 185 έργα του Κωνσταντίνου Αρτέμη, δωρεά Σταμάτη και Ουρανίας Ιωαννίδη το γένος Αρτέμη, και 10 έργα Δημητρίου Δάβη (1905-1973), δωρεά της οικογένειας του καλλιτέχνη, εκ των οποίων και το έργο της έκθεσης *Σπουδαστής*, του 1957. Τα επόμενα χρόνια 1975-1976 παρατηρείται μια κινητικότητα ως προς τις δωρεές καλλιτεχνών της γενιάς του 1930, εν όψει και της ολοκλήρωσης του κτιρίου της Πινακοθήκης, και της επικείμενης παρουσίασης των μονίμων συλλογών της.⁹

Το 1975 ο Γιώργος Γουναρόπουλος (1890-1977) χαρίζει 15 έργα, τα οποία γίνονται αποδεκτά στη συνεδρίαση του ΔΣ της 7^{ης} Ιουλίου, μεταξύ των οποίων και το ξεχωριστό έργο της έκθεσης, με τίτλο *Γυμνά ειδύλλια που φιλιούνται*, του 1924. Με απόφαση, με ημερομηνία 21/11/1975, η Πινακοθήκη απέκτησε μία από τις σημαντικότερες και ακριβότερες δωρεές των συλλογών της, αυτή του Θεόδωρου Στάμου (1922-1997). Δωρεά που αριθμεί 45 έργα, τα οποία ακολουθούν και αναπτύσσουν την εξέλιξη της καλλιτεχνικής του δημιουργίας τριάντα ολόκληρων ετών, στις Ηνωμένες Πολιτείες, από τα πρώιμα και τα *Βιομορφικά* του έργα, τα *Κιβώπια του Ήλιου*, μέχρι τα *Ατέρμονα Πεδία* του 1975. Στην έκθεση των δωρεών, μέσα από εννέα αντιπροσωπευτικά έργα, διαδοχικών ενοτήτων, αποδίδεται όλη αυτή η προσωπική ερευνητική πορεία. Το 1975-76 έχουμε επίσης τη μεγάλη δωρεά 84 έργων των κληρονόμων του Μιχάλη Τόμπρου.

Το 1976 εγκαινιάζεται το σημερινό, διπλό κτίριο της Εθνι-

κής Πινακοθήκης, σε σχέδια των Δ. Φατούρου, Ν. Μουτσόπουλου και Π. Μυλωνά, που επιλέγησαν από την προκήρυξη του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού του 1956. Το 1976, ο Γιάννης Τσαρούχης (1910-1989), δωρίζει 31 έργα μεταξύ των οποίων 7 λάδια, εκτελεσμένα το 1934 και 1936. (Απόφαση 31/8/1976). Είναι η δυναμική, η πρωτοποριακή, η νεανική περίοδος τομών, ανατροπών και δημιουργικών αφομοιώσεων του μοντερνισμού για τον μεγάλο έλληνα ζωγράφο. Μεταξύ των έργων είναι και τα δύο έργα της έκθεσης, *Τοπίο Ολυμπίας (πράσινο)*, του 1934 και *Πορτρέτο με χάρτινα άνθη*, του 1936. Είναι επίσης βέβαιο, πως οι επιλογές των έργων, που δημιουργήθηκαν σαράντα χρόνια πριν τη δωρεά, γίνονται από το μεγάλο ζωγράφο, επιλεκτικά με τη σκέψη της διαφύλαξης και διατήρησης του έργου της νεανικής αυτής περιόδου, αλλά και της αντιπροσωπευτικότητας και της αντιπαράθεσης του έργου του μέσα στο σύνολο των συλλογών της Πινακοθήκης. Την ίδια χρονιά, έχουμε με απόφαση της 7/12/1976, δωρεά 41 έργων του Αγήνωρα Αστεριάδη, (1898-1977), μεταξύ των οποίων και οι δύο υδατογραφίες, του 1927, που απεικονίζουν το *Μυστρά*.

Στη συνεδρίαση της 25^{ης} Μαΐου 1976, γίνεται δεκτή η δωρεά 8 έργων του Αλέκου Κοντόπουλου, (1904-1975) μεταξύ των οποίων και το έργο της έκθεσης, *Ρεσιτάλ*, του 1951, το οποίο αποτελεί μία ιδιαίτερη, πρώιμη, προσωπική ανάπτυξη με αφαιρετικές διατυπώσεις, ένα σπάνιο ντοκουμέντο της κατεύθυνσης των αισθητικών του διατυπώσεων και της πορείας του προς την αφαίρεση και την άμορφη τέχνη. Την ίδια χρονιά έχουμε την δωρεά 180 περίπου έργων ενός καλλιτέχνη της διασποράς από τη Νέα Υόρκη, του Θεόδωρου Χίου (1910-1999).

Τον Αύγουστο του 1977 μεταφέρονται στην Πινακοθήκη 1419 έργα της συλλογής Κουτλίδη. Ο Ευριπίδης Κουτλίδης με ιδιόγραφη διαθήκη του 1971 εξέφρασε την επιθυμία τα έργα της συλλογής του να εκτίθενται. Μετά τον θάνατό του το Δεκέμβριο του 1974 ξεκίνησε η διαδικασία εφαρμογής της διαθήκης του και από το 1977 τα έργα, κυρίως του 19^{ου} αιώνα, συνυπάρχουν, ως ξεχωριστή συλλογή στην ΕΠΜΑΣ. Το 1997 μετά από ενέργειες της σημερινής διευθύντριας Μαρίας Λαμπράκη- Πλάκα, και κοινή συνεδρίαση των δύο Διοικητικών Συμβουλίων των δύο ιδρυμάτων αποφασίστηκε να στεγαστεί και να συνεκτίθεται η συλλογή Κουτλίδη στην Εθνική Πινακοθήκη.

Με απόφαση του Δ.Σ στις 3/12/1979 η Πινακοθήκη αποκτά, από δωρεά της Ασημίνας Παπαλουκά, 3 έργα του Σπύρου Παπαλουκά ((1892-1957). Το αινιγματικό, προκλητικό λάδι, με τίτλο *Γυμνή γυναίκα ξαπλωμένη*, του 1921, το οποίο δεν εκτίθεται λόγω της αδυναμίας συντήρησής του, στα περιoρισμένα χρονικά περιθώρια προετοιμασίας της έκθεσης. Την «πειραματική» υδατογραφία *Προσωπογραφία Νικ. Κανελοπούλου* και το λάδι και κάρβουνο σε χαρτί που τελικά συμμετέχει στην έκθεση, με τίτλο *Σκίτη Αγίου Ανδρέου*.

Στις δωρεές συναντούμε κι ένα προχωρημένο, μινιμαλιστικό έργο του μεγάλου προδρόμου της νεοελληνικής τέχνης, με τίτλο *Τοπίο από τους Δελφούς*, μία συγκινητική προσφορά των μαθητών του Σπύρου Παπαλουκά «της τάξης της Σχολής Αρχιτεκτόνων», απόκτημα του 1971.

Το 1980, στη συνεδρίαση της 16^{ης} Ιουνίου, γίνεται αποδεκτή μία γενναιόδωρη διπλή δωρεά μετά το θάνατο της Λίλης Αρλιώτη, (1908-1979) το 1979. Έτσι έχουμε 23 έργα της ίδιας εκ των οποίων και τα τρία έργα της έκθεσης με τίτλους αντίστοιχα, *Δύο γυναίκες*, του 1955, *Πορτρέτο*, του 1970, και ένα μεταγενέστερο το *Ρυθμός*, τα οποία παρουσιάζουν στοιχειωδώς την αισθητική εξέλιξη της ελληνίδας δημιουργού. Ταυτόχρονα έχουμε μία δωρεά Κάρουλου και Λίλης Αρλιώτη από 28 έργα σημαντικών καλλιτεχνών, όπως Γουναρόπουλου, Διαμαντόπουλου, Θεόφιλου, Οικονόμου, Τέτση, Τσαρούχη, Χατζηκυριάκου-Γκίκα και πολλών άλλων.

Δύο έκτακτες συνεδριάσεις, του ΔΣ της Εθνικής Πινακοθήκης, με πρωτοβουλία και αποφασιστικές προτάσεις του Δ. Παπαστάμου, με ημερομηνίες 7/7 και 25/8/1980, καθορίζουν την απόκτηση της τεράστιας αξίας, καλλιτεχνικής, ιστορικής και οικονομικής, δωρεάς έργων του Κ. Παρθένη από την κόρη του Σοφία. Η Εθνική Πινακοθήκη αποφάσισε, μετά από έκκλησή της, να φροντίσει επί μακρόν τη Σοφία Παρθένη, η οποία αντιμετώπιζε ψυχολογικά προβλήματα. Η Εθνική Πινακοθήκη, μετά την πυρκαγιά που είχε ξεσπάσει στο σπίτι της, με παράκληση της Σοφίας, παρέλαβε και κατέγραψε τα διασωθέντα έργα του μεγάλου έλληνα καλλιτέχνη πατέρα της και με τον τρόπο αυτό διαφύλαξε έναν τεράστιο θησαυρό της ιστορίας της τέχνης της Ελλάδας. Τα έργα της δωρεάς που κατεγράφησαν στη συνεδρίαση της 25^{ης} Αυγούστου 1980 κατά ενότητες και συγκεντρωμένα σε 128 σημεία, στην ψηφιακή καταγραφή φθάνουν τα 521.

Με τη συνεδρίαση της 10/10/1980 αποκτήθηκαν δύο ακόμη έργα της έκθεσης το *Διαστημικό όραμα* του Χρίστου Καρά, (1930) του 1978 και το *Ησυχαστήριο Αρχάγγελος-Καρούλια* του Πολύκλειτου Ρέγκου, (1903-1984), του 1980. Το 1982 (ΔΣ 21/1) διακρίνουμε 30 ξυλογραφίες της Κούλας Μπεκιάρη. Ένα πολύ ιδιαίτερο και σπάνιο έργο το *Σιδεράδικο*, του 1963, του Σπύρου Βασιλείου (1902/3-1905), που βρίσκεται επίσης στην έκθεση, αποκτήθηκε με την απόφαση της 19/4/1983. Την ίδια χρονιά (ΔΣ 1/7/1983) έγινε η αποδοχή 12 έργων του Παρθένη με θρησκευτικά θέματα, της δωρεάς Μπέρτας Αθ. Ζωγράφου. Ένα ακόμη ιδιαίτερο έργο της έκθεσης το *Σύνθεση σε μαύρο*, ένα είδος assemblage με πλαστικά μπουκάλια και μαύρη πίσσα, του Λεωνίδα Τσιριγκούλη (1937), είναι απόκτημα με απόφαση του ΔΣ της 17/12/1984.

Στη συνεδρίαση της 7/5/1985, μέσα από τη διαθήκη της Αγγλαίας Παπά (1904-1984), που άφηνε γενικό κληρονόμο την ανιψιά της Margot Seemann, αποκτήθηκαν τέσσερα έργα της ζωγράφου, ενώ στην ίδια συνεδρίαση έγινε η απο-

δοχή του έργου *Αιώρηση*, του 1984, του Ε. Φαεινού, (1918-1985), που εκτίθεται στην έκθεση.

Την ίδια χρονιά έχουμε και τη δωρεά 10 έργων από το σύζυγο μίας άγνωστης στο ευρύ κοινό ζωγράφου με αξιόλογο και πολύ προσωπικό έργο, της Χαρίκλειας Χατζησάββα-Φωτίου, (1919-1984) με καταγωγή από το Ορτάκιοϊ, της Ανδριανούπολης της Θράκης, η οποία υπήρξε μαθήτριά του Παρθένη και του Κεφαλληνού, γύρω στο 1947, με σπουδές στο Παρίσι στις Ακαδημίες Grande Chaumière και A. Lhote, κατά την περίοδο 1959-1961. Εξαιρετικά συγκινητικό είναι να πλησιάζεις, να ανακαλύπτεις και να αναμοχλεύεις την θέληση των καλλιτεχνών σχετικά με την διατήρηση και διάσωση των έργων τους. Με χειρόγραφη διαθήκη που συνέταξε στις 20 Ιανουαρίου 1984, στο Νοσοκομείο του Ερυθρού Σταυρού, όπου νοσηλευόταν η θρακιώτισσα καλλιτέχνης αφήνει όλη της την περιουσία κινητή και ακίνητη στον σύζυγό της, Βασίλειο Νεοκλέους Φωτίου, και στην Εθνική Πινακοθήκη τρία συγκεκριμένα έργα, μία νεκρή φύση, ένα καράβι και το *Γυμνό*, που μας πληροφορεί στη διαθήκη πως «πήρε σε διαγωνισμό το 1962 το βραβείο Othon Friesz (Οτόν Φριέζ) στο Παρίσι». Το γυναικείο αυτό γυμνό, του 1961, κοσμεί την έκθεση και ξεχωρίζει με την πολύ προσωπική γραφή της δημιουργού του. Ο τίτλος στο κείμενο του Χρύσανθου Χρήστου, από την μονογραφία για τη ζωή και το έργο της ζωγράφου, στην έκδοση που εξέδωσε ο Δήμος Αλεξανδρουπόλεως το 1997, είναι: «*Μία ζωγραφική του φωτός και του χρώματος στα πλαίσια του εξπρεσιονισμού και των προσωπικών καθαρά αναζητήσεων*». Ο καιρίος αυτός τίτλος συμπυκνώνει τα χαρακτηριστικά και τις αρετές της ζωγράφου.

Το 1986, με απόφαση του ΔΣ στις 27 Φεβρουαρίου 1986 η Εθνική Πινακοθήκη εμπλουτίζει σημαντικά την συλλογή της με τη σπουδαία δωρεά 45 έργων από τα ιστορικά διαμάντια, του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα (1906-1994). Η επιλογή από τον ίδιο τον καλλιτέχνη σαφώς είναι απόλυτα συνειδητή με την σκέψη να διασωθεί συστηματικά η εικαστική του πρόταση και η εξέλιξη της τέχνης του από τη δεκαετία του 1920 μέχρι του 1970. Ενδεικτικά αναφέρουμε μερικά, όπως τα έργα *Η ανοιχτή πόρτα*, 1927, *Λουόμενες στη σκιά*, 1930, *Ουσία και σκιά* και *Νικηφόρος*, του 1938, *Οπωροπωλείο ο Απόλλων* του 1939, *Αναμνήσεις από την Ύδρα*, 1948-76, *Παρισινές στέγες*, 1952, *Κήπος με κρεμασμένα σεντόνια*, 1954, *Αθηναϊκό μπαλκόνι*, 1955, *Περιστροφικό τοπίο*, 1957, *Η γη*, 1966, *Τρεις φιγούρες στη σπηλιά*, 1970, *Σπίτια σε ξηρό τόπο*, 1978. Στην έκθεση παρουσιάζεται μία ενότητα από έξι έργα, μία επιλογή από τα διαθέσιμα έργα.

Εντύπωση προκαλεί διαβάζοντας τα πρακτικά η στάση, οι απαιτήσεις, οι προϋποθέσεις που θέτει και η όλη διατύπωση της δωρεάς του μεγάλου έλληνα καλλιτέχνη, του ευπατρίδη, του ανανεωτή, του καλλιτέχνη που παρακολουθεί συστηματικά και μεταφέρει στους συνοδοιπόρους του και

στους νεότερους τα μοντερνιστικά επιτεύγματα και όλη την εξέλιξη της διεθνούς εικαστικής πρωτοπορίας του μεσοπολέμου. Ο Γκίκας ήταν παρόν στην συνεδρίαση του συγκεκριμένου Διοικητικού Συμβουλίου. Εντύπωση όμως προκαλεί και η καταληκτική πρόταση αποδοχής του διευθυντή Δ. Παπαστάμου, ο οποίος απλά δηλώνει κλείνοντας τη συνεδρίαση πως τα παραπάνω δεν μπορούν να θεωρηθούν ως όροι αλλά ως προτάσεις, όπερ και εγένετο.

Δύο χρόνια αργότερα, σε συνεδρίαση του ΔΣ με ημερομηνία 5 Ιουλίου 1988, ημέρα Τρίτη στις 12.30 μμ, η Εθνική Πινακοθήκη αποκτά μία από τις ουσιαστικότερες και σημαντικότερες δωρεές της, αυτή του Γιάννη Μόραλη (1916-2009), του ζωγράφου ο οποίος, τόσο με το έργο του επί εβδομήντα χρόνια, όσο και με την υποδειγματική διδασκαλία του στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, επί τριάντα έξι χρόνια (1947-1983), άφησε ανεξίτηλο το στίγμα του και καθόρισε σε ένα βαθμό την εξέλιξη της μεταπολεμικής τέχνης στην Ελλάδα. Η δωρεά του Μόραλη αποτελεί ιδιαίτερα συνειδητή περίπτωση μιας απόλυτα επιλεκτικής πρότασης διαφύλαξης και εξελικτικής περιήγησης στο έργο του.¹⁰ Από τα 113 έργα της δωρεάς του, τα 28 λάδια αποτελούν μοναδικές στιγμές της ζωής και της τέχνης του, με τις γυναίκες του, τις φίλίες του, τις εκθέσεις-σταθμούς του, τα ταξίδια του και τις τομές της εικαστικής και αισθητικής του πορείας, από το 1934 έως το 1968. Μεγάλο αναπάντητο ερωτηματικό, που έχω διατυπώσει και παλαιότερα, αποτελεί το γεγονός πως ενώ αντλαμβάνεται κανείς την επιλεκτική διαδικασία συγκεκριμένων μοναδικών έργων της προσωπικής καλλιτεχνικής διαδρομής του, με σκοπό την διαφύλαξη, από τη συγκεκριμένη μελετημένη δωρεά απουσιάζει παντελώς όλη η πολυετής πορεία του της γεωμετρικής, αφαιρετικής δημιουργίας του από το 1970 και μετά. Για να την συνεχίζει και να την ασκεί με το ίδιο πάθος, με έμπνευση και με συνεχή ανανεωτική διάθεση επί σαράντα ολόκληρα χρόνια σημαίνει πως ανταποκρίνονταν στο καλλιτεχνικό του ταμπεραμέντο. Επί πλέον, τα έργα αυτά συνέχιζε να τα δημιουργεί μέχρι τη δωρεά του 1988, αλλά και μέχρι το τέλος, άρα και πρακτικά ήταν πολύ πιο εύκολο να χαρίσει μερικά από αυτά, παρά τα μοναδικά, δυσεύρετα έργα των δεκαετιών 1930-1960.

Την περίοδο 1990-1991 τον Δημήτρη Παπαστάμο διαδέχθηκε στη διεύθυνση της Εθνικής Πινακοθήκης η διευθύντρια εικαστικών τεχνών του Υπουργείου Πολιτισμού, ιστορικός τέχνης **Μαίρη Μιχαϊλίδου**. Επίσης για ένα μικρό διάστημα κάποιων μηνών την διεύθυνση της Πινακοθήκης ανέλαβε η παλαιότερη εκ των επιμελητών της, η αείμνηστος **Νέλλη Μισιρλή**.

Τον Ιούλιο του 1990 η Αριάδνη Ξενάκη δωρίζει τα δύο σημαντικά έργα της έκθεσης, έργα του αξιόλογου και παραγνωρισμένου καλλιτέχνη Κοσμά Ξενάκη (1925-1984), με τίτλο *Άνθρωποι και πουλιά* και *Κόκκινη σύνθεση με μπλε και ροζ*. Την ίδια περίοδο πραγματοποιείται η δωρεά ενός από

τα ογκωδέστερα έργα της Πινακοθήκης, (200X655 εκ.), το *Αθηναϊκό Πανόραμα*, χαρακτηριστικό έργο του Αλέκου Φασιανού, το οποίο βρίσκεται αναρτημένο ψηλά και κοσμεί την είσοδο του μουσείου επί της Μιχαλακοπούλου.

Ήδη από τη συνεδρίαση της 5/9/1990 με διαθήκη και συμβολαιογραφική πράξη εν ζωή, η γλύπτρια Μπέλλα Ραφτοπούλου (1902-1992) δωρίζει μετά θάνατο, όλα τα ακίνητα, τα έργα, τα βιβλία της, στην Εθνική Πινακοθήκη. Με απόφαση το ΔΣ της Πινακοθήκης την 4^η Μαΐου 1995, επικυρώνει και αποδέχεται την έκθεση αποσφραγίσεως και απογραφής των έργων από το εργαστήριο της γλύπτριας Αμαλίας-Μπέλλας Ραφτοπούλου επί της οδού Παναγιωταρά 28. Τελικά το κληροδότημα της Ραφτοπούλου προς την Πινακοθήκη, ολοκληρώνεται το 1995 και αφορά περίπου 540 έργα.¹¹

Τα έργα του Περικλή Βυζάντιου (1893-1972), *Ύδρα*, του 1970 και του γιού του Ντίκου Βυζάντιου (1924-2007), *Μορφές*, του 1985, που εκτίθενται στην έκθεση αποτελούν δωρεά της κόρης και αδελφής τους, Μαριλένας Λιακοπούλου, με απόφαση ΔΣ 29/1/1991. Την ίδια χρονιά, το Μάιο 1991 πραγματοποιείται η μεγάλη δωρεά της Μαρί-Τερέζ Απάρτη με 40 έργα του Θανάση Απάρτη (1899-1972).

Το 1992 τη διεύθυνση της Εθνικής Πινακοθήκης αναλαμβάνει η ιστορικός τέχνης, κατέχουσα τίτλο Doctorat d'État και καθηγήτρια ιστορίας της τέχνης στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, **Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα**, θέση την οποία διατηρεί μέχρι σήμερα. Τη χρονιά αυτή προσφέρεται το έργο του Χρήστου Γιαννάκου, (1934), που δεσπόζει στην έκθεση, με τίτλο *Αθηνά Νίκη*. Την επόμενη χρονιά, το 1993, συγκεντρώνονται 13 χαλκογραφίες, δωρεάς Δημήτρη Γέρου. Παρατηρώντας βλέπουμε πως συμπτωματικά την χρονιά αυτή έχουν αποκτηθεί διάφορα έργα που εκτίθενται στην έκθεση, όπως τα *Κορίτσι με πλισέ φούστα*, του Γιώργου Ρόρρη (1963) και *Καταιγίδα* του Νίκου Μιχαλιτσιάνου (1958). Το 1994 έχουμε 17 ξυλογραφίες του Γιώργου Οικονομίδη, δωρεά Ανθίπτης Οικονομίδη.

Το 1995, εκτός από την ολοκλήρωση του κληροδοτήματος της Ραφτοπούλου, έχουμε και το τεράστιο κληροδότημα της Φρόσως Ευθυμιάδη-Μενεγάκη (1911-1995). Η εξαιρετική αυτή γλύπτρια, παρά το μικρόσωμο της ύπαρξής της, δούλεψε το μέταλλο δυναμικά και αποτελεσματικά, πειραματίστηκε και δημιούργησε ένα πολύ προσωπικό έργο, και άφησε στην Πινακοθήκη όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία της. Η γλύπτρια δώρισε, εκτός από το σύνολο των έργων της, και έργων της συλλογής της από φίλους έλληνες και ξένους καλλιτέχνες, συνολικά περίπου 1.100 έργα, και ένα ακίνητο στο Γαλάτσι, έργο του μοναδικού αρχιτέκτονα Δημήτρη Πικιώνη. Στην έκθεση έχουμε δύο έργα της, το *Αίγαγρος* και το *Χορός*, του 1955.

Την ίδια χρονιά έχουμε τη δωρεά 5 έργων του Γιώργου Βα-

καλό (1902-1991) από την αξέχαστη σύζυγό του, την ιστορικό τέχνης Ελένη Βακαλό. Στην έκθεση, σε ξεχωριστή ενότητα, έχουμε δύο έργα τα *Δέντρα*, καθώς και ένα έργο από την δωρεά το 2002, της νύφης του Βακαλό, της Kathleen Vakalo, συζύγου του γιού του, το *Χωρίς τίτλο*, έργο του 1963. Ακόμη έχουμε και την δωρεά 31 έργων της Ιφιγένειας Λαγάνα (1915-2004), απ' όπου και το έργο της έκθεσης, *Τσαγιέρα*, του 1993.

Το 1997, έχουμε την τρίτη κατά σειρά τεράστια συλλογή γλυπτικής, με το ξεκίνημα της θητείας της Μαρίας Λαμπράκη, αυτή του Ιωάννη Αβραμίδη (1922), που συγκεντρώνει συνολικά 191 έργα, εκ των οποίων 52 γλυπτά που ακολουθούν την εξέλιξη της τέχνης του. Ενδιαφέρον έχει στο σημείο αυτό να παραθέσουμε ένα απόσπασμα από το κείμενο δωρεάς του προς την Πινακοθήκη. Ενδιαφέρον έχει επίσης να συγκρίνουμε αυτό το αποπληστικά σεμνό κείμενο που εκφράζει την επιθυμία και συνοδεύει την δωρεά ενός μεγάλου γλύπτη, με το γεμάτο απαιτήσεις κείμενο που συνόδευε τη δωρεά ενός άλλου σπουδαίου καλλιτέχνη, του ζωγράφου Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, το 1986. Το απόσπασμα, με ημερομηνία 21^{ης} Ιουλίου 1997 του Αβραμίδη έχει ως εξής: «*Δωρίζω στην Εθνική Πινακοθήκη τα έργα μου για να μείνουν στην Ελλάδα. Τα έργα μου αυτά ...τα δωρίζω ανέκκλητα, χωρίς αντάλλαγμα και χωρίς καμία υποχρέωσή της, απέναντί μου. Θα μπορεί δε αυτή να τα διαφυλάσσει, να τα εκθέτει και να τα χρησιμοποιεί όπως η ίδια κρίνει για τους σκοπούς της.*».

Την ίδια χρονιά το 1997 προχώρησε η δωρεά της χήρας του εξαιρετικού καλλιτέχνη Γιάννη Μαλτέζου (1915-1987). Η επιθυμία και η συνομιλία, για κάποια ενδεχόμενη δωρεά, της κυρίας Μαλτέζου από το Wetherfield του Connecticut με την Πινακοθήκη είχε ξεκινήσει από το 1990, και τελικά στις 23/6/1997, πληροφορήθηκε πως η Εθνική Πινακοθήκη αναλαμβάνει να μεταφέρει περίπου 50 έργα του Μαλτέζου από το Παρίσι στην Αθήνα. Τα έργα είναι μεγάλης αισθητικής και καλλιτεχνικής αξίας και αποτελούν ένα από τα διαφωτιστικά κοσμήματα της Πινακοθήκης. Στη δωρεά, αντιπροσωπευτικά έργα από τη δεκαετία του 1950 μέχρι την δεκαετία του 1980 παρακολουθούν την δημιουργική του πορεία από το *informel* και τον αφηρημένο εξπρεσιονισμό, τα έντονα χειρονομιακά, την συμπαντική τοπιογραφία, τον πειραματισμό σε επίπεδο τεχνικής με αερογράφο και ανάγλυφα καλούπια, την αναζήτηση μέσα από την *Op art*. Στην έκθεση παρουσιάζονται 6 έργα που ακολουθούν αυτή την μοναδική πορεία.

Ακόμη, το 1997, (Απόφαση Δ.Σ 4/11/1997) έχουμε μία ενδιαφέρουσα προσφορά 2 έργων του σημαντικού ζωγράφου της διασποράς, Τζων Χριστοφόρου (1921), ο οποίος ζει και δημιουργεί από τη δεκαετία του 1950 στο Παρίσι. Το *Γυναίκα στα μαύρα*, του 1949-1952 (συμμετείχε στην έκθεση της Σίφνου το 2012) και το *Πορτρέτο ενός άγνωστου ποιητή*,

του 1995, με το οποίο ο καλλιτέχνης συμμετέχει στην έκθεση των δωρεών. Με την έντονη και παχιά πινελιά του, με τη διατήρηση του στοιχειώδους, αλλά και του αποκαλυπτικού στο σχέδιο, με την εμπνευσμένη αφαιρετική σύνθεσή του, καταλήγει πάντα σε μία αβίαστη και εντυπωσιακή απόδοση του θέματος με εμφανές το στοιχείο του πάθους. Ένας αληθινός ζωγράφος.

Το 1998, ο πρωτοποριακός καλλιτέχνης, Δανιήλ (Παναγόπουλος), (1924-2008) από ευγνωμοσύνη προς την Εθνική Πινακοθήκη, για την πραγματοποίηση της μεγάλης αναδρομικής του έκθεσης, το Φεβρουάριο του 1998, δώρισε στο μουσείο, τρία αντιπροσωπευτικά του έργα, ένα *Κουτί* του 1965, μία *Κομμένη Λινάτσα*, του 1973, και μία *Λινάτσα* του 1992.

Ο ζωγράφος Παναγιώτης Τέτσης (1925), παλαιότερα καθηγητής της ΑΣΚΤ και νυν ακαδημαϊκός, πρόσφερε σε δύο φάσεις, το 1998 και το 2000, μία πολύ γενναιοδωρη, πολύ σημαντική και πολύ αντιπροσωπευτική δωρεά έργων του. Το 1998 ο Τέτσης προσφέρει 123 έργα, εκ των οποίων μία επιλογή 46 ελαιογραφιών, από το 1939 μέχρι το 1998, με ισορροπία ανάμεσα στις προσωπογραφίες, τις νεκρές φύσεις, τα τοπία και τις όψεις της αγαπημένης του Ύδρας και της Σίφνου. Η επιλογή αντανakλά όλη την καλλιτεχνική πορεία του σημαντικού Έλληνα κολορίστα. Το 2000, ο ζωγράφος συμπληρώνει τη δωρεά του με 78 ακόμη σχέδια. Στην ιδιόγραφη επιστολή του της 16^{ης} Μαρτίου 2000, αναφέρει: «...θα προσθέσω και άλλα (σχέδια) τα οποία είναι πολύ νεανικής εποχής και το ελάχιστο ενδιαφέρον που πιθανόν να παρουσιάζουν ανάγεται εις την περίοδο των ζωγραφικών πρωτολειών με τα οποία ταυτίζονται. Παραθέτω κατάλογο...» Ο μόνος όρος που θέτει ο γενναιοδωρος δωρητής είναι να εκτίθενται μόνο τρία έργα του. Ενώ είχε ανοίξει η έκθεση των δωρεών ο Τέτσης πρόσθεσε στη δωρεά του ένα ακόμη μνημειακό έργο με θέμα τον Πεύκο από την τελευταία παραγωγή του.

Το Δεκέμβριο του 1998 η Πινακοθήκη απέκτησε τρία μεγάλα και αντιπροσωπευτικά έργα του Δημήτρη Μυταρά (1934), το *Γυναίκα και σκύλος* του 1994, το *Εργαστήριο* του 1993, και το *Τόξο* της ίδιας χρονιάς. Τα δύο τελευταία εκτίθενται στην έκθεση. Για τον Μυταρά, αν και τα έργα είχαν εκτεθεί στις εκθέσεις «Νέα Αποκτήματα», τόσο στην Αθήνα όσο και σε άλλες εκδοχές των αποκτημάτων στην Πάτρα, την Κρήτη, την Σίφνο, έγινε συνειδητά μία εξαίρεση, μιας και δεν υπήρχαν άλλα έργα δωρεάς και θεωρήσαμε πως, όντας ένας ξεχωριστός καλλιτέχνης της γενιάς του, δεν θα μπορούσε να απουσιάζει από την έκθεση. Το ίδιο συνέβη επίσης και για τον Γιώργο Ρόρρη (1963) για τους ίδιους λόγους, με τη μοναδική δωρεά του 1993, το *Κοπέλα με πλισέ φούστα*, έργο του 1990.

Με το ξεκίνημα του 1999 (Απ. Δ.Σ 19/1/1999), οι συλλογές εμπλουτίζονται με 2 ξεχωριστά έργα του Δήμου Σκουλάκη

(1930), το *Ο δάσκαλος. Προσωπογραφία του Γ. Μόραλη*, 1990-1992 και το *Σταθμός Βικτώρια – Σκάλες*, του 1977, που βρίσκεται στις μόνιμες συλλογές.

Το 2000, η πλούσια συλλογή της Πινακοθήκης σε έργα Παρθένη εμπλουτίζεται με άλλα 26 σημαντικά έργα του, χάρη στον νόμο 2557/97, που δίνει την δυνατότητα εξόφλησης του φόρου κληρονομιάς με παραχώρηση ίσης αξίας έργων από τους κληρονόμους. Πρόκειται για την εφαρμογή του νόμου Ε. Βενιζέλου, που αποτελεί αντιστοιχία της γνωστής γαλλικής *Dation*, και στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για την εξόφληση σε έργα του φόρου κληρονομιάς από τους τρεις κληρονόμους του γιού του Κ. Παρθένη, Νίκου.

Την ίδια χρονιά μεταξύ άλλων, έχουμε και τη δωρεά δύο καλλιτηνών της ΑΣΚΤ, του Τάσου Χριστάκη (1947), με δύο αντιπροσωπευτικά έργα εκ των οποίων το ένα, *Δέντρο Νο 11*, του 1993, εκτίθεται στην έκθεση, και το εντυπωσιακό εξάπτυχο χαρακτικό του Γιάννη Ψυχοπαίδη (1945), με τίτλο *Face control*, του 1998, που επίσης κοσμεί την έκθεση. Το 2000 έχουμε ακόμη τη δωρεά 30 χαρακτηριστικών από τον Σαράντο Καραβούζη.

Το 2001 έχουμε την σημαντική προσφορά, 25 περίπου έργων μέσω του κληροδοτήματος της χήρας του Νίκου Νικολάου, Αγγέλας. Η προσφορά αυτή ξεκινά με προσωπογραφίες της δεκαετίας του 1930, προχωρά στις μεγάλες γυναικείες φιγούρες των αρχών του 1960, και φθάνει σε έργα των δεκαετιών του 1970 και 1980. Με το απόκτημα αυτό, έρχεται στο νου η συμμετοχή του Νικολάου (1909-1986) στην 32^η Μπιενάλε της Βενετίας του 1964, με τις τεράστιες γυναικείες φιγούρες, το κυρίαρχο σχέδιο, με εμφανείς επιδράσεις από τον Matisse και τους λιτούς όγκους μορφών από την καλά αφομοιωμένη επίδραση του Picasso.¹² Μία αίθουσα της έκθεσης δωρεών, με 8 έργα, κατακλύζεται από τις πληθωρικές αυτές γυναικείες φιγούρες. Παράλληλα, τη συλλογή έργων του Νικολάου συμπληρώνει η γενναιόδωρη δωρεά 66 σχεδίων του από το Θοδωρή και τη Δάφνη Ζουμπουλάκη.

Την ίδια χρονιά εμπλουτίζεται η συλλογή της Πινακοθήκης με 18 ακόμη έργα δωρεάς του Αλέκου Φασιανού (1935), ενώ το 2010 ενισχύεται με άλλα 18 έργα του. Από το 1978 μέχρι το 2010, ο ξεχωριστός αυτός καλλιτέχνης δώρισε στην Πινακοθήκη, περισσότερα από 55 έργα, ακρυλικά, σχέδια, χαρακτικά, μερικά εκ των οποίων αναδεικνύουν όλο το προσωπικό εικαστικό του ιδίωμα. Στην έκθεση παρουσιάζεται το *Χειρομάντης στο δωμάτιό του, του 1977*, δωρεά του 1978, και το *Ο φουριόζος*, του 1984, δωρεά του 2001. Το 2003 έχουμε και τη δωρεά των κληρονόμων του Δημήτρη Περγικίδη (1922-1989), με 2 έργα το *Μαδρίτη*, του 1967 και το *Άπειρο, Μαδρίτη*, του 1969, τα οποία εκτίθενται στην αίθουσα. Ακόμη, έχουμε 80 χαρακτηριστικά από το κληροδοτήμα του Βασίλη Χάρου.

Το 2003, ο Παύλος (Διονυσόπουλος) (1930) δωρίζει την εγκατάσταση *Κουρτίνες*, του 1968, ένα ιστορικό έργο, το οποίο είχε παρουσιάσει στην γκαλερί Sonhabend στο Παρίσι. Με το "*Rideaux*" ολόκληρη η γκαλερί τότε μετατράπηκε σε μοναδικό έργο. Το συγκεκριμένο έργο του Παύλου είναι από τις ελάχιστες εγκαταστάσεις και περιβάλλοντα που διαθέτει η Πινακοθήκη.

Την ίδια χρονιά ο Άγγελος Σκούρτης (1949) δωρίζει το έργο *Μετά-Γραφή*, του 1984-1986. Πρόκειται για μια εγκατάσταση, ένα τρίπτυχο, το οποίο παρουσιάζει τρεις ελληνικούς σταυρούς, φτιαγμένους από λάδι, ακρυλικό και κατακάθια καφέ σε μουσαμά, ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα της εννοιολογικής του τέχνης. Τα έργα του Παύλου και του Σκούρτη, εκτίθενται στην έκθεση "*Στα Άδυτα της Εθνικής Πινακοθήκης – Μεταπολεμική και σύγχρονη τέχνη*" στη Γλυπτοθήκη στο Γουδί. Δωρεά του 2003 είναι και το ξεχωριστό έργο του Σταύρου Μπονάτσου (1945), *Το χέρι του καλού*, του 2000, ένα τρισδιάστατο εννοιολογικό έργο, που, με αναγωγική ευρηματικότητα, καταδεικνύει την καθημερινότητα του σύγχρονου ανθρώπου και του σύγχρονου πολιτισμού. Το έργο βρίσκεται στα μόνιμα εκθέματα του Παραρτήματος της Κέρκυρας.

Την ίδια χρονιά, το 2003, με τον νομικό σύμβουλο της Πινακοθήκης Γιώργο Οικονομόπουλο είχαμε την τύχη, να εξετάσουμε και να καταγράψουμε τα έργα του κληροδοτήματος της Νανάς Ησαΐα (1934-2003), δηλαδή περισσότερα από 137 κομμάτια. Ο πλούτος, η πρωτοτυπία και η αυθεντικότητα της δημιουργίας της ήταν μία έκπληξη για μας. Η εξέλιξη της εικαστικής πορείας της ζωγράφου, αλλά και ποιήτριας Ησαΐα, από την παραστατική απεικόνιση προς την αφαίρεση και τις κατασκευαστικές ανάγλυφες δημιουργίες, μαρτυρεί μία πολύ προχωρημένη προσωπική διατύπωση. Η ανακάλυψη της Νανάς Ησαΐα, μέσα από το κληροδοτήμα της, το 2003, εκτιμώντας την ιδιαιτερότητα της τέχνης της, καθώς και τον πρωτοποριακό και αυθεντικό χαρακτήρα ενός έντονα γεωμετρικού και κονστрукτιβιστικού ιδιώματος, μας οδήγησε έκτοτε στην προσπάθεια ανάδειξης και διάδοσης του έργου της. Στην έκθεση συμμετέχει με πέντε πρωτότυπα έργα.

Το 2006 είναι μία πολύ σημαντική στιγμή για την Πινακοθήκη, και για την ελληνική γλυπτική, μιας και επιτυγχάνεται η συνένωση της Πινακοθήκης με το Ίδρυμα Χρήστου και Σούλης Καπράλου, ενώ σύντομα θα ολοκληρωθεί στην Αίγινα το Μουσείο Καπράλου, το οποίο εκτός από τα έργα του σπουδαίου Έλληνα γλύπτη θα φιλοξενεί και έργα των καλλιτεχνών φίλων του, Γιάννη Μόραλη και Νίκου Νικολάου. Το πολυάριθμο έργο του Καπράλου μελετά και καταγράφει η βενιαμίν των επιμελητριών της Πινακοθήκης, Άρτεμις Ζερβού. Τα έργα του Καπράλου (1909-1993), που ως κόρη οφθαλμού διατήρησε η σύζυγός του Σούλη, αριθμούν περί τα 6000 έργα, 1800 κομμάτια γλυπτών, σε σειρές και αντί-

γραφα, 1200 γλυπτά, και 3000 σχέδια. Την ίδια χρονιά έχου-
με τη δωρεά 3 γλυπτών, του Θόδωρου Παπαγιάννη (1942),
δύο *Φιγούρες* από τη σειρά *Τα φαντάσματά μου*, του 1994-
1995 και το *Φωλιά*, του 2003, τα οποία εκτίθενται στην έκθε-
ση μονίμων συλλογών της Γλυπτοθήκης στο Γουδί.

Στις αρχές του 2007 η Εθνική Πινακοθήκη, υπό τις υποδεί-
ξεις του ίδιου του καλλιτέχνη, παρέλαβε από το εργαστήριο
του Δανιήλ (Παναγόπουλου) (1924-2008), στο 12, της οδού
Jean Macé, στην περιοχή Houilles, έξω από το Παρίσι, το
σύνολο των έργων του καλλιτέχνη. Πρόκειται για τη δημι-
ουργία πενήντα και πλέον χρόνων, που περιέχει νεανικά
έργα, πειραματισμούς από το 1950, μέχρι έργα της δεκαε-
τίας του 2000. Περισσότερα από 300 έργα, εκτός των σχε-
δίων, προπλασμάτων και λοιπών, περισυλλέγησαν από το
παρισινό εργαστήριο στον κήπο του σπιτιού του. Η βούληση
του Δανιήλ, ο οποίος έφυγε από τη ζωή μετά από ενάμιση
χρόνο στο νοσοκομείο του Ρίο, ήταν, αν και έζησε από το
1954 και μετά όλη του τη ζωή στη Γαλλία, να περισώσει τη
δημιουργία του, ορίζοντας ένα δημόσιο ίδρυμα στην Ελλά-
δα, την Εθνική Πινακοθήκη, κάτοχο και μελετητή της. Μία
δημιουργία που, με μεθοδικότητα στην έρευνα και με συ-
στηματική πειραματική δραστηριότητα, πρόσφερε, με σεβα-
σμό στην παράδοση, μια ανανεωμένη, εξελικτική αναζήτηση
της «αιώνιας νεότητας της τέχνης», όπως έλεγε ο ίδιος, δη-
μιουργία που συναντήθηκε με την διεθνή πρωτοπορία και
πρόσφερε μία από τις λαμπρότερες στιγμές της σύγχρο-
νης ελληνικής τέχνης, όπως αυτή στην συμμετοχή του στην
έκθεση του Fenice της Βενετίας, το 1964, με επιμελητή τον
γνωστό γάλλο τεχνοκριτικό Pierre Restany.

Από την μεγάλη συλλογή έργων του που δώρισε ο Δανι-
ήλ, στην έκθεση περιλαμβάνονται 14 έργα που ξεδιπλώνουν
την εξελικτική πορεία του από την αφαίρεση, στα *Μαύρα
κουτιά*, τα *Ηλεκτρικά κουτιά*, τις *Κομμένες*, *Γεωμετρικές Λι-
νάτσες* και όλη την περιπέτεια της λινάτσας μέχρι τη δεκα-
ετία του 2000, και τα τελευταία χρόνια που συνέχιζε να δη-
μιουργεί και ενίοτε να ξαφνιάζει, στο σπίτι του της οδού Ζα-
κύνθου στην Κυψέλη. Έκτοτε η Πινακοθήκη σε ένδειξη σε-
βασμού, για την γενναιόδωρη δωρεά του, αλλά και από κα-
θήκον ανάδειξης και διάδοσης της ιστορίας της σύγχρονης
τέχνης της χώρας μας, με περισσότερες από δέκα ευκαιρί-
ες έχει παρουσιάσει το έργο του, στα πλαίσια των εκθέσεων
με τα *Νέα Αποκτήματα*, είτε με μικρές συμμετοχές, είτε με
αναδρομικού χαρακτήρα παρουσιάσεις, όπως στην Εθνική
Πινακοθήκη, (35 έργα) στην Αθήνα, το 2007 και στον Πύργο
Ηλείας (26 έργα) παρουσία του ίδιου. Αυτή τη στιγμή στην
έκθεση «Στα Άδυτα της Εθνικής Πινακοθήκης - Μεταπολεμι-
κή και σύγχρονη τέχνη» παρουσιάζονται 11 έργα της δωρε-
άς Δανιήλ, σε μία επίσης μικρή αντιπροσωπευτική αναδρο-
μική του έργου του.¹³

Το 2008 μεταξύ άλλων, έχουμε μία σημαντική δωρεά 17 έρ-
γων χαρακτηριστικής, του καθηγητή της ΑΣΚΤ Μιχάλη Αρφαρά,

μετά από πρόταση της επιμελήτριας Μαριλένας Κασσιμάτη,
υπεύθυνης των συλλογών χαρακτηριστικής της ΕΠΜΑΣ.

Το 2010, ο Γιώργος Διβάρης (1956), αναπληρωτής καθηγη-
τής της Σχολής Καλών Τεχνών της Θεσσαλονίκης, δώρισε 2
ενδιαφέροντα έργα του. Το ένα μάλιστα, με τίτλο *Υπεροψία*,
το οποίο εκτίθεται στην έκθεση *Στα Άδυτα* στη Γλυπτοθήκη,
αποτελεί και το μοναδικό έργο της συλλογής της Πινακοθή-
κης με βίντεο και τηλεόραση. Το δεύτερο που εκτίθεται στην
έκθεση των δωρεών, είναι ένα επιτοίχιο έργο με τίτλο *Θόρυ-
βος*, έργο εκτελεσμένο από το 1988 έως το 1994, όπου τα
ευτελή σύγχρονα υλικά, με έντονο το φορτίο της χρήσης και
της φθοράς, αποτελούν για τον καλλιτέχνη ένα μέσον δημι-
ουργίας νέων μορφών.

Η τελευταία «σοδειά» δωρεών του 2012 περιέχει σημαντικά
έργα σύγχρονων καλλιτεχνών, διαφορετικών αισθητικών
προτάσεων, τα οποία συμπληρώνουν ουσιαστικά κενά των
συλλογών του μουσείου. Ορισμένα από τα τελευταία αυτά
έργα είναι ένα του πρύτανη της ΑΣΚΤ Γιώργου Χαρβαλιά
(1956), δύο του καθηγητή της ΑΣΚΤ Ζαχαρία Αρβανίτη
(1947), δύο του καθηγητή στη Σχολή Καλών Τεχνών στη
Θεσσαλονίκη Ξενή Σαχίνη (1954), ένα του αναπληρωτή κα-
θηγητή στη Σχολή Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της
Τέχνης των Ιωαννίνων Ξενοφώντα Μπήτσοικα (1963), ένα
του Βασίλη Θεοχαράκη (1930) και ένα του Μίλτου Γκολέμα
(1967).

Οι μορφές των δύο χαρακτηριστικών που πρόσφερε ο Αρβανί-
της, μαγνητίζουν με έναν συναρπαστικό τρόπο. Ο γέρος
Καβάφης στο έργο *Κ.Π.Κ.* του 2008, αν και εξωπραγματι-
κός με το ασημί και μπρούτζινο χρώμα, μοιάζει σα ζωνταν-
ός, σαν να μπορούμε να τον αγγίξουμε. Οι βλεφαρίδες
του, σαν αληθινές περιβάλλουν το σταθερό βλέμμα του. Ο
ρεαλισμός και η αληθοφάνεια εντυπωσιάζουν περισσότερο
όταν αναλογιστούμε πως πρόκειται για μία τεχνική, όπως η
χαρακτική, που βασίζεται αλλά και χαρακτηρίζεται από την
ασυνέχεια και από μία επίπονη, χρονοβόρα διαδικασία στην
εκτέλεση. Ενδιαφέρον επίσης έχει το ότι πρόκειται για μία
ανορθόδοξη χαρακτική, εκτελεσμένη σε μία μήτρα, σε ξύλο
pdf, και ένα και μοναδικό μονότυπο.

Το έργο του Χαρβαλιά, *Τύπος συμπίεσης*, του 1994 αποτε-
λείται από μία λεπτή μαύρη κουβέρτα του πολεμικού ναυτι-
κού που φέρει τύπωμα μιας στοιβάς από λευκά μαξιλάρια
συμπιεσμένα από ένα κουτί, προστατευμένη σε διάφανο
πλεξιγκλάς, έργο από την ενότητα της έκθεσης στο Άρτιο.
Είναι από το είδος των έργων, με τη χρήση των μέσων και
των εννοιολογικών πλαισίων των νεώτερων γενιών καλλιτε-
χνών, των οποίων παρατηρούνται κενά στις συλλογές της
Πινακοθήκης, που θα πρέπει να συμπληρωθούν στο άμεσο
μέλλον. Με απλό και χωρίς έπαρση τρόπο, ο Χαρβαλιάς με
υπόστρωμα το, φορτισμένο ως ιδέα και έννοια, αντικείμενο,
το ευτελές, το καθημερινό, αλλά και με πολιτική διάσταση,
κλείνει το μάτι, σε ποικίλα πρωτοποριακά κινήματα του 20^{ου}

αιώνα, γαλλικά, αγγλικά, ιταλικά, αμερικάνικα. Ανάγοντας και χρζίζοντας το απλό αντικείμενο σε αξία και έργο τέχνης πλησιάζει και επανατοποθετείται στο χώρο του μοντέρνου και των πρωτοποριών, προτάσσοντας νέες μορφές.

Ο Ξενής Σαχίνης έχει δωρίσει και παλαιότερα, το 1978, χαρακτηριστικά και το 2003, τρισδιάστατα, με ακιδογραφία σε πλεξιγκλάς, έργα του. Η πρόσφατη δωρεά του 2 έργων με λινόλεουμ και ακιδογραφία σε πλεξιγκλάς, με τίτλους *Από τον Manet* και *Ο Ξενής με την γυναίκα του Louis Corinth*, έργα του 2011, ανάλαφρα, με χιούμορ και ευρηματικότητα, ξεπερνά τις συμβάσεις της χαρακτικής, περιδιαβαίνοντας ακόμη και με προσωπική εικονογραφική εμπλοκή τα μονοπάτια της ιστορίας της τέχνης.

Ο Μπήτσιακας, ένας από τους δυνατότερους ζωγράφους της γενιάς του, τεχνίτης αλλά και διανοούμενος, προσέφερε ένα έργο του 1998, βάθους εννέα εκατοστών, με μικτή τεχνική σε ρnc και σχέδια σε διαδοχικές, επικαλυπτόμενες ζελατίνες, που περιβάλλονται από μεταλλικό πλαίσιο, έργο που φέρει τον τίτλο *Μ*. Το έργο με τέσσερα επικαλυπτόμενα διάφανα επίπεδα, παίζει, τόσο με την ψυχολογική φόρτιση της σκηνής, με το κραυγαλέο και το σοκαριστικό, με τη δραματικότητα του χώρου και των μορφών, αλλά και με την ιστορία της τέχνης, όπως συνθίζει, αλλά ακόμη και με την διαφάνεια, την διαδοχή επιπέδων, την επικάλυψη, την συγκάλυψη και το παλίμψηστο σε επίπεδο έννοιας, εικόνας και τεχνικής.

Πολλοί είναι οι καλλιτέχνες που πρόσφεραν ένα ή περισσότερα ενδιαφέροντα ή και πολύ σημαντικά έργα που δεν είχαμε την δυνατότητα να αναφερθούμε σ' αυτήν την περιήγηση στις δωρεές καλλιτεχνών. Περιοριστήκαμε σε μία παρατήρηση σε χρονολογική εξέλιξη των δωρεών, ενώ επεκταθήκαμε με μακρές αναλύσεις, όπου θεωρήσαμε πως είναι σκόπιμο να καταγραφούν κάποια στοιχεία. Είναι βέβαιον πως ξέφυγαν κάποια άλλα εξίσου σημαντικά.

Παρά τον πλούτο και τις ανέλπιστες εκπλήξεις που συναντά κανείς ερευνώντας τις συλλογές της Εθνικής Πινακοθήκης, μεγάλες είναι οι απουσίες και οι ελλείψεις, και κυρίως σε καλλιτέχνες της γενιάς του 1950-1960 και μετά. Οι νεότερες γενιές σύγχρονων καλλιτεχνών δεν εκπροσωπούνται επαρκώς, κυρίως μέσα σε ένα πλαίσιο απόδοσης ιστορικότητας και αντικειμενικής εξισορρόπησης τάσεων και καλλιτεχνικών εκφράσεων, της πολυμορφίας και της συνθήκης της διαφορετικότητας της σύγχρονης δημιουργίας. Με την επαναλειτουργία του μουσείου, μετά την επέκταση, η Εθνική Πινακοθήκη έχει τη δυνατότητα και οφείλει να μελετήσει και να εντοπίσει τις ελλείψεις στις συλλογές της, ώστε να προχωρήσει στην κάλυψη των σημαντικών κενών, τόσο γενικότερα στις συλλογές, όσο και στην έκθεση των μονίμων συλλογών, ενός πραγματικού μουσείου του 21^{ου} αιώνα.

Η έκθεση

Ο **τίτλος της έκθεσης**, όπως ήδη αναφέραμε οριοθετεί το πεδίο που αφορά μόνο τις δωρεές Ελλήνων καλλιτεχνών, ενώ οι χρονολογίες αναφέρονται, στην αρχαιότερη δωρεά, στην συγκεκριμένη περίπτωση, το κληροδότημα Θεόδωρου Ράλλη το 1910, και τις πιο πρόσφατες δωρεές σύγχρονων καλλιτεχνών, που πραγματοποιήθηκαν το 2012.

Σχετικά με την **επιλογή των έργων**, εξαρχής ως προϋπόθεση, αποκλείστηκαν από την παρούσα έκθεση, αφενός τα έργα που βρίσκονται εκτεθειμένα στις μόνιμες συλλογές της Πινακοθήκης και των Παραρτημάτων της, στην έκθεση μεταπολεμικής και σύγχρονης τέχνης από τα *Αδύτα της Εθνικής Πινακοθήκης* στη Γλυπτοθήκη, καθώς και τα έργα που εκτέθηκαν στις εκθέσεις, με τίτλο *Νέα Αποκτήματα*, στην Αθήνα το 2006 και το 2007. Ένα τρίτο κριτήριο επιλογής εκτός από τη δέσμευση της δωρεάς αφορά τους ίδιους τους καλλιτέχνες, αλλά κυρίως την ποιότητα και το ενδιαφέρον των έργων. Ακόμη, κριτήριο επιλογής υπήρξε εκτός από την ποιότητα και η ποσότητα της ίδιας της δωρεάς. Τελικά, πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες απαρτίζουν αυτό το δείγμα από τις γενναιόδωρες δωρεές τους προς την Πινακοθήκη.

Στην **περιήγηση** της έκθεσης, **οι ενότητες** καθορίζονται ανά επίπεδο, ενώ τα έργα των μεγάλων δωρεών παρουσιάζονται συγκεντρωμένα κατά ενότητες προσφέροντας την δυνατότητα ανάδειξης της εξελικτικής πορείας του έργου του καλλιτέχνη. Στο **άνω επίπεδο**, παρουσιάζονται τα έργα της σύγχρονης τέχνης, από τους καλλιτέχνες της γενιάς του 1960, του 1970 και του 1980 μέχρι και νεότερους καλλιτέχνες. Η έκθεση ανοίγει με το μνημειακών διαστάσεων τρίπτυχο του Παναγιώτη Τέση (1925), *Λαϊκή Αγορά*. Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται έργα των Ντίκου Βυζάντιου (1924-2007), Δημήτρη Περδικίδη (1922-1989), Κοσμά Ξανάκη (1925-1984), Πάρι Πρέκα (1926-1999), Χρίστου Καρά (1930), Δημήτρη Μυταρά (1934), Αλέκου Φασιανού (1935), Γιάννη Ψυχοπαίδη (1945), Δημήτρη Σακελλίωνα (1947) και άλλων. Σε ξεχωριστό χώρο παρουσιάζονται μικρές αναδρομικού χαρακτήρα ενότητες των μεγάλων δωρεών του **Θεόδωρου Στάμου** (1922-1997), του **Δανιήλ (Παναγόπουλου)** (1924-2008), και της **Νανάς Ησσία** (1934-2003).

Η **χαρακτική** στο χώρο αυτό αντιπροσωπεύεται, δειγματοληπτικά, με σύγχρονες εκδοχές της από τα εξαιρετικά και τόσο ξεχωριστά έργα τριών σύγχρονων δημιουργών, που συμπτωματικά υπήρξαν ή είναι καθηγητές Ανωτάτων Σχολών Καλών Τεχνών, του Ζαχαρία Αρβανίτη (1947), του Γιάννη Ψυχοπαίδη (1945) και του Ξενή Σαχίνη (1954).

Στο **μεσοπάτωμα** παρουσιάζονται κυρίως έργα καλλιτεχνών του **19^{ου} αιώνα**, αλλά και κάποια έργα καλλιτεχνών της γενιάς του **1930** και του **1960**. Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται ενδιαφέροντα και άγνωστα έργα καλλιτεχνών,

όπως οι Θεόδωρος Ράλλης (1852-1909), Άγγελος Γιαλλινάς (1857-1939), Οδυσσέας Φωκός (1857-1946), Φλωρά Καραβία (1871-1960), Σπύρος Βικάτος (1878-1960), Θεόφρατος Τριανταφυλλίδης (1881-1955), Σοφία Λασκαρίδου (1882-1965), Ουμβέρτος Αργυρός (1884-1963), Περικλής Βυζάντιος (1893-1972), αλλά και οι Αγήνωρ Αστεριάδης (1898-1977), Αγλαΐα Παπά (1904-1984), Ιφιγένεια Λαγάνα (1915-2004), Γιώργος Βακιρτζής (1923-1988) και άλλοι.

Στον **κάτω όροφο** παρουσιάζονται οι πρόδρομοι της νεοελληνικής τέχνης, όπως ο **Κωνσταντίνος Παρθένης** (1978/79-1967) (με 18 έργα) και ο **Σπύρος Παπαλουκάς** (1892-1957), καθώς και εκπρόσωποι της **Γενιάς του '30**. Σε ξεχωριστές ατομικές ενότητες, εκτίθενται έργα των **Γιάννη Μόραλη** (1916-2009), **Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα** (1906-1994), **Νίκου Νικολάου** (1909-1986), **Λιλής Αρλιώτη** (1908-1979), **Γιάννη Μαλέζου** (1915-1987), **Γιώργου Βακαλό** (1902-1991). Ακόμη, συμμετέχουν με ένα ή δύο έργα καλλιτέχνες της ίδιας γενιάς, όπως οι Γιάννης Τσαρούχης (1910-1989), Σπύρος Βασιλείου (1902/3-1985), Γιώργος Γουναρόπουλος (1890-1977), Αλέκος Κοντόπουλος (1904-1975), Πολύκλειτος Ρέγκος (1903-1984), Ορέστης Κανέλλης (1910-1979), Κωνσταντίνος Μαλάμος (1913-2007), Γιώργος Σικελιώτης (1917-1984) και άλλοι.

Η **γλυπτική** εκπροσωπείται δειγματοληπτικά με έργα των μεγάλων δωρεών, τα οποία παρουσιάζονται διάσπαρτα στα τρία επίπεδα της έκθεσης. Εννέα γλυπτά από διάφορα υλικά των Μιχάλη Τόμπρου (1889-1974), Ιωάννη Αβραμίδη (1922), Φρόσως Ευθυμιάδη-Μενεγάκη (1911-1995), Μπέλλας Ραφτοπούλου ((1902-1992), Χρήστου Καπράλου (1909-1993) και μία ξύλινη εγκατάσταση του Χρήστου Γιαννάκου (1934) ολοκληρώνουν την περιήγηση στον κόσμο των δωρεών γλυπτικής προς την Εθνική Πινακοθήκη.

Στην έκθεση, όπου ακολουθείται κάποια ιστορικότητα, μέσα από τις δεσμεύσεις του υπάρχοντος υλικού, παρουσιάζονται **166 έργα**, ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτηρισκή, ανάγλυφα, κατασκευές και εγκαταστάσεις.

Καθήκον, υποχρέωση και λειτουργήμα της Εθνικής Πινακοθήκης είναι η διαφύλαξη, η μελέτη, η έρευνα, η αξιολόγηση, η ανάδειξη και η διάδοση του έργου των καλλιτεχνών γενικότερα, αλλά και ειδικότερα, μέσω των έργων των συλλογών της. Οι καλλιτέχνες που εμπιστεύονται τα έργα τους σε ένα δημόσιο μουσείο, όπως η Εθνική Πινακοθήκη, πρέπει να είναι σίγουροι πως το έργο τους διατηρείται για μεγάλα διαστήματα στην αφάνεια των αποθηκών, όμως με κάθε ευκαιρία και συγκυρία μπορεί να βγει από την απομόνωση στο άπλετο φως και στην κρίση των θεατών, αλλά και των μελετητών. Για τον λόγο αυτό σε όλες τις ενότητες και τα επίπεδα παρουσιάζονται συνειδητά, παράλληλα πολλοί επώνυμοι και γνωστοί, αλλά και πολλοί παραγνωρισμένοι ή εντελώς άγνωστοι καλλιτέχνες με αξιολογικά έργα, πάντα με κριτήριο την ποιότητα. Η απουσία στην έκθεση πολλών σημαντικών

καλλιτεχνών από όλες τις ενότητες και τις περιόδους, σημαίνει απλά απουσία δωρεάς ή έλλειψη διαθέσιμης δωρεάς στις συλλογές. Επίσης, με την ευκαιρία της διερεύνησης του θέματος, γνωρίζοντας συνθήκες και καταστάσεις, αναδεικνύονται ο δυναμισμός, η διορατικότητα, οι προτεραιότητες, ο σχεδιασμός και η γενικότερη πολιτική συλλογών των Διευθυντών και των Επιμελητών της Εθνικής Πινακοθήκης.

Ο πλούτος και η ποικιλία της συλλογής της Εθνικής Πινακοθήκης, παρά την δέσμευση των δωρεών καλλιτεχνών, προσφέρει μεγάλες δυνατότητες επιλογών, ενώ επιτρέπει συνδυαστικούς συνειρμούς. Σημαντικοί καλλιτέχνες, με διαφορετικές αφετηρίες, καλλιτεχνικές πορείες και αισθητικές προσεγγίσεις παρουσιάζουν έργα με ιδιαίτερες, προσωπικές εικαστικές προτάσεις. Η πολυμορφία της ελληνικής τέχνης προκύπτει μέσα από γνωστά, λιγότερο γνωστά ή και άγνωστα έργα, σίγουρα όμως αναδεικνύεται μέσα από καλά έργα. Η έκθεση χαρακτηρίζεται από τις κορυφώσεις, από τις δυνατές παρουσίες, τις εκπλήξεις, αλλά κι από την ανάδειξη της συνθήκης της διαφορετικότητας και της πολυσυλλεκτικότητας.

Ευχαριστώ ειλικρινά τις συναδέλφους μου, επιμελήτριες, Τώνια Γιαννουδάκη και Άρτεμη Ζερβού, υπεύθυνες της συλλογής νεοελληνικής και ευρωπαϊκής γλυπτικής της Εθνικής Πινακοθήκης, για την ουσιαστική βοήθεια στην επιλογή των γλυπτών, κυρίως γνωρίζοντας τον βαθμό συντήρησης και την δυνατότητα παρουσίασης των γλυπτών σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.

Ευχαριστώ θερμά τις συναδέλφους μου, υπεύθυνες για την διακίνηση των έργων, Ντίνα Πλάκα για την συνδρομή της στον αρχικό εντοπισμό των δωρεών, κυρίως των τελευταίων δεκαετιών και Ρούλα Σπανούδη, για την προθυμία και την ανεκτίμητη προσφορά της στην αναζήτηση και την εξέταση των έργων στο χώρο των Αποθηκών της Εθνικής Πινακοθήκης, καθώς και για την συστηματική συμπλήρωση της χρονολογίας απόκτησης ενός εκάστου έργου στις λεζάντες.

Ευχαριστώ θερμά το Διευθυντή συντήρησης Μιχάλη Δουλγερίδη για τον συντονισμό, τον καταμερισμό και την όλη οργάνωση του έργου συντήρησης σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ένα ξεχωριστό ευχαριστώ οφείλω σε όλους τους συντηρητές και τις συντηρήτριες του Μουσείου για την άψογη φροντίδα με αγάπη και γνώση των έργων, και ιδιαίτερα στις Μαριέτα Βιδάλη, Χριστίνα Καραδήμα, Μαρίκα Τρομπέτα και Εύη Γαρυφαλάκη, λόγω της ποσοτικά μεγάλης ολοκλήρωσης της συντήρησης των έργων. Ακόμη, οφείλουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ στους Φωτεινή Κουνέλη, Ναταλία Προζόροβα και Κωνσταντή Δερβένη, που στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης, η προσφορά τους ήταν δυσανάλογα μεγάλη. Με την ευκαιρία της έκθεσης διορθώθηκαν ατέλειες στη ζωγραφική επιφάνεια και στις κορνίζες, έγινε αντικατάσταση τελάρων, τα έργα καθαρίστηκαν, έλαμψαν. Ένα μεγάλο ευχαριστώ απευθύνω στο συνάδελφο Δημή-

την Σιφναίο για την άοκνη, πολυδιάστατη προσφορά του και κυρίως για την συνολική ρύθμιση του φωτισμού της έκθεσης και την ηλεκτρολογική υποστήριξη των έργων. Ακόμη, ευχαριστώ τους φωτογράφους μας, Σταύρο Ψηρούκη και Θάλεια Κυμπάρη για τις σχολαστικές φωτογραφίες που διασφαλίζουν την γενικότερη τεκμηρίωση με αναπαραγωγή λεπτομερειών και ντοκουμέντων, προσφέρουν την απόλαυση των έργων, και επιτρέπουν την δυνατότητα αναπαραγωγής και διάδοσής τους, καθώς και την αποτύπωση όψεων για την διαφύλαξη της παρουσίας της έκθεσης. Ακόμη, ευχαριστώ ιδιαίτερα όλους τους φύλακές μας, που παρά τις αντίξοες συνθήκες, στέκονται στη θέση τους, ανάμεσα στα έργα και το κοινό μας. Τέλος, ευχαριστώ θερμά τον Θύμιο Πρεσβύτε, τον Θεοδωρή Αναγνωστόπουλο και όλη την ομάδα του Peak publishing για τον εμπνευσμένο σχεδιασμό του καταλόγου-ντοκουμέντου και της σήμανσης της έκθεσης.

Σε χαλεπούς καιρούς, η γενναιοδωρία των καλλιτεχνών προσφέρει γνώση, καλλιέργεια του πνεύματος και ανάταση ψυχής. Η έκθεση, που καλύπτει δωρεές καλλιτεχνών ενός αιώνα, αποτελεί ένα φόρο τιμής της Εθνικής Πινακοθήκης προς τους καλλιτέχνες της, ένα φόρο τιμής προς τους καλλιτέχνες της Ελλάδας.

Δρ. Λίνα Τσίκουτα - Δεϊμέζη
Επιμελήτρια της έκθεσης
Υπεύθυνη συλλογών Μεταπολεμικής
και Σύγχρονης τέχνης της Εθνικής Πινακοθήκης

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Σχετικά με την ιστορία της λειτουργίας της Εθνικής Πινακοθήκης, τους Διευθυντές, τις συλλογές, τις δωρεές και όλη την πορεία της στο χρόνο, πολύτιμες πληροφορίες συμπυκνώνονται στο αναλυτικό κείμενο, Νέλλη Μισιρλή, *Από το Παντεχνείον στην Ίδρυση της Εθνικής Πινακοθήκης*, του καταλόγου, *Εθνική Πινακοθήκη 100 χρόνια*, Αθήνα 2001, σελ. 19-33
2. Με την συμπλήρωση ενός αιώνα λειτουργίας της Εθνικής Πινακοθήκης, ο εορταστικός αυτός κατάλογος συγκεντρώνει επεξηγηματικές εισαγωγές της διευθύντριας Μαρίνας Λαμπράκη-Πλάκα, για όλες χρονολογικά τις ενότητες των συλλογών, καθώς και μία εισαγωγή της, *Εθνική Πινακοθήκη 100 χρόνια*, Αθήνα 2001, σελ. 14-17. Ακόμη στο site της ΕΠΜΑΣ βρίσκονται χρήσιμες πληροφορίες για την μακρόχρονη ιστορία της και τις σημερινές εξελίξεις.
3. Για το ξεκίνημα της Εθνικής Πινακοθήκης υπό την διεύθυνση του πρώτου Διευθυντή της Γεωργίου Ιακωβίδη, έρευνα σε βάθος και συμπυκνωμένες πληροφορίες υπάρχουν στον κατάλογο, *Ιακωβίδης, Αναδρομική*, ΕΠΜΑΣ, Αθήνα, 2005, επιμέλεια Όλγα Μεντζαφού-Πολύζου, και ειδικότερα στην ουστηματική μελέτη της ίδιας, *Ο Γεώργιος Ιακωβίδης Διευθυντής της Εθνικής Πινακοθήκης*, σελ. 80-95.
4. Στοιχεία, αναλύσεις και ότι αφορά τον Κωνσταντίνο Παρθένη στο πολύτιμο πόνημα του αναπληρωτή καθηγητή Ευγένιου Δ. Μαθιόπουλου, *Η ζωή και το έργο του Κωστή Παρθένη*, εκδόσεις Αδάμ, Αθήνα, 2008.

5. Δύο ετικέτες, στο πίσω μέρος του έργου του Βικάτου, μαρτυρούν την διαδρομή του έργου στο χρόνο και την εκθεσιακή του ταυτότητα. Η πάγια μουσειολογική τακτική διατήρησης των ετικετών, επιγραφών και άλλων στοιχείων στις φέρουσες επιφάνειες των έργων, μας επιτρέπει να διαπιστώσουμε πως το έργο συμμετείχε στην ελληνική συμμετοχή της XIXης Μπιενάλε της Βενετίας το 1934, και στην Πανελλήνιο καλλιτεχνική έκθεση το 1940. Μία καταπληκτική σύμπτωση ήθελε ένα από τα έργα που τυχαία επιλέξαμε για την έκθεση που πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο-Σεπτέμβριο 2012 στη Σίφνο, με τίτλο *Δωρεές τέχνης, προς την Εθνική Πινακοθήκη-1959-2007-Επιλογή* να φέρει την ίδια ετικέτα της Μπιενάλε Βενετίας του 1934. Πρόκειται για το αμφίπλευρο έργο *Τουταγχαμών*, της Αγλαΐας Παπά.

6. Αυτή τη στιγμή συμμετέχουν στη μεγάλη αναδρομική του Βάγια Σεμερτζίδη, σε επιστημονική επιμέλεια και πλήρη κατάλογο του καθηγητή Νίκου Χατζηνικολάου, στο Μουσείο Μπενάκη.

7. Νίκη Λοϊζίδη, *Έλληνες καλλιτέχνες του εξωτερικού*, Αθήνα, 1983, σελ. 210-211.

8. Τα δύο έργα εκτίθενται αυτή τη στιγμή στην Εθνική Γλυπτοθήκη στην έκθεση *Στα άδυτα της Εθνικής Πινακοθήκης – Μεταπολεμική και σύγχρονη τέχνη*.

9. Η σχέση με τη γαλλική τέχνη και οι επιδράσεις των Ελλήνων καλλιτεχνών από το 19^ο αιώνα μέχρι το μεσοπόλεμο, εξετάζεται διεξοδικά στον κατάλογο της έκθεσης, *Παρίσι-Αθήνα*, ΕΠΜΑΣ, Αθήνα 2006. Ειδικότερα η γενιά του 1930 στον ίδιο κατάλογο στο κείμενο Λίνα Τσίκουτα-Δεϊμέζη, *Η γενιά του 1930 στο προπολεμικό Παρίσι και η Επιστροφή στην Ελλάδα*, σελ. 106-147.

10. Σχετικά με το έργο του Γιάννη Μόραλη με αφορμή την έκθεση έργων του της συλλογής της Πινακοθήκης, στον κατάλογο της έκθεσης, σε επιμέλεια Άννυς Μάλαμα, *Τιμή στον Γιάννη Μόραλη*, ΕΠΜΑΣ, Αθήνα 2011. Επίσης υπάρχει τεκμηριωμένος κατάλογος όλων των έργων της συλλογής, καθώς και τα κείμενα Μαρίνα Λαμπράκη- Πλάκα, *Το φως του Ιονίου και τα χρώματα της πέρδικας - Συνομιλίες του Γιάννη Μόραλη με τη Μαρίνα Λαμπράκη- Πλάκα*, σελ. 15-25, Άννυ Μάλαμα *Ο Γιάννης Μόραλης της Εθνικής Πινακοθήκης*, σελ. 27-43. Στον ίδιο κατάλογο αναλύσεις όλων των έργων ξεχωριστά της δωρεάς και γενικότερα της συλλογής της ΕΠΜΑΣ στο Λίνα Τσίκουτα *Ο μεγάλος Μόραλης : Ο παραδοσιακός, ο κλασικός, ο μοντέρνος, ο ανανεωτής*, σελ. 45-61.

11. Πλήρης καταγραφή και αναλύσεις όλων των έργων γλυπτικής της ΕΠΜΑΣ στη διδακτορική διατριβή: Τώνια Γιαννουδάκη, *Εθνική Πινακοθήκη και Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, Ίδρυμα Ευριπίδη Κουτλίδη, Η συλλογή νεοελληνικής γλυπτικής και η ιστορία της – 1900-2006*, Θεσσαλονίκη, 2009. Ακόμη στον κατάλογο *Εθνική Γλυπτοθήκη – Μόνιμη συλλογή*, κείμενα Τώνιας Γιαννουδάκη, ΕΠΜΑΣ Αθήνα, 2006.

12. Η ελληνική συμμετοχή στο ελληνικό περίπτερο για την XXXIII^η Μπιενάλε Βενετίας αποτελούνταν από τους Νίκο Νικολάου, Σπύρο Βασιλείου, Κώστα Κουλεντιανό, Γιώργο Ζογγολόπουλο και Νίκο Βεντούρα.

13. Παρουσίαση και αναλύσεις των άγνωστων συλλογών της Εθνικής Πινακοθήκης, κατά είδη και ενότητες, ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτηριστική και χρονολογική εξέλιξη από τον 19^ο αιώνα μέχρι σήμερα, στον κατάλογο *Στα άδυτα της Εθνικής Πινακοθήκης – Άγνωστοι θησαυροί από τις συλλογές της*, ΕΠΜΑΣ, Αθήνα, 2011.

A CENTURY AND MORE OF CONTRIBUTIONS TO THE NATIONAL GALLERY: 1900-2012

TRACING THE WILL OF GREEK ARTISTS

Abstract

The last exhibition in the National Gallery, in fall 2012, before the gallery's relocation in preparation for the imminent expansion of its premises, is a special, striking, soul-searching event. It showcases the contribution of Greek artists to shaping and enriching the collections during the long course of the museum's life. The exhibition focuses exclusively on the **donations** and bequests by **artists** as well as the donations by artists' families, rather than donations by ministries, foundations, and individuals.

The **exhibition title** defines its scope, which is narrowed down to the donations by Greek artists; the dates specify, from amongst the works selected, the oldest donation, the bequest by Theodoros Rallis (1852-1909) in 1910, and the most recent ones, made in 2012, by contemporary artists, such as Zacharias Arvanitis (1947), Miltos Golemas (1967), Vassilis Theodorakis (1930), Xenophon Bitsikas (1963), Xenis Sachinis (1954), and Yorgos Harvalias, Dean of the Athens School of Fine Arts (1956).

Some **facts** regarding the collections illuminate sizes and genres. Out of a total of almost 19,000 works, including paintings, sculptures, drawings, and prints, donated works are 6,800, and the bequests comprise 4,500 works. Out of these, some 5,200 are oil paintings and acrylics; artists' donations exceed 3,000 works.

The **first donations** in the history of the National Gallery took place as early as the year of its inception, in 1900. They comprised 246 works, mainly by foreign artists, as well as by Theodoros Vryzakis, donations by the National Technical University and the University of Athens. The Alexandros Soutzos bequest, in the following year, added 281 works, mostly by foreign artists. The Koutlidis Foundation contributed 1466 works.

There is a great number of important **donations by artists**, including the substantial – as regards both quality and quantity – donations of the recent decades by the heirs of the sculptor Tombros in 1975 and 1976, Stamos in 1975, Tsarouchis in 1976, Sophia, daughter of Parthenis in 1980, Hadjikyriakos-Ghika in 1986, Moralis in 1988, Marie-Thérèse Aparti in 1991, the vast legacy of Efthymiadi-Menegaki, comprising about 1,100 works, in 1995, and Raftopoulou, in the same year, Avramidis and Eleni Maltezou in 1997, Tetsis in 1998 and 2000, Fassianos in 2001, the bequests of Angela Nicolaou in 2001, Nana Isaia in 2003, and Christos Kapralos in 2006, as well as the great donation by Daniel in 2007.

Regarding how the **selection of works** was made, donated works already on permanent display at the National Gallery and its Annexes were excluded from this exhibition from the outset, as were the works that went on display as part of the exhibitions under the title New Acquisitions, in Athens, in 2006 and 2007. A third criterion, in addition to being a donation, involved the artists themselves and, above all, the quality and relevance of each work. The selection process was also influenced by the quality and quantity of each donation as a whole. Many important Greek artists make up this small sample of generous donations to the National Gallery.

As to the **arrangement** of the exhibition, its **sections** are divided by floor level; works that form part of large donations are assembled together, providing an opportunity to highlight the development of an artist's work. On display on **the upper floor** are contemporary works by artists of the generation of the 1960s, 1970s and 1980s, and younger. The exhibition opens with the monumental triptych *Street Market* (1925) by **Panagiotis Tet-sis**. Brief retrospective sections from the major donations by **Theodoros Stamos** (1922-1997), **Daniel (Panagopoulos)** (1924-2008), and **Nana Isaia** (1934-2003) are on display in a separate area.

On display on the **mezzanine** are mainly works by **19th-century** artists, alongside some works by artists of the generations of the 1930s and **1960s**. This section features interesting lesser-known works by artists such as Theodoros Rallis (1852-1909), Flora Karavia (1871-1960), Spyros Vikatos (1878-1960), Theophrastos Triantafyllidis (1881-1955), Sophia Laskaridou (1882-1965), Oumvertos Argyros (1884-1963), Periklis Byzantios (1893-1972), as well as Agenor Asteriadis (1898-1977), Aglaia Pappa (1904-1984), Iphigenia Lagana (1915-2004), Yorgos Varkitzis (1923 - 1988).

On the **ground floor** are shown the great precursors of contemporary Greek art, such as **Konstantinos Parthenis** (1878/79-1967) (18 works) and **Spyros Papaloukas** (1892-1957), as well as many exponents of **the generation of the 1930s**. Works by Moralis (1916-2009), Nikos Hadjikyriakos-Ghika (1906-1994), Nikos Nikolaou (1909-1986), Lily Arlioti (1908-1979), Yannis Maltezos (1915-1987), and Yorgos Vakalo (1902-1991) can be seen in solo displays.

Sculpture can be sampled by works from the major donations scattered on the three exhibition floors. Nine sculptures in various media by **Michalis Tombros** (1889-1974), **Bella Raftopoulou** (1902-1992), **Christos Kapralos** (1909-1993), **Frosso Efthymiadi-Menegaki** (1911-1995), **Yannis Avramidis** (1922), alongside a wood installation by **Christos Giannakos** (1934), complement this tour of the sculptures donated to the National Gallery.

The exhibition, which – the limitations of the available material notwithstanding – also seeks to trace the historical developments, comprises **166 works** of painting, sculpture, printmaking, reliefs, constructions, and installations.

In all sections and floors, alongside famous, renowned artists, several lesser-known, or underappreciated artists are presented, always with remarkable works. The absence of many important artists from this exhibition simply means that there was no donated work available in the collections.

Spanning a century of artists' donations, this exhibition is a tribute by the National Gallery to its artists, the generous artists of Greece.

Dr. Lina Tsikouta Deimezis
Curator of the exhibition
Curator, Post-War and Contemporary Art
Collections National Gallery

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΠΡΑΛΟΣ
(Παναϊώλιο Αγρινίου 1909-Αθήνα 1993)
CHRISTOS KAPRALOS
(Panetolio, Agrinio 1909-Athens, 1993)

Νίκη, 1961. Μπρούντζος, 205 x 140 x 28 εκ.
Προέλευση: πρώην Ίδρυμα. Χρήστου και Σούλης Καπράλου, 2006, αρ. έργου 11777
Nike, 1961. Bronze, 205 x 140 x 28 cm.
Provenance: former Christos and Souli Kapralos Foundation, 2006, inv. no 11777

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΑΛΛΗΣ

(Κωνσταντινούπολη 1852-Λωζάννη 1909)

THEODOROS RALLIS

(Istanbul 1852-Lausanne 1909)

Αυτοπροσωπογραφία. Λάδι σε ξύλο, 46 x 38 εκ. Κληροδότημα Θεόδωρου Ράλλη, 1910, αρ. έργου 1114

Self Portrait. Oil on panel, 46 x 38 cm. Theodoros Rallis Bequest, 1910, inv. no 1114

Εσωτερικό εκκλησίας. Λάδι σε μουσαμά, 35 x 22 εκ. Κληροδότημα Θεόδωρου Ράλλη, 1910, αρ. έργου 1198

Church Interior. Oil on canvas, 35 x 22 cm. Theodoros Rallis Bequest, 1910, inv. no 1198

ΚΛΕΟΝΙΚΗ ΑΣΠΡΙΩΤΟΥ
(Βάρνα Βουλγαρίας 1870-Αθήνα 1930)

ΑΣΠΡΙΩΤΟΥ ΚΛΕΟΝΙΚΗ
(Varna, Bulgaria 1870-Athens 1930)

ΘΑΛΕΙΑ ΦΛΩΡΑ ΚΑΡΑΒΙΑ
(Σιάτιστα 1871-Αθήνα 1960)

THALEIA FLORA KARAVIA
(Siatista 1871-Athens 1960)

Στο ύπαιθρο. Λάδι σε μουσαμά, 46 x 38 εκ. Δωρεά της καλλιτέχνης, 1933, αρ. έργου 699
In the Country. Oil on canvas, 46 x 38 cm. Donated by the artist, 1933, inv. no 699

Προσωπογραφία Νικ. Καραβία. Λάδι σε μουσαμά, 100 x 80 εκ. Δωρεά Χρ. Λ. Φλωρά, 1975, αρ. έργου 4751
Self Portrait of Nik. Karavias. Oil on canvas, 100 x 80 cm. Donated by Chr. L. Floras, 1975, inv. no 4751

Олег Владимирович Карабин

ΑΓΛΑΪΑ ΠΑΠΑ
(Κέρκυρα 1904-Πειραιάς 1984)
AGLAIA PAPAS
(Corfu 1904-Piraeus 1984)

ΟΥΜΒΕΡΤΟΣ ΑΡΓΥΡΟΣ
(Καβάλα 1884-Αθήνα 1963)
ΟΥΜΒΕΡΤΟΣ ΑΡΓΥΡΟΣ
(Kavala 1884-Athens 1963)

Αυτοπροσωπογραφία. Λάδι σε μουσαμά, 60,5 x 60 εκ. Δωρεά της καλλιτέχνης, 1981, αρ. έργου 6097
Self Portrait. Oil on canvas, 60,5 x 60 cm. Donated by the artist, 1981, inv. no 6097

Ο παππούς. 1912. Λάδι σε μουσαμά, 141 x 80 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1951, αρ. έργου 1537
The Grandfather, 1912. Oil on canvas, 141 x 80 cm. Donated by the artist, 1951, inv. no 1537

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΙΣ
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)

Λουόμενες, πριν το 1919. Λάδι σε μουσαμά, 114 x 130 εκ. Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6504
Bathers, before 1919. Oil on canvas, 114 x 130 cm. Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6504

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)

Θέατρο Ηρώδου Αττικού. Λάδι σε μουσαμά, 47 x 70 εκ. Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6479
Herodes Atticus Theatre. Oil on canvas, 47 x 70 cm. Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6479

Τα αγαθά της συγκοινωνίας. Λάδι σε μουσαμά, 35 x 69 εκ. Κληροδότημα Κληρονόμων Νικολάου Παρθένη, 2000, αρ. έργου 9993
The Benefits of Transportation. Oil on canvas, 35 x 69 cm. Bequest of the Heirs of Nikolaos Parthenis, 2000, inv. no 9993

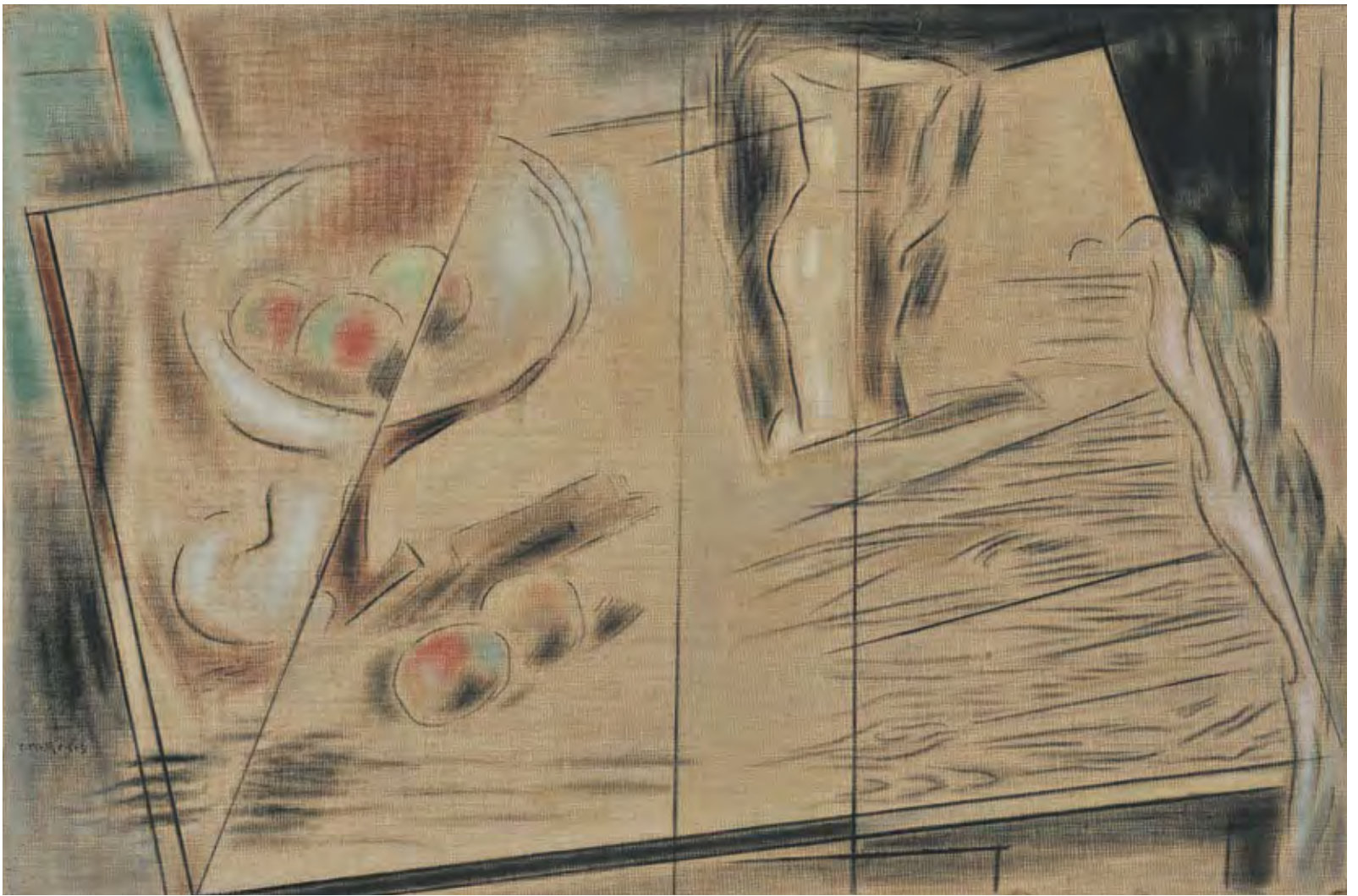
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)

Αγία Καικιλία, πριν το 1938. Λάδι σε μουσαμά, 110 x 100 εκ. Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6455
St. Cecilia, before 1938. Oil on canvas, 110 x 100 cm. Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6455

Ο θρήνος, πριν το 1920. Κάρβουνο, 114 x 129 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1920, αρ. έργου 413
Lament, before 1920. Charcoal, 114 x 129 cm. Donated by the artist, 1920, inv. no 413

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
 (Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
KONSTANTINOS PARTHENIS
 (Alexandria 1878/1879-Athens 1967)

Νεκρή φύση. Λάδι σε μουσαμά, 67 x 100 εκ. Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6473
Still Life. Oil on canvas, 67 x 100 cm. Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6473

Προσωπογραφία Μπενάκη. Λάδι σε μουσαμά, 126 x 95 cm Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6471
Portrait of Benakis. Oil on canvas, 126 x 95 cm. Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6471

c.p.

ΑΓΗΝΩΡ ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΣ
(Λάρισα 1898-Αθήνα 1977)
AGHINOR ASTERIDIS
(Larissa 1898-Athens 1977)

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑΣ
(Δεσφίνα Παρνασσίδας 1892-Αθήνα 1957)
SPYROS PAPALOUKAS
(Desfina, Parnassida 1892-Athens 1957)

Μυστράς (Ανάκτορα), 1927. Υδατογραφία, 43 x 48 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1976, αρ. έργου 4984
Mystiras (Palace), 1927. Watercolour, 43 x 48 cm. Donated by the artist, 1976, inv. no 4984

Σκήτη Αγίου Ανδρέου, 1932. Λάδι και κάρβουνο σε χαρτί, 155,4 x 130 εκ. Δωρεά Ασημίνας Παπαλουκά, 1979, αρ. έργου 5721
The Skete of Agios Andreas, 1932. Oil and coal on wood panel, 155,4 x 130 cm. Donated by Asimina Papalouka, 1979, inv. no 5721

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

(Σωζόπολη Βουλγαρίας 1890-Αθήνα 1977)

GIORGOS GOUNAROPOULOS (GOUNARO)

(Sozopolis Bulgaria 1890-Athens 1977)

ΑΛΕΚΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

(Λαμία 1904-Αθήνα 1975)

ALEKOS KONTOPOULOS

(Lamia 1904-Athens 1975)

Γυμνά ειδύλλια που φιλιούνται, 1924. Λάδι σε μουσαμά, 115 x 72 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4736

Nude Idyles Kissing, 1924. Oil on canvas, 115 x 72 cm. Donated by the artist, 1975, inv. no 4736

Ρεσιτάλ, 1951. Μικτή τεχνική, 148 x 200 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1976, αρ. έργου 4887

Recital, 1951. Mixed media, 148 x 200 cm. Donated by the artist, 1976, inv. no 4887

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ
(Πειραιάς 1910-Αθήνα 1989)
YANNIS TSAROUCHIS
(Piraeus 1910-Athens 1989)

Πορτρέτο με χάρτινα άνθη, 1936. Λάδι σε μουσαμά, 49 x 32 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1976, αρ. έργου 4959
Portrait with Paper Flowers, 1936. Oil on canvas, 49 x 32 cm. Donated by the artist, 1976, inv. no 4959

Τοπίο Ολυμπίας (πράσινο), 1934. Λάδι σε μουσαμά, 39 x 55,5 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1976, αρ. έργου 4956
Olympia Landscape (green), 1934. Oil on canvas, 39 x 55,5 cm. Donated by the artist, 1976, inv. no 4956

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ
(Αθήνα 1906-Αθήνα 1994)
NIKOS HATZIKYRIAKOS-GHIKAS
(Athens 1906-Athens 1994)

Περιστροφικό τοπίο, 1957. Λάδι σε μουσαμά, 130,5 x 161,8 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1986, αρ. έργου 7323
Rotating Landscape, 1957. Oil on canvas, 130,5 x 161,8 cm. Donated by the artist, 1986, inv. no 7323

Εξωτερικό (Σιδερένια σκάλα), 1955. Λάδι σε μουσαμά, 73 x 60 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1986, αρ. έργου 7314
Exterior (Iron staircase), 1955. Oil on canvas, 73 x 60 cm. Donated by the artist, 1986, inv. no 7314

σ. 42-43 Αναμνήσεις από την Ύδρα, 1948 - 1976. Λάδι σε χαρτί, 122 x 200 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1986, αρ. έργου 7349
p. 42-43 Memories of Hydra, 1948-1976. Oil on paper, 122 x 200 cm. Donated by the artist, 1986, inv. no 7349

Spinks
1946-1976

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΡΑΛΗΣ
(Άρτα 1916-Αθήνα 2009)
YANNIS MORALIS
(Arta 1916-Athens 2009)

σ.44 Επιτύμβια σύνθεση, 1958. Λάδι και αυγοτέμπερα σε χάρντμπορντ, 106,5 x 77,5 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1988, αρ. έργου 7706
p. 44 Funerary Composition, 1958. Oil and egg tempera on hardboard, 106,5 x 77,5 cm. Donated by the artist, 1988, inv. no 7706

σ. 45 Αναπόληση, 1959. Λάδι και αυγοτέμπερα σε χάρντμπορντ, 106 x 77,4 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1988, αρ. έργου 7705
p. 45 Daydreaming, 1959. Oil and egg tempera on hardboard, 106 x 77,4 cm. Donated by the artist, 1988, inv. no 7705

Επιτύμβια Σύνθεση Α, 1958 - 1962. Λάδι σε μουσαμά, 150,5 x 150,5 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1988, αρ. έργου 7702
Funerary Composition I, 1958-1962. Oil on canvas, 150,5 x 150,5 cm. Donated by the artist, 1988, inv. no 7702

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
(Υδρα 1909-Αθήνα 1986)
ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
(Hydra 1909-Athens 1986)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΛΑΜΟΣ
(Αλεξάνδρεια 1913-Αθήνα 2007)
KONSTANTINOS MALAMOS
(Alexandria 1913-Athens 2007)

Σύνθεση, 1963. Λάδι σε μουσαμά, 128,5 x 193 εκ.Κληροδότημα Αγγέλας Νικολάου, 2001, αρ. έργου 10174

Composition, 1963. Oil on canvas, 128,5 x 193 cm. Angela Nikolaou Bequest, 2001, inv. no 10174

σ. 50-51 Ομαδική προσωπογραφία, 1984-1989. Λάδι σε μουσαμά, 200 x 335 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1999, αρ. έργου 9976

p. 50-51 Group Portrait, 1984-1989. Oil on canvas, 200 x 335 cm. Donated by the artist, 1999, inv. no 9976

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΛΤΕΖΟΣ
(Σμύρνη 1915-Παρίσι 1987)

YIANNIS MALTEZOS
(Smyrna 1915-Paris 1987)

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΡΑΣ
(Τρίκαλα 1930)
CHRISTOS KARAS
(Trikala 1930)

Διαστημική σύνθεση, (Composition spatiale), 1974. Ακρυλικό, αερογράφος, ανάγλυφο καλούπι σε μουσαμά, 65 x 54 εκ. Δωρεά Ελένης Μαλτέζου, 1997, αρ. έργου 11785
Space Composition, 1974. Acrylic, aerograph, embossed cast on canvas, 65 x 54 cm. Donated by the Eleni Maltezu, 1997, inv. no 11785

Διαστημικό όραμα, 1978. Λάδι σε μουσαμά, 172 x 142 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1980, αρ. έργου 5921
Space Vision, 1978. Oil on canvas, 172 x 142 cm. Donated by the artist, 1980, inv. no 5921

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ
(Νέα Υόρκη 1922-Ιωάννινα 1997)
THEODOROS STAMOS
(New York 1922-Ioannina 1997)

Αντικείμενο συζήτησης, 1963. Λάδι σε μουσαμά, 133 x 142 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4772
Conversation Topic, 1963. Oil on canvas, 133 x 142 cm. Donated by the artist, 1975, inv. no 4772

Ατέρμονο Πεδίο, Σειρά Λευκάδα Θ, 1973. Ακρυλικό και λάδι σε μουσαμά, 230 x 153 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4790
Infinity Field, Lefkada Series Θ, 1973. Acrylic and oil on canvas, 230 x 153 cm. Donated by the artist, 1975, inv. no 4790

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ)
(Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
DANIEL (PANAGOPOULOS)
(Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)

Λινάτσα Χ/03 (N), 2003. Ξεφτισμένη λινάτσα, χρώμα, 98 x 70 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11802
Burlap Χ/03 (N), 2003. Frayed burlap, colour, 98 x 70 cm. Donated by the artist, 2007, inv. no. 11802

Μαύρο κουτί, No 53, 1965. Χαρτόκουτο, χαρτονένια στοιχεία, χρώμα, 159 x 91 x 23,5 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11797
Black Box No 53, 1965. Cardbox, cardboard elements, colour, 159 x 91 x 23,5 cm. Donated by the artist, 2007, inv. no. 11797

NANA ΗΣΑΪΑ

(Αθήνα 1934-Αθήνα 2003)

ISAIA NANA

(Athens 1934-Athens 2003)

ΚΟΣΜΑΣ ΞΕΝΑΚΗΣ

(Βράιλα Ρουμανίας 1925-Αθήνα 1984)

KOSMAS XENAKIS

(Vraila, Rumania 1925-Athens 1984)

Κονστρουκτιβιστικά, 1972. Λάδι και ξύλο σε χάρτντμπορντ, 55 x 55 εκ. Κληροδότημα Νανάς Ησαΐα, 2003, αρ. έργου 10643

Constructivist Compositions, 1972. Oil and wood on hardboard, 55 x 55 cm. Nana Isaia Bequest, 2003, inv. no 10643

Κόκκινη σύνθεση με μπλε και ροζ, Ακρυλικό σε μουσαμά, 150 x 160 εκ. Δωρεά Αριάδνης Ξενάκη, 1990, αρ. έργου 8447

Red Composition with Blue and Pink. Acrylic on canvas, 150 x 160 cm. Donated by Ariadne Xenaki, 1990, inv. no 8447

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (ΝΤΙΚΟΣ) ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ

(Αθήνα 1924-Μαγιόρκα 2007)

KONSTANTINOS (DIKOS) VYZANTIOS

(Athens 1924-Mallorca 2007)

ΒΑΣΙΛΗΣ ΘΕΟΧΑΡΑΚΗΣ

(Πειραιάς 1930)

VASILIS THEOCHARAKIS

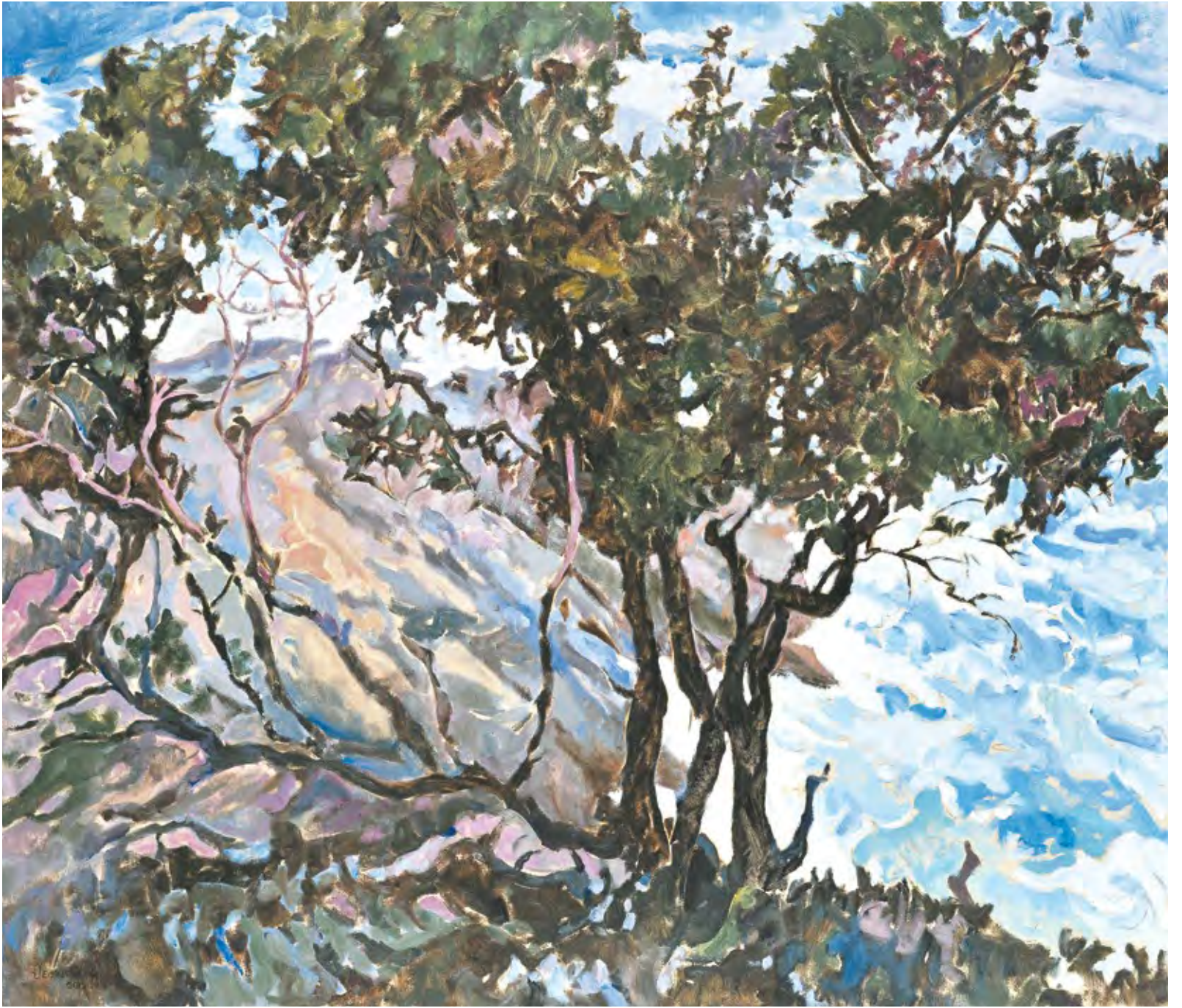
(Piraeus 1930)

Rupture VII. Λάδι σε μουσαμά, 146 x 114 εκ. Δωρεά Μαρ. Λιακοπούλου και Α. Λιακόπουλου-Βυζάντιου, 1991, αρ. έργου 8482

Rupture VII. Oil on canvas, 146 x 114 cm. Donated by Marilena Liakopoulou and Alexandros Liakopoulos-Vyzantios, 1991, inv. no. 8482

Αγναντεύοντας τη θάλασσα μέσα από τα φυλλώματα, 2012. Λάδι σε μουσαμά, 130 X 150 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11804

Gazing at the Sea through the Foliage, 2012. Oil on canvas, 130 x 150 cm. Donated by the artist, 2012, inv. no. 11804

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΤΣΗΣ
(Ύδρα 1925)

PANAYIOTIS TETSIS
(Hydra 1925)

σ. 62-63 Λαϊκή αγορά (τρίπτυχο), (λεπτομέρεια), 1979 - 1982.
Λάδι σε μουσαμά, 249 x 1215 εκ.

Δωρεά του καλλιτέχνη, 1998, αρ. έργου 9960

ρ. 62-63 Street Market (triptych), (detail), 1979 - 1982.
Oil on canvas, 249 x 1215 cm.

Donated by the artist, 1998, inv. no 9960

Πεύκος 2010-2011.

Λάδι και βερνικόχρωμα σε μουσαμά, 161 x 226 εκ.

Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11912

Pine 2010-2011.

Oil and colour-varnish on canvas, 161 x 226 cm.

Donated by the artist, 2012, inv. no 11912

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΥΤΑΡΑΣ

(Χαλκίδα 1934)

DIMITRIS MYTARAS

(Chalkida 1934)

ΑΛΕΚΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ

(Αθήνα 1935)

ALEKOS FASSIANOS

(Athens 1935)

Εργαστήριο, 1993. Λάδι σε μουσαμά, 220 x 180 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1998, αρ. έργου 9971

Studio, 1993. Oil on canvas, 220 x 180 cm. Donated by the artist, 1998, inv. no 9971

Χειρομάντης στο δωμάτιό του, 1977. Ακρυλικό σε μουσαμά, 194 x 129 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1978, αρ. έργου 5505

Palmist in his Room, 1977. Acrylic on canvas, 194 x 129 cm. Donated by the artist, 1978, inv. no 5505

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
(Αθήνα 1947)

ZACHARIAS ARVANITIS
(Athens 1947)

ΤΖΩΝ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ
(Λονδίνο 1921)

JOHN CHRISTOFOROU
(London 1921)

Προσωπογραφία Κ. Π. Κ., 2008. Μελάνι σε ευρωπαϊκό χαρτί, μονότυπο, χαρακτηριστική 107 x 79 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11811
Portrait of K. P. K., 2008. Ink on European paper, monotype, etching, 107 x 79 cm. Donated by the artist, 2012, inv. no. 11811

Πορτρέτο ενός άγνωστου ποιητή, 1995. Λάδι σε μουσαμά, 81 x 65 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1997, αρ. έργου 9706
Portrait of an Unknown Poet, 1995. Oil on canvas, 81 x 65 cm. Donated by the artist, 1997, inv. no 9706

ΓΙΑΝΝΗΣ ΨΥΧΟΠΑΙΔΗΣ
(Αθήνα 1945)
JANNIS PSYCHOPEDIS
(Athens 1945)

«**Face control**», (εξάπτυχο), 1998. Ξυλογραφία, 98 x 98 εκ. (98 x 588 εκ.). Δωρεά του καλλιτέχνη, 2000, αρ. έργου 10140/α, δ
«**Face control**», (hexptych), 1998. woodcut, 98 x 98 cm, (98 x 588 cm). Donated by the artist, 2000, inv. no 10140/a, d

2/4

J. Pichapeda

ΤΑΣΟΣ ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ
(Ανατολική Ιωαννίνων 1947)
TASSOS CHRISTAKIS
(Anatoliki, Ioannina 1947)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ
(Αθήνα 1956)
YORGOS CHARVALIAS
(Athens 1956)

Δέντρο Νο 11, 1993. Κάρβουνο και κάψιμο σε χαρτί, 80 x 120 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 2000, αρ. έργου 9982
Tree No 11, 1993. Charcoal and scorching on paper, 80 x 120 cm. Donated by the artist, 2000, inv. no 9982

Τύπος συμπίεσης, 1994. Τύπωμα σε κουβέρτα του πολεμικού ναυτικού, 207 x 142 x 3 εκ., με πλεξιγκλάς 209,5 x 144,2 x 5,5 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11809
Compression Type, 1994. Print on army navy blanket, 207 x 142 x 3 cm, with plexiglass 209,5 x 144,2 x 5,5 cm. Donated by the artist, 2012, inv. no. 11809

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ
(Βατούμ Ρωσίας 1922)
JOANNIS AVRAMIDIS
(Vatum, Russia 1922)

ΦΡΟΣΩ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ-ΜΕΝΕΓΑΚΗ
(Κωνσταντινούπολη 1911-Αθήνα 1995)
FROSSO EFTHYMIADI-MENEGAKI
(Istanbul 1911-Athens 1995)

Καθιστή μορφή, 1983. Μπρούντζος (χυτευτό), 130 x 99 x 53,5 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1997, αρ. έργου 9305
Seated Figure, 1983. Bronze (cast), 130 x 99 x 53,5 cm. Donated by the artist, 1997, inv. no 9305

Χορός, 1955. Σφυρήλατος ορείχαλκος, 109 x 149 x 104 εκ. Κληροδότημα Φρόσως Ευθυμιάδη-Μενεγάκη, 1995, αρ. έργου 9048
Dance, 1955. Hammered brass, 109 x 149 x 104 cm. Frosso Efthymiadi-Menegaki Bequest, 1995, inv. no 9048

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ
(Νέα Υόρκη 1934)
CHRISTOS YANNAKOS
(New York 1934)

ΜΠΕΛΛΑ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΥ
(Αθήνα 1902-Αθήνα 1992)
BELLA RAFTOPOULOU
(Athens 1902-Athens 1992)

Αθηνά Νίκη, 1992. Ξύλο, 190 x 270 x 235 εκ. Δωρεά του καλλιτέχνη, 1992, αρ. έργου 9692
Athena Nike, 1992. Wood, 190 x 270 x 235 cm. Donated by the artist, 1992, inv. no 9692

Ανθρωπομορφία (παραλλαγή), [1978]. Πέτρα, 147 x 58 x 30 εκ.
Κληροδότημα Μπέλλας Ραφτοπούλου, 1995, αρ. έργου 8671
Anthropomorphy (Variation), [1978]. Stone, 147 x 58 x 30 cm.
Bella Raftopoulou Bequest, 1995, inv. no 8671

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΡΓΩΝ

CATALOGUE OF WORKS

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ (Βατούμ Ρωσίας 1922)
Καθιστή μορφή, 1983
Μπρούντζος (χυτευτό), 130 x 99 x 53,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1997, αρ. έργου 9305

JOANNIS AVRAMIDIS (Vatum, Russia 1922)
Seated Figure, 1983
Bronze (cast), 130 x 99 x 53,5 cm
Donated by the artist, 1997, inv. no 9305

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ (Βατούμ Ρωσίας 1922)
Κούρος - Μεγάλος Κορμός, 1956
Μπρούντζος, 152 x 34,5 x 26,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1997, αρ. έργου 9263

JOANNIS AVRAMIDIS (Vatum, Russia 1922)
Kouros - Large Torso, 1956
Bronze, 152 x 34,5 x 26,5 cm
Donated by the artist, 1997, inv. no 9263

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ (Αθήνα 1947)
Προσωπογραφία Γ. Κ., 2011
Μελάνι σε γιαπωνέζικο χαρτί, μονότυπο, χαρακτηριστική, 108 x 80 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11810

ZACHARIAS ARVANITIS (Athens 1947)
Portrait of G. K., 2011
Ink on Japanese paper, monotype, etching, 108 x 80 cm
Donated by the artist, 2012, inv. no. 11810

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ (Αθήνα 1947)
Προσωπογραφία Κ. Π. Κ., 2008
Μελάνι σε ευρωπαϊκό χαρτί, μονότυπο, χαρακτηριστική, 107 x 79 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11811

ZACHARIAS ARVANITIS (Athens 1947)
Portrait of K. P. K., 2008
Ink on European paper, monotype, etching, 107 x 79 cm
Donated by the artist, 2012, inv. no. 11811

ΟΥΜΒΕΡΤΟΣ ΑΡΓΥΡΟΣ (Καβάλα 1884-Αθήνα 1963)
Ο παππούς, 1912
Λάδι σε μουσαμά, 141 x 80 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1951, αρ. έργου 1537

ΟΥΜΒΕΡΤΟΣ ΑΡΓΥΡΟΣ (Kavala 1884-Athens 1963)
The Grandfather, 1912
Oil on canvas, 141 x 80 cm
Donated by the artist, 1951, inv. no 1537

ΛΙΛΗ ΑΡΛΙΩΤΗ (Αθήνα 1908-Αθήνα 1979)
Ρυθμός
Λάδι σε μουσαμά, 160 x 90 εκ.
Δωρεά της καλλιτέχνης, 1980, αρ. έργου 5800

LILI ARLIOTI (Athens 1908-Athens 1979)
Rythm
Oil on canvas, 160 x 90 cm
Donated by the artist, 1980, inv. no 5800

ΛΙΛΗ ΑΡΛΙΩΤΗ (Αθήνα 1908-Αθήνα 1979)
Πορτρέτο, 1970
Λάδι σε μουσαμά, 80 x 60 εκ.
Δωρεά της καλλιτέχνης, 1980, αρ. έργου 5814

LILI ARLIOTI (Athens 1908-Athens 1979)
Portrait, 1970
Oil on canvas, 80 x 60 cm
Donated by the artist, 1980, inv. no 5814

ΛΙΛΗ ΑΡΛΙΩΤΗ (Αθήνα 1908-Αθήνα 1979)
Δύο γυναίκες, 1955
Λάδι σε μουσαμά, 76 x 92 εκ.
Δωρεά της καλλιτέχνης, 1980, αρ. έργου 5807

LILI ARLIOTI (Athens 1908-Athens 1979)
Two Women, 1955
Oil on canvas, 76 x 92 cm
Donated by the artist, 1980, inv. no 5807

ΚΛΕΟΝΙΚΗ ΑΣΠΡΙΩΤΟΥ (Βάρνα Βουλγαρίας 1870-Αθήνα 1930)
Στο ύπαιθρο
Λάδι σε μουσαμά, 46 x 38 εκ.
Δωρεά της καλλιτέχνης, 1933, αρ. έργου 699

ASPRIOTOU KLEONIKI (Varna, Bulgaria 1870-Athens 1930)
In the Country
Oil on canvas, 46 x 38 cm
Donated by the artist, 1933, inv. no 699

ΑΓΗΝΩΡ ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΣ (Λάρισα 1898-Αθήνα 1977)
Μυστράς (Ανάκτορα), 1927
Υδατογραφία, 43 x 48 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1976, αρ. έργου 4984

AGHINOR ASTERIDIS (Larissa 1898-Athens 1977)
Mystras (Palace), 1927
Watercolour, 43 x 48 cm
Donated by the artist, 1976, inv. no 4984

ΑΓΗΝΩΡ ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΣ (Λάρισα 1898-Αθήνα 1977)
Μυστράς (Αφεντικό), 1927
Υδατογραφία, 45 x 48,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1976, αρ. έργου 4986

AGHINOR ASTERIDIS (Larissa 1898-Athens 1977)
Mystras (Afentiko), 1927
Watercolour, 45 x 48,5 cm
Donated by the artist, 1976, inv. no 4986

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΚΑΛΟ (Κωνσταντινούπολη 1902-Αθήνα 1991)
Δέντρα
Λάδι σε μουσαμά, 50 x 64,5 εκ.
Δωρεά Ελένης Βακαλό, 1995, αρ. έργου 8975

GEORGIOS VAKALO (Istanbul 1902-Athens 1991)
Trees
Oil on canvas, 50 x 64,5 cm
Donated by Eleni Vakalo, 1995, inv. no 8975

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΚΑΛΟ (Κωνσταντινούπολη 1902-Αθήνα 1991)
Χωρίς τίτλο, 1963
Λάδι σε μουσαμά, 125 x 76,4 εκ.
Δωρεά Kathleen Βακαλό, 2002, αρ. έργου 10404

GEORGIOS VAKALO (Istanbul 1902-Athens 1991)
Untitled, 1963
Oil on canvas, 125 x 76,4 cm
Donated by Kathleen Vakalo, 2002, inv. no 10404

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΚΙΡΤΖΗΣ (Μυτιλήνη 1923-Αθήνα 1988)
Η απελευθέρωση των Ελλήνων 1944-45, 1977
Μικτή τεχνική, 130 x 130 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1978, αρ. έργου 5478

GIORGOS VAKITZIS (Mytilene 1923-Athens 1988)
The Liberation of Greeks 1944-45, 1977
Mixed media, 130 x 130 cm
Donated by the artist, 1978, inv. no 5478

ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Γαλαξειδί 1902 ή 1903-Αθήνα 1985)
Σιδεράδικο, 1963
Λάδι σε πανί, 114 x 148,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1983, αρ. έργου 6446

SPYROS VASSILIOU (Galaxidi 1902 or 1903-Athens 1985)
Blacksmith's, 1963
Oil on fabric, 114 x 148,5 cm
Donated by the artist, 1983, inv. no 6446

ΣΠΥΡΟΣ ΒΙΚΑΤΟΣ (Αργοστόλι Κεφαλονιάς 1878-Αθήνα 1960)
Η ματαιότης, 1933
Λάδι σε μουσαμά, 152 x 91 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1940, αρ. έργου 1383

SPYROS VIKATOS (Argostoli, Cephalonia 1878-Athens 1960)
Vanity, 1933
Oil on canvas, 152 x 91 cm
Donated by the artist, 1940, inv. no 1383

ΣΠΥΡΟΣ ΒΙΚΑΤΟΣ (Αργοστόλι Κεφαλονιάς 1878-Αθήνα 1960)
Ο γεροντάκος, 1936
Λάδι σε μουσαμά, 65 x 51 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1936, αρ. έργου 664

SPYROS VIKATOS (Argostoli, Cephalonia 1878-Athens 1960)
The Old Man, 1936
Oil on canvas, 65 x 51 cm
Donated by the artist, 1936, inv. no 664

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (ΝΤΙΚΟΣ) ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ (Αθήνα 1924-Μαγιόρκα 2007)
Rupture VII, 1991
Λάδι σε μουσαμά, 146 x 114 εκ. Δωρεά Μαρ. Λιακοπούλου και Α. Λιακόπουλου-Βυζάντιου, 1991, αρ. έργου 8482

KONSTANTINOS (DIKOS) VYZANTIOS (Athens 1924-Mallorca 2007)
Rupture VII, 1991
Oil on canvas, 146 x 114 cm. Donated by Marilena Liakopoulou and Alexandros Liakopoulos-Vyzantios, 1991, inv. no 8482

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ (Αθήνα 1893-Αθήνα 1972)
Υδρα, 1970
Λάδι σε μουσαμά, 81 x 116 εκ. Δωρεά Μαριλένας Λιακοπούλου και Αλεξάνδρου Λιακόπουλου Βυζάντιου, 1991, αρ. έργου 8479

PERICLIS VYZANTIOS (Athens 1893-Athens 1972)
Hydra, 1970
Oil on canvas, 81 x 116 cm. Donated by Marilena Liakopoulou and Alexandros Liakopoulos Vyzantios, 1991, inv. no 8479

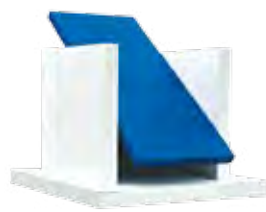
ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΛΛΙΝΑΣ (Κέρκυρα 1857-Κέρκυρα 1939)
Σπίτα στην Κέρκυρα, 1940
Υδατογραφία, 32 x 16 εκ.
Κληροδότημα Άγγελου Γιαλλινά, 1940, αρ. έργου 1405

ANGELOS GIALLINAS (Corfu 1857-Corfu 1939)
Houses in Corfu, 1940
Watercolor, 32 x 16 cm
Angelos Giallinas Bequest, 1940, inv. no 1405

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΛΛΙΝΑΣ (Κέρκυρα 1857-Κέρκυρα 1939)
Δέντρα, 1940
Υδατογραφία σε χαρτί, 28 x 51 εκ.
Κληροδότημα Άγγελου Γιαλλινά, 1940, αρ. έργου 1406

ANGELOS GIALLINAS (Corfu 1857-Corfu 1939)
Trees, 1940
Watercolour on paper, 28 x 51 cm
Angelos Giallinas Bequest, 1940, inv. no 1406

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ (Νέα Υόρκη 1934)
Αθηνά Νίκη, 1992
Ξύλο, 190 x 270 x 235 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1992, αρ. έργου 9692

CHRISTOS YANNAKOS (New York 1934)
Athena Nike, 1992
Wood, 190 x 270 x 235 cm
Donated by the artist, 1992, inv. no 9692

ΜΙΛΤΟΣ ΓΚΟΛΕΜΑΣ (Αθήνα 1967)
Καψαλισμένη γη (δίπτυχο), 2010
Λάδι και άμμος σε μουσαμά, 180 x 261 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11805

MILTOS GOLEMAS (Athens 1967)
Scorched Earth (diptych), 2010
Oil and sand on canvas, 180 x 261 cm
Donated by the artist, 2012, inv. no. 11805

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ (Σωζόπολη Βουλγαρίας 1890-Αθήνα 1977)
Γυμνά ειδύλλια που φιλιούνται, 1924
Λάδι σε μουσαμά, 115 x 72 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4736

GIORGOS GOUNAROPOULOS (GOUNARO) (Sozopolis Bulgaria 1890-Athens 1977)
Nude Idyles Kissing, 1924
Oil on canvas, 115 x 72 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4736

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΑΒΗΣ (Χανιά 1905-Αθήνα 1973)
Σπουδαστής, 1957
Λάδι σε μουσαμά, 98 x 77 εκ.
Δωρεά Οικογένειας Δημ. Δάβη, 1974, αρ. έργου 4514

DIMITRIS DAVIS (Chania 1905-Athens 1973)
Student, 1957
Oil on canvas, 98 x 77 cm
Donated by the artist's family, 1974, inv. no 4514

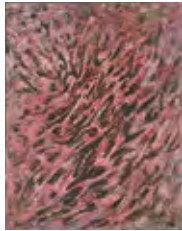
ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Αυτοπροσωπογραφία XI/1980, 1980
Λάδι σε μουσαμά, 41 x 28 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11800

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ilea 1924-Rio 2008)
Self Portrait XI/1980, 1980
Oil on canvas, 41 x 28 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11800

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Όταν η ροδοδάκτυλος αυγή (Quand l'aurore aux doigts des roses), 1959
Λάδι σε μουσαμά, 100 x 73 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11794

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
When the Rosy-fingered Dawn (Quand l'aurore aux doigts des roses), 1959
Oil on canvas, 100 x 73 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11794

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Χωρίς τίτλο, 1959
Λάδι σε μουσαμά, 92 x 73 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11792

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Untitled, 1959
Oil on canvas, 92 x 73 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11792

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Χωρίς τίτλο, 1959
Λάδι σε μουσαμά, 94,5 x 67 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11793

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Untitled, 1959
Oil on canvas, 94,5 x 67 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11793

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Χωρίς τίτλο, 1960
Λάδι σε μουσαμά, 73 x 49,8 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11799

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Untitled, 1960
Oil on canvas, 73 x 49,8 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11799

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Μαύρο κουτί, No 8
Χαρτόκουτο, χρώμα, 84,5 x 41 x 25 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11795

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Black Box, No 8
Cardbox, colour, 84,5 x 41 x 25 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11795

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Μαύρο κουτί, 1966
Χαρτόκουτο, χαρτονένια βέλη, χρώμα, 56 x 57 x 28 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11796

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Black Box, 1966
Cardbox, cardboard arrows, colour, 56 x 57 x 28 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11796

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Μαύρο κουτί
Χαρτόκουτο, χαρτονένια στοιχεία, χρώμα, 65 x 56,5 x 22,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11798

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Black Box
Cardbox, cardboard elements, colour, 65 x 56,5 x 22,5 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11798

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Μαύρο κουτί, No 53, 1965
Χαρτόκουτο, χαρτονένια στοιχεία, χρώμα, 159 x 91 x 23,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11797

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Black Box No 53, 1965
Cardbox, cardboard elements, colour, 159 x 91 x 23,5 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11797

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Spectacle Urbain
Ηλεκτρικό κουτί, 26,5 x 62 x 13,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11790

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Spectacle Urbain
Electric box, 26,5 x 62 x 13,5 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11790

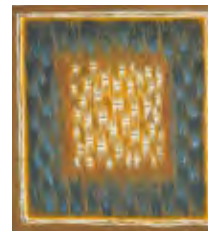
ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Trafic Man, No 16/68, 1968
Ηλεκτρικό κουτί, 82 x 38,5 x 19 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11791

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Trafic Man, No 16/68, 1968
Electric box, 82 x 38,5 x 19 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11791

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Λινάτσα, XI, 1973, 1973
Κομμένη, διπλωμένη λινάτσα, χρώμα, 91,5 x 74 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11803

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Burlap XI, 1973, 1973
Cut and folded burlap, colour, 91,5 x 74 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11803

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Λινάτσα, III/88, 1988
Λινάτσα, χρώμα, 79 x 66 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11801

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Burlap III/88, 1988
Burlap, colour, 79 x 66 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11801

ΔΑΝΙΗΛ (ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ) (Πύργος Ηλείας 1924-Ρίο 2008)
Λινάτσα X/03 (N), 2003
Ξεφτισμένη λινάτσα, χρώμα, 98 x 70 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2007, αρ. έργου 11802

DANIEL (PANAGOPOULOS) (Pyrgos, Ileia 1924-Rio 2008)
Burlap X/03 (N), 2003
Frayed burlap, colour, 98 x 70 cm
Donated by the artist, 2007, inv. no. 11802

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΙΒΑΡΗΣ (Σαν Πάολο, Βραζιλία 1956)
Θόρυβος, 1988 - 1994
Πολυεστέρας, ακτινογραφία, λαμαρίνα, σχέδιο με μολύβι, χαρτόνι, πηνίο, βίδες, 107 x 75 x 14 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2010, αρ. έργου 11511

GIORGOS DIVARIS (Sao Paolo 1956)
Noise, 1988 - 1994
Polyester, X-ray, metal sheet, pencil drawing, cardboard, coil, screws, 107 x 75 x 14 cm.
Donated by the artist, 2010, inv. no. 11511

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΔΡΟΥΓΚΑΣ (Πειραιάς 1940)
Η εκλογή του Πάριδος, 1988
Λάδι σε μουσαμά, 180 x 250 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2009, αρ. έργου 11248

ACHILLEAS DROUNGAS (Piraeus 1940)
The Judgement of Paris, 1988
Oil on canvas, 180 x 250 cm
Donated by the artist, 2009, inv. no 11248

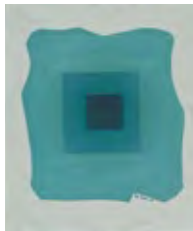
ΦΡΟΣΩ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ-ΜΕΝΕΓΑΚΗ
(Κωνσταντινούπολη 1911-Αθήνα 1995)
Αίγαγρος, 1955
Χαλκός, 74 x 41 x 24 εκ.
Κληροδότημα Φρόσως Ευθυμιάδη-Μενεγάκη,
1995, αρ. έργου 9148

FROSSO EFTHYMIADI-MENEGAKI (Istanbul 1911-Athens 1995)
Ibex, 1955
Bronze, 74 x 41 x 24 cm
Frosso Efthymiadi-Menegaki Bequest, 1995, inv. no 9148

ΦΡΟΣΩ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ-ΜΕΝΕΓΑΚΗ
(Κωνσταντινούπολη 1911-Αθήνα 1995)
Χορός, 1955
Σφυρήλατος ορείχαλκος, 109 x 149 x 104 εκ. Κληροδότημα
Φρόσως Ευθυμιάδη-Μενεγάκη, 1995, αρ. έργου 9048

FROSSO EFTHYMIADI-MENEGAKI (Istanbul 1911-Athens 1995)
Dance, 1955
Hammered brass, 109 x 149 x 104 cm
Frosso Efthymiadi-Menegaki Bequest, 1995, inv. no 9048

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΖΕΡΒΟΥ (Αθήνα 1937-Αθήνα 1988)
Σύνθεση
Ακρυλικό σε μουσαμά, 61 x 50 εκ.
Δωρεά της καλλιτέχνης, 1977, αρ. έργου 5296

CHRISTINA ZERVOU (Athens 1937-Athens 1988)
Composition
Acrylic on canvas, 61 x 50 cm
Donated by the artist, 1977, inv. no 5296

ΝΑΝΑ ΗΣΑΪΑ (Αθήνα 1934-Αθήνα 2003)
Γεωμετρικά κονστρουκτιβιστικά, 1973
Λάδι σε μουσαμά, 125,5 x 125,5 εκ.
Κληροδότημα Νανάς Ησαΐα, 2003, αρ. έργου 10617

NANA ISAIA (Athens 1934-Athens 2003)
Geometric Constructivist Compositions, 1973
Oil on canvas, 125,5 x 125,5 cm
Nana Isaia Bequest, 2003, inv. no 10617

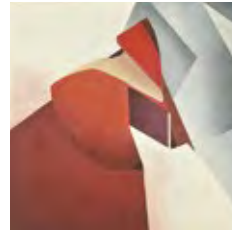
ΝΑΝΑ ΗΣΑΪΑ (Αθήνα 1934-Αθήνα 2003)
Γεωμετρικό λευκό ανάγλυφο
Λάδι και ξύλο σε χάρντμπορντ, 25 x 25 εκ.
Κληροδότημα Νανάς Ησαΐα, 2003, αρ. έργου 10664

NANA ISAIA (Athens 1934-Athens 2003)
White Geometric Relief
Oil and wood on hardboard, 25 x 25 cm
Nana Isaia Bequest, 2003, inv. no 10664

ΝΑΝΑ ΗΣΑΪΑ (Αθήνα 1934-Αθήνα 2003)
Κονστρουκτιβιστικά, 1972
Λάδι και ξύλο σε χάρντμπορντ, 55 x 55 εκ.
Κληροδότημα Νανάς Ησαΐα, 2003, αρ. έργου 10643

ISAIA NANA (Athens 1934-Athens 2003)
Constructivist Compositions, 1972
Oil and wood on hardboard, 55 x 55 cm
Nana Isaia Bequest, 2003, inv. no 10643

ΝΑΝΑ ΗΣΑΪΑ (Αθήνα 1934-Αθήνα 2003)
Κονστρουκτιβιστικό
Λάδι σε μουσαμά, 130 x 130 εκ.
Κληροδότημα Νανάς Ησαΐα, 2003, αρ. έργου 10622

NANA ISAIA (Athens 1934-Athens 2003)
Constructivist Composition
Oil on canvas, 130 x 130 cm
Nana Isaia Bequest, 2003, inv. no 10622

ΝΑΝΑ ΗΣΑΪΑ (Αθήνα 1934-Αθήνα 2003)
Γεωμετρικό κονστρουκτιβιστικό
Λάδι σε χάρντμπορντ, 180 x 110 εκ.
Κληροδότημα Νανάς Ησαΐα, 2003, αρ. έργου 10626

ISAIA NANA (Athens 1934-Athens 2003)
Geometric Constructivist Composition
Oil on hardboard, 180 x 110 cm
Nana Isaia Bequest, 2003, inv. no 10626

ΙΟΥΛΙΑ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ (Τραπεζούντα Πόντου π.1890- ;)
Josiane
Λάδι σε μουσαμά, 92 x 73 εκ.
Δωρεά της καλλιτέχνης, 1949, αρ. έργου 1380

THEOPHILACTOS JULIA (Trapezounta, Pontos circa 1890- ?)
Josiane
Oil on canvas, 92 x 73 cm
Donated by the artist, 1949, inv. no 1380

ΒΑΣΙΛΗΣ ΘΕΟΧΑΡΑΚΗΣ (Πειραιάς 1930)
Αγναντεύοντας τη θάλασσα μέσα από τα φυλλώματα, 2012
Λάδι σε μουσαμά, 130 x 150 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11804

VASILIS THEOCHARAKIS (Piraeus 1930)
Gazing at the Sea through the Foliage, 2012
Oil on canvas, 130 x 150 cm
Donated by the artist, 2012, inv. no. 11804

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΗΣ (Σμύρνη 1910-Αθήνα 1979)
Πιετά του 1941, 1975
Λάδι σε μουσαμά, 146 x 114 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1978, αρ. έργου 5571

ORESTIS KANELIS (Smyrna 1910-Athens 1979)
Pietà of 1941, 1975
Oil on canvas, 146 x 114 cm
Donated by the artist, 1978, inv. no 5571

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΠΡΑΛΟΣ (Παναπώλιο Αγρινίου 1909-Αθήνα 1993)
Νίκη, 1961
Μπρούντζος, 205 x 140 x 28 εκ. Προέλευση: πρώην Ίδρυμα
Χρήστου και Σούλης Καπράλου, 2006, αρ. έργου 11777

CHRISTOS KAPRALOS (Panetolio, Agrinio 1909-Athens, 1993)
Nike, 1961
Bronze, 205 x 140 x 28 cm. Provenance: former Christos and Souli Kapralos Foundation, 2006, inv. no 11777

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΠΡΑΛΟΣ (Παναπώλιο Αγρινίου 1909-Αθήνα 1993)
Κένταυρος και Λαπιθήδα, 1961
Μπρούντζος, 170 x 140 x 40 εκ. Προέλευση: πρώην Ίδρυμα
Χρήστου και Σούλης Καπράλου, 2006, αρ. έργου 11583

CHRISTOS KAPRALOS (Panetolio, Agrinio 1909-Athens, 1993)
Centaur and Lapith Woman, 1961
Bronze, 170 x 140 x 40 cm. Provenance: former Christos and Souli Kapralos Foundation, 2006, inv. no 11583

ΘΑΛΕΙΑ ΦΛΩΡΑ ΚΑΡΑΒΙΑ (Σιάτιστα 1871-Αθήνα 1960)
Γερμανίδα σε εσωτερικό δωματίου
Λάδι σε χαρτόνι, 41 x 51 εκ.
Δωρεά οικογένειας Λ. Χρ. Φλωρά, 1974, αρ. έργου 4683

THALEIA FLORA KARAVIA (Siatista 1871-Athens 1960)
German Woman in Domestic Interior
Oil on cardboard, 41 x 51 cm
Donated by L. Chr. Floras family, 1974, inv. no 4683

ΘΑΛΕΙΑ ΦΛΩΡΑ ΚΑΡΑΒΙΑ (Σιάτιστα 1871-Αθήνα 1960)
Προσωπογραφία Νικ. Καραβία
Λάδι σε μουσαμά, 100 x 80 cm
Δωρεά Χρ. Λ. Φλωρά, 1975, αρ. έργου 4751

THALEIA FLORA KARAVIA (Siatista 1871-Athens 1960)
Portrait of Nik. Karavias
Oil on canvas, 100 x 80 cm
Donated by Chr. L. Floras, 1975, inv. no 4751

ΘΑΛΕΙΑ ΦΛΩΡΑ ΚΑΡΑΒΙΑ (Σιάτιστα 1871-Αθήνα 1960)
Ο Πρίγκηψ Χριστόφορος, 1913
Παστέλ, 44 x 31 εκ.
Δωρεά Χρήστου Λ. Φλωρά, 1975, αρ. έργου 4757

THALEIA FLORA KARAVIA (Siatista 1871-Athens 1960)
Prince Christophoros, 1913
Pastel, 44 x 31 cm
Donated by Chr. L. Floras, 1975, inv. no 4757

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΡΑΣ (Τρίκαλα 1930)
Διαστημικό όραμα, 1978
Λάδι σε μουσαμά, 172 x 142 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1980, αρ. έργου 5921

CHRISTOS KARAS (Trikala 1930)
Space Vision, 1978
Oil on canvas, 172 x 142 cm
Donated by the artist, 1980, inv. no 5921

ΑΛΕΚΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Λαμία 1904-Αθήνα 1975)
Ρεσιτάλ, 1951
Μικτή τεχνική, 148 x 200 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1976, αρ. έργου 4887

ALEKOS KONTOPOULOS (Lamia 1904-Athens 1975)
Recital, 1951
Mixed media, 148 x 200 cm
Donated by the artist, 1976, inv. no 4887

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΛΑΓΑΝΑ (Μεσολόγγι 1915-Αθήνα 2004)
Η τσαγιέρα, 1993
Λάδι σε μουσαμά, 50 x 70 εκ.
Δωρεά της καλλιτέχνης, 1995, αρ. έργου 8898

IPHIGENIA LAGANA (Missolonghi 1915-Athens 2004)
The Teapot, 1993
Oil on canvas, 50 x 70 cm
Donated by the artist, 1995, inv. no 8898

ΣΟΦΙΑ ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ (Αθήνα 1882-Αθήνα 1965)
Η θάλασσα της Μάγχης
Λάδι σε μουσαμά, 44 x 61,5 εκ.
Κληροδότημα Σοφίας Λασκαρίδου, 1966, αρ. έργου 3511

SOFIA LASKARIDOU (Athens 1882-Athens 1965)
The English Channel
Oil on canvas, 44 x 61,5 cm
Sofia Laskaridou Bequest, 1966, inv. no 3511

ΣΟΦΙΑ ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ (Αθήνα 1882-Αθήνα 1965)
14η Ιουλίου, Παρίσι
Λάδι σε μουσαμά, 22,5 x 27,5 εκ.
Κληροδότημα Σοφίας Λασκαρίδου, 1966, αρ. έργου 3514

SOFIA LASKARIDOU (Athens 1882-Athens 1965)
Bastille Day, Paris
Oil on canvas, 22,5 x 27,5 cm
Sofia Laskaridou Bequest, 1966, inv. no 3514

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΛΑΜΟΣ (Αλεξάνδρεια 1913-Αθήνα 2007)
Σπίτια στη Δεξαμενή, 1964
Λάδι σε μουσαμά, 120 x 84,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4692

KONSTANTINOS MALAMOS (Alexandria 1913-Athens 2007)
Houses in Dexameni, 1964
Oil on canvas, 120 x 84,5 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4692

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΛΑΜΟΣ (Αλεξάνδρεια 1913-Αθήνα 2007)
Ομαδική προσωπογραφία, 1984-1989
Λάδι σε μουσαμά, 200 x 335 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1999, αρ. έργου 9976

MALAMOS KONSTANTINOS (Alexandria 1913-Athens 2007)
Group Portrait, 1984-1989
Oil on canvas, 200 x 335 cm
Donated by the artist, 1999, inv. no 9976

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΛΤΕΖΟΣ (Σμύρνη 1915-Παρίσι 1987)
Αφηρημένη σύνθεση, 1960
Ακρυλικό σε μουσαμά, 81 x 100 εκ.
Δωρεά Ελένης Μαλτέζου, 1997, αρ. έργου 11787

YIANNIS MALTEZOS (Smyrna 1915-Paris 1987)
Abstract Composition, 1960
Acrylic on canvas, 81 x 100 cm
Donated by the Eleni Maltezo, 1997, inv. no 11787

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΛΤΕΖΟΣ (Σμύρνη 1915-Παρίσι 1987)
Σύνθεση No 8, 1961
Ακρυλικό και πολυουρεθάνη σε μουσαμά, 116 x 89 εκ.
Δωρεά Ελένης Μαλτέζου, 1997, αρ. έργου 11786

YIANNIS MALTEZOS (Smyrna 1915-Paris 1987)
Composition No 8, 1961
Acrylic and polyurethane on canvas, 116 x 89 cm
Donated by Eleni Maltezo, 1997, inv. no 11786

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΛΤΕΖΟΣ (Σμύρνη 1915-Παρίσι 1987)
Χώρος – Μορφή (δίπτυχο), 1973
Ακρυλικό, αερογράφος, ανάγλυφο καλούπι σε μουσαμά, 146 x 92 εκ.
Δωρεά Ελένης Μαλτέζου, 1997, αρ. έργου 11788

YIANNIS MALTEZOS (Smyrna 1915-Paris 1987)
Space – Figure (diptych), 1973
Acrylic, aerograph, embossed cast on canvas, 146 x 92 cm
Donated by Eleni Maltezo, 1997, inv. no 11788

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΛΤΕΖΟΣ (Σμύρνη 1915-Παρίσι 1987)
Διαστημική σύνθεση, (Composition spatiale), 1974
Ακρυλικό, αερογράφος, ανάγλυφο καλούπι σε μουσαμά, 65 x 54 εκ.
Δωρεά Ελένης Μαλτέζου, 1997, αρ. έργου 11785

YIANNIS MALTEZOS (Smyrna 1915-Paris 1987)
Space Composition, 1974
Acrylic, aerograph, embossed cast on canvas, 65 x 54 cm
Donated by the Eleni Maltezo, 1997, inv. no 11785

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΛΤΕΖΟΣ (Σμύρνη 1915-Παρίσι 1987)
Χώρος, 1974
Ακρυλικό, αερογράφος, ανάγλυφο καλούπι σε μουσαμά,
33 x 33 εκ.
Δωρεά Ελένης Μαλτέζου, 1997, αρ. έργου 11789

YIANNIS MALTEZOS (Smyrna 1915-Paris 1987)
Space, 1974
Acrylic, aerograph, embossed cast on canvas, 33 x 33 cm
Donated by Eleni Maltezou, 1997, inv. no 11789

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΛΤΕΖΟΣ (Σμύρνη 1915-Παρίσι 1987)
Σύνθεση σε μαύρο, 1960
Ακρυλικό σε μουσαμά, 102 x 82 εκ.
Δωρεά Ελένης Μαλτέζου, 1997, αρ. έργου 11784

YIANNIS MALTEZOS (Smyrna 1915-Paris 1987)
Composition in black, 1960
Acrylic on canvas, 102 x 82 cm
Donated by the Eleni Maltezou, 1997, inv. no 11784

ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ (Κάιρο 1927)
Από την καρδιά μου Νο 1, 2000
Βαμβακερό ύφασμα σε τελάρο, 120 x 120 x 11 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2009, αρ. έργου 11246

MICHAEL MICHAELEDES (Cairo 1927)
From my Heart No 1, 2000
Cotton cloth on frame, 120 x 120 x 11 cm
Donated by the artist, 2009, inv. no 11246

ΝΙΚΟΣ ΜΙΧΑΛΙΤΣΙΑΝΟΣ (Πειραιάς 1958)
Καταιγίδα
Λάδι σε μουσαμά, 150 x 120 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1993, αρ. έργου 8660

NIKOS MICHALITSIANOS (Pireus 1958)
Tempest
Oil on canvas, 150 x 120 cm
Donated by the artist, 1993, inv. no 8660

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΡΑΛΗΣ (Αρτα 1916-Αθήνα 2009)
Επιτύμβια σύνθεση Β, 1958 - 1962
Λάδι σε μουσαμά, 116 x 168 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1988, αρ. έργου 7703

YANNIS MORALIS (Arta 1916-Athens 2009)
Funerary Composition II, 1958 - 1962
Oil on canvas, 116 x 168 cm
Donated by the artist, 1988, inv. no 7703

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΡΑΛΗΣ (Αρτα 1916-Αθήνα 2009)
Επιτύμβια σύνθεση, 1958
Λάδι και αυγοτέμπερα σε χάρντιμπορντ, 106,5 x 77,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1988, αρ. έργου 7706

YANNIS MORALIS (Arta 1916-Athens 2009)
Funerary Composition, 1958
Oil and egg tempera on hardboard, 106,5 x 77,5 cm
Donated by the artist, 1988, inv. no 7706

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΡΑΛΗΣ (Αρτα 1916-Αθήνα 2009)
Νέα γυναίκα, 1962
Λάδι σε μουσαμά, 63 x 43 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1988, αρ. έργου 7696

YANNIS MORALIS (Arta 1916-Athens 2009)
Young Woman, 1962
Oil on canvas, 63 x 43 cm
Donated by the artist, 1988, inv. no 7696

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΡΑΛΗΣ (Αρτα 1916-Αθήνα 2009)
Προσωπογραφία Μαρίας Ρουσέν, 1943
Λάδι σε μουσαμά, 92,6 x 43,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1988, αρ. έργου 7686

YANNIS MORALIS (Arta 1916-Athens 2009)
Portrait of Marie Roussin, 1943
Oil on canvas, 92,6 x 43,5 cm
Donated by the artist, 1988, inv. no 7686

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΡΑΛΗΣ (Αρτα 1916-Αθήνα 2009)
Επιτύμβια Σύνθεση Α, 1958 - 1962
Λάδι σε μουσαμά, 150,5 x 150,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1988, αρ. έργου 7702

YANNIS MORALIS (Arta 1916-Athens 2009)
Funerary Composition I, 1958-1962
Oil on canvas, 150,5 x 150,5 cm
Donated by the artist, 1988, inv. no 7702

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΡΑΛΗΣ (Αρτα 1916-Αθήνα 2009)
Αναπόληση, 1959
Λάδι και αυγοτέμπερα σε χάρντιμπορντ, 106 x 77,4 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1988, αρ. έργου 7705

YANNIS MORALIS (Arta 1916-Athens 2009)
Daydreaming, 1959
Oil and egg tempera on hardboard, 106 x 77,4 cm
Donated by the artist, 1988, inv. no 7705

ΞΕΝΟΦΩΝ ΜΠΗΤΣΙΚΑΣ (Ιωάννινα 1963)
Μ, 1998
Μικτή τεχνική σε PVC, 4 ζελατίνες 70 x 100 εκ.,
μεταλλικό πλαίσιο 71 x 102,5 x 9 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11808

XENOPHON BITSIKAS (Ioannina 1963)
Μ, 1998
Mixed media on PVC, 4 gelatin foils 70 x 100 cm,
metal frame 71 x 102,5 x 9 cm.
Donated by the artist, 2012, inv. no. 11808

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΥΤΑΡΑΣ (Χαλκίδα 1934)
Τόξο, 1994
Λάδι σε μουσαμά, 220 x 180 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1998, αρ. έργου 9970

DIMITRIS MYTARAS (Chalkida 1934)
Arrow, 1994
Oil on canvas, 220 x 180 cm
Donated by the artist, 1998, inv. no 9970

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΥΤΑΡΑΣ (Χαλκίδα 1934)
Εργαστήριο, 1993
Λάδι σε μουσαμά, 220 x 180 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1998, αρ. έργου 9971

DIMITRIS MYTARAS (Chalkida 1934)
Studio, 1993
Oil on canvas, 220 x 180 cm
Donated by the artist, 1998, inv. no 9971

ΚΛΕΙΩ ΝΑΤΣΗ (Θεσσαλονίκη 1929)
Jardin III [Κήπος 3], 1972
Λάδι σε μουσαμά, 84 x 128 εκ.
Δωρεά της καλλιτέχνης, 1972, αρ. έργου 4106

CLIO NATSI (Thessaloniki 1929)
Jardin III [Garden 3], 1972
Oil on canvas, 84 x 128 cm
Donated by the artist, 1972, inv. no 4106

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ύδρα 1909-Αθήνα 1986)
Μελέτη για τις συνθέσεις της Biennale, 1963
Λάδι σε μουσαμά, 96 x 128 εκ.
Κληροδότημα Αγγέλας Νικολάου, 2001, αρ. έργου 10179

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Hydra 1909-Athens 1986)
Study for the Biennale Compositions, 1963
Oil on canvas, 96 x 128 cm
Angela Nikolaou Bequest, 2001, inv. no 10179

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ύδρα 1909-Αθήνα 1986)
Σύνθεση, 1963
Λάδι σε μουσαμά, 128,5 x 193 εκ.
Κληροδότημα Αγγέλας Νικολάου, 2001, αρ. έργου 10174

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Hydra 1909-Athens 1986)
Composition, 1963
Oil on canvas, 128,5 x 193 cm
Angela Nikolaou Bequest, 2001, inv. no 10174

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ύδρα 1909-Αθήνα 1986)
Μορφή
Λάδι σε μουσαμά, 64 x 96 εκ.
Κληροδότημα Αγγέλας Νικολάου, 2001, αρ. έργου 10187

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Hydra 1909-Athens 1986)
Figure
Oil on canvas, 64 x 96 cm
Angela Nikolaou Bequest, 2001, inv. no 10187

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ύδρα 1909-Αθήνα 1986)
Μορφή, 1978
Λάδι σε μουσαμά, 63,5 x 128 εκ.
Κληροδότημα Αγγέλας Νικολάου, 2001, αρ. έργου 10181

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Hydra 1909-Athens 1986)
Figure, 1978
Oil on canvas, 63,5 x 128 cm
Angela Nikolaou Bequest, 2001, inv. no 10181

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ύδρα 1909-Αθήνα 1986)
Προσωπογραφία άνδρα, 1969
Λάδι σε μουσαμά, 40 x 25 εκ.
Κληροδότημα Αγγέλας Νικολάου, 2001, αρ. έργου 10191

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Hydra 1909-Athens 1986)
Portrait of a Man, 1969
Oil on canvas, 40 x 25 cm
Angela Nikolaou Bequest, 2001, inv. no 10191

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ύδρα 1909-Αθήνα 1986)
Σύνθεση, 1963
Λάδι σε μουσαμά, 128 x 192 εκ.
Κληροδότημα Αγγέλας Νικολάου, 2001, αρ. έργου 10175

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΣ (Hydra 1909-Athens 1986)
Composition, 1963
Oil on canvas, 128 x 192 cm
Angela Nikolaou Bequest, 2001, inv. no 10175

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ύδρα 1909-Αθήνα 1986)
Γυμνά στην αμμουδιά, 1979
Λάδι σε μουσαμά, 128 x 192 εκ.
Κληροδότημα Αγγέλας Νικολάου, 2001, αρ. έργου 10173

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΣ (Hydra 1909-Athens 1986)
Nudes on the Beach, 1979
Oil on canvas, 128 x 192 cm
Angela Nikolaou Bequest, 2001, inv. no 10173

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ύδρα 1909-Αθήνα 1986)
Σύνθεση, 1963
Λάδι σε μουσαμά, 128,5 x 192,9 εκ.
Κληροδότημα Αγγέλας Νικολάου, 2001, αρ. έργου 10176

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΣ (Hydra 1909-Athens 1986)
Composition, 1963
Oil on canvas, 128,5 x 192,9 cm
Aggela Nikolaou Bequest, 2001, inv. no 10176

ΚΟΣΜΑΣ ΞΕΝΑΚΗΣ (Βράιλα Ρουμανίας 1925-Αθήνα 1984)
Άνθρωποι και πουλιά
Κόλλα σε χαρτί, 124 x 128 εκ.
Δωρεά Αριάδνης Ξενάκη, 1990, αρ. έργου 8446

KOSMAS XENAKIS (Vraila, Romania 1925-Athens 1984)
People and Birds
Pigment on paper, 124 x 128 cm
Donated by Ariadne Xenaki, 1990, inv. no 8446

ΚΟΣΜΑΣ ΞΕΝΑΚΗΣ (Βράιλα Ρουμανίας 1925-Αθήνα 1984)
Κόκκινη σύνθεση με μπλε και ροζ
Ακρυλικό σε μουσαμά, 150 x 160 εκ.
Δωρεά Αριάδνης Ξενάκη, 1990, αρ. έργου 8447

KOSMAS XENAKIS (Vraila, Rumania 1925-Athens 1984)
Red Composition with Blue and Pink
Acrylic on canvas, 150 x 160 cm
Donated by Ariadne Xenaki, 1990, inv. no 8447

ΑΓΛΑΪΑ ΠΑΠΑ (Κέρκυρα 1904-Πειραιάς 1984)
Αυτοπροσωπογραφία
Λάδι σε μουσαμά, 60,5 x 60 εκ.
Δωρεά της καλλιτέχνης, 1981, αρ. έργου 6097

AGLAIA PAPAS (Corfu 1904-Piraeus 1984)
Self Portrait
Oil on canvas, 60,5 x 60 cm
Donated by the artist, 1981, inv. no 6097

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑΣ
(Δεσφίνα Παρνασσίδας 1892-Αθήνα 1957)
Σκήτη Αγίου Ανδρέου, 1932
Λάδι και κάρβουνο σε χαρτί, 155,4 x 130 εκ.
Δωρεά Ασημίνας Παπαλουκά, 1979, αρ. έργου 5721

SPYROS PAPALOUKAS (Desfina, Parnassida 1892-Athens 1957)
The Skete of Agios Andreas, 1932
Oil and coal on wood panel, 155,4 x 130 cm
Donated by Asimina Papalouka, 1979, inv. no 5721

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Αυτοπροσωπογραφία, 1903
Λάδι σε μουσαμά, 57 x 45 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6481

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Self Portrait, 1903
Oil on canvas, 57 x 45 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6481

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ (Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Θέατρο Ηρώδου Αττικού
Λάδι σε μουσαμά, 47 x 70 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6479

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Herodes Atticus Theatre
Oil on canvas, 47 x 70 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6479

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Προσωπογραφία Αλέξανδρου Παπαναστασίου
Λάδι σε μουσαμά, 233 x 143 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6477

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Portrait of Alexandros Papanastasiou
Oil on canvas, 233 x 143 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6477

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Η νύχτα αποκρίνεται στα παράπονά μου, π. 1933
Λάδι σε μουσαμά, 75,5 x 84 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6448

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
The Night Responds to My Complaints, ca 1933
Oil on canvas, 75,5 x 84 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6448

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Ο Άγιος Σεβαστιανός
Λάδι σε μουσαμά, 111 x 100 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6457

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
St. Sebastian
Oil on canvas, 111 x 100 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6457

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Νεκρή φύση με μπλε κανάτι
Λάδι σε μουσαμά, 56 x 62 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6489

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Still Life with blue Pitcher
Oil on canvas, 56 x 62 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6489

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Αγία Καικιλία, πριν το 1938
Λάδι σε μουσαμά, 110 x 100 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6455

PARTHENIS KONSTANTINOS (Alexandria
1878/1879-Athens 1967)
St. Cecilia, before 1938
Oil on canvas, 110 x 100 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6455

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Νεκρή φύση
Λάδι σε μουσαμά, 67 x 100 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6473

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Still Life
Oil on canvas, 67 x 100 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6473

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Νίκη
Λάδι σε μουσαμά, 95 x 90 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6450

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Nike
Oil on canvas, 95 x 90 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6450

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Τοπίο (Καισαριανή)
Λάδι σε μουσαμά, 48 x 54 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6490

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Landscape (Kaisariani)
Oil on canvas, 48 x 54 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6490

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Ο θρήνος, πριν το 1920
Κάρβουνο, 114 x 129 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1920, αρ. έργου 413

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Lament, before 1920
Charcoal, 114 x 129 cm
Donated by the artist, 1920, inv. no 413

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Τα αγαθά της συγκοινωνίας
Λάδι σε μουσαμά, 35 x 69 εκ.
Κληροδότημα Κληρονόμων Νικολάου Παρθένη,
2000, αρ. έργου 9993

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
The Benefits of Transportation
Oil on canvas, 35 x 69 cm
Bequest of the Heirs of Nikolaos Parthenis, 2000, inv. no 9993

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Η Ανάσταση
Λάδι σε μουσαμά, 114 x 130 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6505

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
The Resurrection
Oil on canvas, 114 x 130 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6505

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Φιγούρα ροζ (Μάγος)
Λάδι σε μουσαμά, 33 x 26,5 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6492

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Pink Figure (Wizard)
Oil on canvas, 33 x 26,5 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6492

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
«La temperanza», Γυναίκα που κρατάει μαχαίρι,
πριν το 1938.
Λάδι σε μουσαμά, 84,5 x 62 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6484

PARTHENIS KONSTANTINOS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
“La temperanza”, Woman Holding a Knife,
before 1938.
Oil on canvas, 84,5 x 62 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6484

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Πιστά
Λάδι σε μουσαμά, 128 x 169 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6467

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Pietà Oil on canvas, 128 x 169 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6467

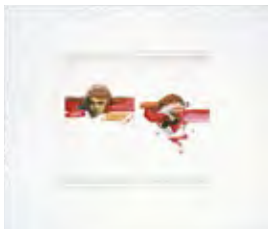
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Προσωπογραφία Μπενάκη
Λάδι σε μουσαμά, 126 x 95 cm
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6471

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Portrait of Benakis
Oil on canvas, 126 x 95 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6471

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ
(Αλεξάνδρεια 1878/1879-Αθήνα 1967)
Λουόμενες, πριν το 1919
Λάδι σε μουσαμά, 114 x 130 εκ.
Δωρεά Σοφίας Παρθένη, 1980, αρ. έργου 6504

KONSTANTINOS PARTHENIS
(Alexandria 1878/1879-Athens 1967)
Bathers, before 1919
Oil on canvas, 114 x 130 cm
Donated by Sofia Partheni, 1980, inv. no 6504

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ (Πειραιάς 1922-Αθήνα 1989)
Άπειρο, Μαδρίτη, 1969
Μικτή τεχνική σε ξύλο, 92 x 79 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2003, αρ. έργου 10408

DIMITRIS PERDIKIDIS (Piraeus 1922-Athens 1989)
Infinite, Madrid, 1969
Mixed media on wood, 92 x 79 cm
Donated by the artist, 2003, inv. no 10408

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ (Πειραιάς 1922-Αθήνα 1989)
Μαδρίτη
Μικτή τεχνική σε ξύλο, 43 x 40 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2003, αρ. έργου 10407

DIMITRIS PERDIKIDIS (Piraeus 1922-Athens 1989)
Madrid Mixed media on wood, 43 x 40 cm
Donated by the artist, 2003, inv. no 10407

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΟΥΓΚΙΑΛΗΣ (Ξυλόκαστρο Κορινθίας 1894-;)
Μητέρα και παιδί
Λάδι σε μουσαμά, 119 x 84 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1964, αρ. έργου 3165

CONSTANTINE POUGIALIS (Xylokastro, Korinthos 1894-?)
Mother and Child
Oil on canvas, 119 x 84 cm
Donated by the artist, 1964, inv. no 3165

ΠΑΡΙΣ (- ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ) ΠΡΕΚΑΣ (Αθήνα 1926-Αθήνα 1999)
Παράλληλοι Βίοι. Πλούταρχος, 1976
Λάδι σε μουσαμά, 132 x 152 εκ.
Δωρεά Μερόπης και Χριστίνας Πρέκα, 2008, αρ. έργου 10516

PARIS (-ALEXANDROS) PREKAS (Athens 1926-Athens 1999)
Parallel Lives. Plutarch, 1976
Oil on canvas, 132 x 152 cm
Donated by Meropi and Christina Preka, 2008, inv. no 10516

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΑΛΛΗΣ (Κωνσταντινούπολη 1852-Λωζάννη 1909)
Εσωτερικό εκκλησίας
Λάδι σε μουσαμά, 35 x 22 εκ.
Κληροδότημα Θεόδωρου Ράλλη, 1910, αρ. έργου 1198

THEODOROS RALLIS (Istanbul 1852-Lausanne 1909)
Church Interior
Oil on canvas, 35 x 22 cm
Theodoros Rallis Bequest, 1910, inv. no 1198

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΑΛΛΗΣ (Κωνσταντινούπολη 1852-Λωζάννη 1909)
Προσωπογραφία γυναίκας
Λάδι σε μουσαμά, 46 x 27 εκ.
Κληροδότημα Θεόδωρου Ράλλη, 1910, αρ. έργου 1091

THEODOROS RALLIS (Istanbul 1852-Lausanne 1909)
Portrait of a Woman
Oil on canvas, 46 x 27 cm
Theodoros Rallis Bequest, 1910, inv. no 1091

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΑΛΛΗΣ (Κωνσταντινούπολη 1852-Λωζάννη 1909)
Ο φυλακισμένος, π. 1909
Λάδι σε μουσαμά, 61 x 38 εκ.
Κληροδότημα Θεόδωρου Ράλλη, 1910, αρ. έργου 716

THEODOROS RALLIS (Istanbul 1852-Lausanne 1909)
The Prisoner, ca 1909
Oil on canvas, 61 x 38 cm
Theodoros Rallis Bequest, 1910, inv. no 716

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΑΛΛΗΣ (Κωνσταντινούπολη 1852-Λωζάννη 1909)
Αυτοπροσωπογραφία
Λάδι σε ξύλο, 46 x 38 εκ.
Κληροδότημα Θεόδωρου Ράλλη, 1910, αρ. έργου 1114

THEODOROS RALLIS (Istanbul 1852-Lausanne 1909)
Self Portrait
Oil on panel, 46 x 38 cm
Theodoros Rallis Bequest, 1910, inv. no 1114

ΜΠΕΛΛΑ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΥ (Αθήνα 1902-Αθήνα 1992)
Γυναίκα με περιστέρι, 1953
Πέτρα, 64 x 55 x 57 εκ.
Κληροδότημα Μπέλλας Ραφτοπούλου, 1995, αρ. έργου 8678

BELLA RAFTOPOULOU (Athens 1902-Athens 1992)
Woman With Dove, 1953
Stone, 64 x 55 x 57 cm
Bella Raftopoulou Bequest, 1995, inv. no 8678

ΜΠΕΛΛΑ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΥ (Αθήνα 1902-Αθήνα 1992)
Ανθρωπομορφία (παραλλαγή), [1978]
Πέτρα, 147 x 58 x 30 εκ.
Κληροδότημα Μπέλλας Ραφτοπούλου, 1995, αρ. έργου 8671

BELLA RAFTOPOULOU (Athens 1902-Athens 1992)
Anthropomorphy (Variation), [1978]
Stone, 147 x 58 x 30 cm
Bella Raftopoulou Bequest, 1995, inv. no 8671

ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΣ ΡΕΓΚΟΣ (Νάξος 1903-Θεσσαλονίκη 1984)
Ο γλύπτης Αθανάσιος Απόρητης, 1955
Λάδι σε μουσαμά, 60 x 50 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1972, αρ. έργου 4121

POLYKLEITOS RENGOS (Naxos 1903-Thessaloniki 1984)
The Sculptor Athanasios Apartis, 1955
Oil on canvas, 60 x 50 cm
Donated by the artist, 1972, inv. no 4121

ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΣ ΡΕΓΚΟΣ (Νάξος 1903-Θεσσαλονίκη 1984)
Ησυχαστήριο Αρχάγγελος-Καρούλια, 1980
Μικτή τεχνική σε μουσαμά, 130 x 75 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1980, αρ. έργου 5920

POLYKLEITOS RENGOS (Naxos 1903-Thessaloniki 1984)
The Archangelos-Karoulia Hermitage, 1980
Mixed media on canvas, 130 x 75 cm
Donated by the artist, 1980, inv. no 5920

ΓΙΩΡΓΟΣ ΡΟΡΡΗΣ (Κοσμάς Κυνουρίας 1963)
Κοπέλλα με πλισέ φούστα, 1990
Λάδι σε μουσαμά, 110 x 130 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1993, αρ. έργου 8607

RORRIS GEORGES (Kosmas, Kynouria 1963)
Girl in a Pleated Skirt, 1990
Oil on canvas, 110 x 130 cm
Donated by the artist, 1993, inv. no 8607

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΑΚΕΛΛΙΩΝ (Βόλος 1947)
Σύνθεση, 1980
Μικτή τεχνική, 118 x 75,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1984, αρ. έργου 7006

DIMITRIS SAKELLION (Volos 1947)
Composition, 1980
Mixed media, 118 x 75,5 cm
Donated by the artist, 1984, inv. no 7006

ΜΥΡΣΙΝΗ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΥ (Ξυλόκαστρο 1926-Αθήνα 1988)
Τοπίο από τη Σαντορίνη
Λάδι σε μουσαμά, 85 x 112 εκ.
Κληροδότημα Μυρσίνης Σαντοριναίου, 1994, αρ. έργου 8958

MYRSINI SANTORINAIΟΥ (Xylokastro 1926-Athens 1988)
Santorini Landscape
Oil on canvas, 85 x 112 cm
Myrsini Santorinaiou Bequest, 1994, inv. no 8958

ΞΕΝΗΣ ΣΑΧΙΝΗΣ (Θεσσαλονίκη 1954)
Από τον Manet, 2011
Λινόλεουμ και ακιδογραφία σε πλεξιγκλάς, 100 x 100 x 5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11806

XENIS SACHINIS (Thessaloniki 1954)
From Manet, 2011
Linoleum and drypoint on plexiglass, 100 x 100 x 5 cm
Donated by the artist, 2012, inv. no. 11806

ΞΕΝΗΣ ΣΑΧΙΝΗΣ (Θεσσαλονίκη 1954)
Ο Ξενής με τη σύζυγο του Louis Corinth, 2011
Λινόλεουμ και ακιδογραφία σε πλεξιγκλάς, 100 x 100 x 5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11807

XENIS SACHINIS (Thessaloniki 1954)
Xenis with Louis Corinth's wife, 2011
Linoleum and drypoint on plexiglass, 100 x 100 x 5 cm
Donated by the artist, 2012, inv. no. 11807

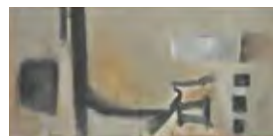
ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΚΕΛΙΩΤΗΣ (Σμύρνη 1917-Αθήνα 1984)
Έμποροι-Εβραίοι
Λάδι σε μουσαμά, 50 x 78 εκ.
Δωρεά Φωτίκας Χατζή - Σικελιώτη, 2001, αρ. έργου 10285

GIORGOS SIKELIOTIS (Smyrna 1917-Athens 1984)
Merchants-Jews
Oil on canvas, 50 x 78 cm
Donated by Fotika Chatzi - Sikielioti, 2001, inv. no 10285

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ (Νέα Υόρκη 1922-Ιωάννινα 1997)
Αρχαϊκό κτίσμα, 1946 - 1947
Λάδι σε μουσαμά, 50 x 60 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4773

THEODOROS STAMOS (New York 1922-Ioannina 1997)
Archaic Building, 1946 - 1947
Oil on canvas, 50 x 60 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4773

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ (Νέα Υόρκη 1922-Ιωάννινα 1997)
Tea-house, 1951 - 1952
Λάδι σε μουσαμά, 40,5 x 84,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4780

THEODOROS STAMOS (New York 1922-Ioannina 1997)
Tea-house, 1951 - 1952
Oil on canvas, 40,5 x 84,5 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4780

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ (Νέα Υόρκη 1922-Ιωάννινα 1997)
Αντικείμενο συζήτησης, 1963
Λάδι σε μουσαμά, 133 x 142 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4772

THEODOROS STAMOS (New York 1922-Ioannina 1997)
Conversation Topic, 1963
Oil on canvas, 133 x 142 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4772

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ (Νέα Υόρκη 1922-Ιωάννινα 1997)
Ατέρμονο Πεδίο, Σειρά Λευκάδα Θ, 1973
Ακρυλικό και λάδι σε μουσαμά, 230 x 153 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4790

THEODOROS STAMOS (New York 1922-Ioannina 1997)
Infinity Field, Lefkada Series Θ, 1973
Acrylic and oil on canvas, 230 x 153 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4790

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ (Νέα Υόρκη 1922-Ιωάννινα 1997)
Black Sun Box, 1964-65
Λάδι σε μουσαμά, 172 x 153 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4787

THEODOROS STAMOS (New York 1922-Ioannina 1997)
Black Sun Box, 1964-65
Oil on canvas, 172 x 153 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4787

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ (Νέα Υόρκη 1922-Ιωάννινα 1997)
Potatoe Bug, 1953
Λάδι σε μουσαμά, 159 x 89 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4776

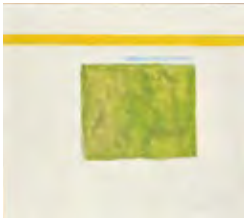
THEODOROS STAMOS (New York 1922-Ioannina 1997)
Potatoe Bug, 1953
Oil on canvas, 159 x 89 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4776

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ (Νέα Υόρκη 1922-Ιωάννινα 1997)
Κιβώτιο του ηλίου από το Loventry, 1968
Λάδι σε μουσαμά, 175 x 154 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4791
THEODOROS STAMOS (New York 1922-Ioannina 1997)
Sun Box from Loventry, 1968
Oil on canvas, 175 x 154 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4791

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ (Νέα Υόρκη 1922-Ιωάννινα 1997)
Cheops Sun Box, 1970
Λάδι σε μουσαμά, 186 x 151 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4796
THEODOROS STAMOS (New York 1922-Ioannina 1997)
Cheops Sun Box, 1970
Oil on canvas, 186 x 151 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4796

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ (Νέα Υόρκη 1922-Ιωάννινα 1997)
Αφιέρωμα στον P. Bonnard II, 1966
Λάδι σε μουσαμά, 121 x 134 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1975, αρ. έργου 4771
THEODOROS STAMOS (New York 1922-Ioannina 1997)
Homage to P. Bonnard II, 1966
Oil on canvas, 121 x 134 cm
Donated by the artist, 1975, inv. no 4771

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΤΣΗΣ (Ύδρα 1925)
Λαϊκή αγορά (τρίπτυχο), 1979 - 1982
Λάδι σε μουσαμά, 249 x 405 εκ., (249 x 1215 εκ.)
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1998, αρ. έργου 9960
PANAYIOTIS TETSI (Hydra 1925)
Street Market (triptych), 1979 - 1982
Oil on canvas, 249 x 405 cm, (249 x 1215 cm)
Donated by the artist, 1998, inv. no 9960

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΤΣΗΣ (Ύδρα 1925)
Πεύκος 2010-2011.
Λάδι και βερνικόχρωμα σε μουσαμά, 161 x 226 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11912
PANAYIOTIS TETSI (Hydra 1925)
Pine 2010-2011.
Oil and colour-varnish on canvas, 161 x 226 cm
Donated by the artist, 2012, inv. no 11912

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΤΣΗΣ (Ύδρα 1925-)
Σφαγτό, 1954 - 1955
Λάδι σε μουσαμά, 158 x 99,1 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1998, αρ. έργου 9928
TETSI PANAYIOTIS (Hydra 1925-)
Slaughtered Animal, 1954-1955
Oil on canvas, 158 x 99,1 cm
Donated by the artist, 1998, inv. no 9928

ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΟΜΠΡΟΣ (Αθήνα 1889-Αθήνα 1974)
Λουόμενη σε ανάπαυση (Αναπαυομένη II), 1928
Μπρούντζος, 33 x 66 x 21 εκ.
Δωρεά των κληρονόμων του καλλιτέχνη, 1975-1976, αρ. έργου 12442/1
MICHAEL TOMBROS (Athens 1889-Athens 1974)
Bather Resting (Resting Woman II), 1928
Bronze, 33 x 66 x 21 cm
Donated by the heirs of the artist, 1975-1976, inv. no 12442/1

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ
(Σμύρνη 1881-Αθήνα 1955)
Μορφή
Λάδι σε μουσαμά, 77 x 72 εκ.
Δωρεά των κληρονόμων του καλλιτέχνη, 1962, αρ. έργου 2648
THEOPHRASTOS TRIANTAPHYLIDIS
(Smyrna 1881-Athens 1955)
Figure
Oil on canvas, 77 x 72 cm
Donated by the heirs of the artist, 1962, inv. no 2648

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ (Πειραιάς 1910-Αθήνα 1989)
Πορτρέτο με χάρτινα άνθη, 1936
Λάδι σε μουσαμά, 49 x 32 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1976, αρ. έργου 4959
YANNIS TSAROUCHEIS (Piraeus 1910-Athens 1989)
Portrait with Paper Flowers, 1936
Oil on canvas, 49 x 32 cm
Donated by the artist, 1976, inv. no 4959

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ (Πειραιάς 1910-Αθήνα 1989)
Τοπίο Ολυμπίας (πράσινο), 1934
Λάδι σε μουσαμά, 39 x 55,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1976, αρ. έργου 4956
TSAROUCHEIS YANNIS (Piraeus 1910-Athens 1989)
Olympia Landscape (green), 1934
Oil on canvas, 39 x 55,5 cm
Donated by the artist, 1976, inv. no 4956

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΣΙΡΙΓΚΟΥΛΗΣ (Αθήνα 1937)
Σύνθεση σε Μαύρο
Μικτή τεχνική, φελιζόλ, 130 x 100 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1984, αρ. έργου 6958
LEONIDAS TSIRINGOULIS (Athens 1937)
Composition in Black
Mixed media, felizol, 130 x 100 cm
Donated by the artist, 1984, inv. no 6958

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΦΑΕΙΝΟΣ
(Μαγνησία Μικράς Ασίας 1918-Αθήνα 1985)
Αιώρηση, 1984
Ακρυλικό σε μουσαμά, 116 x 76 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1985, αρ. έργου 7117
EVANGELOS FAENIOS
(Magnissia, Asia Minor 1918-Athens 1985)
Suspension, 1984
Acrylic on canvas, 116 x 76 cm
Donated by the artist, 1985, inv. no 7117

ΑΛΕΚΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ (Αθήνα 1935)
Χειρομάντης στο δωμάτιό του, 1977
Ακρυλικό σε μουσαμά, 194 x 129 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1978, αρ. έργου 5505
ALEKOS FASSIANOS (Athens 1935)
Palmist in his Room, 1977
Acrylic on canvas, 194 x 129 cm
Donated by the artist, 1978, inv. no 5505

ΑΛΕΚΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ (Αθήνα 1935)
Ο φουριόζος, 1984
Ακρυλικό σε χαρτί κολλημένο σε μουσαμά, 86,4 x 57 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2001, αρ. έργου 11519
ALEKOS FASSIANOS (Athens 1935)
The Frantic, 1984
Acrylic on paper glued on canvas, 86,4 x 57 cm
Donated by the artist, 2001, inv. no 11519

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΦΩΚΑΣ (Ρουμανία 1857-Αθήνα 1946)
Από την Πνύκα
Λάδι σε μουσαμά, 21 x 27 εκ.
Κληροδόχη Οδυσσέα Φωκά, 1946, αρ. έργου 1441
ODYSSEAS FOCAS (Romania 1857-Athens 1946)
From Pnyka
Oil on canvas, 21 x 27 cm
Odysseas Focas Bequest, 1946, inv. no 1441

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΦΩΚΑΣ (Ρουμανία 1857-Αθήνα 1946)
Ακρόπολις
Ακουαρέλα, 68 x 100 εκ.
Κληροδότημα Οδυσσέα Φωκά, 1946, αρ. έργου 1589
ODYSSEAS FOCAS (Romania 1857-Athens 1946)
Acropolis
Watercolour, 68 x 100 cm
Odysseas Focas Bequest, 1946, inv. no 1589

ΣΑΒΒΑΣ ΧΑΡΑΤΣΙΔΗΣ (Αθήνα 1925-Λευκάδα 1994)
Η νύφη
Λάδι σε μουσαμά, 170,5 x 194 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1972, αρ. έργου 4105
SAVVAS CHARATSIDIS (Athens 1925-Lefkada 1994)
The Bride
Oil on canvas, 170,5 x 194 cm
Donated by the artist, 1972, inv. no 4105

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ (Αθήνα 1956)
Τύπος συμπίεσης, 1994
Τύπωμα σε κουβέρτα του πολεμικού ναυτικού,
207 x 142 x 3 εκ., με πλεξιγκλάς 209,5 x 144,2 x 5,5 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2012, αρ. έργου 11809
YORGOS CHARVALIAS (Athens 1956)
Compression Type, 1994
Print on army navy blanket, 207 x 142 x 3 cm,
with plexiglass 209,5 x 144,2 x 5,5 cm.
Donated by the artist, 2012, inv. no. 11809

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΧΑΡΙΑΤΗ-ΣΙΣΜΑΝΗ
(Ζάκυνθος 1911-Αθήνα 1996)
Προσωπογραφία Γ. Μπουζιάνη
Λάδι σε ξυλοτέξ, 49 x 36 εκ.
Δωρεά της καλλιτέχνιδας, 1972, αρ. έργου 4134
AIKATERINI CHARIATI-SISMANI (Zante 1911-Athens 1996)
Portrait of G. Bouzianis
Oil on xylolex, 49 x 36 cm
Donated by the artist, 1972, inv. no 4134

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ (Αθήνα 1906-Αθήνα 1994)
Περιστροφικό τοπίο, 1957
Λάδι σε μουσαμά, 130,5 x 161,8 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1986, αρ. έργου 7323
ΝΙΚΟΣ ΗΑΤΖΙΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΗΙΚΑΣ (Athens 1906-Athens 1994)
Rotating Landscape, 1957
Oil on canvas, 130,5 x 161,8 cm
Donated by the artist, 1986, inv. no 7323

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ (Αθήνα 1906-Αθήνα 1994)
Αναμνήσεις από την Ύδρα, 1948 - 1976
Λάδι σε χαρτί, 122 x 200 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1986, αρ. έργου 7349
ΝΙΚΟΣ ΗΑΤΖΙΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΗΙΚΑΣ (Athens 1906-Athens 1994)
Memories of Hydra, 1948-1976
Oil on paper, 122 x 200 cm
Donated by the artist, 1986, inv. no 7349

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ (Αθήνα 1906-Αθήνα 1994)
Genii Loci, 1970
Λάδι σε μουσαμά, 75,5 x 107 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1986, αρ. έργου 7341
ΝΙΚΟΣ ΗΑΤΖΙΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΗΙΚΑΣ (Athens 1906-Athens 1994)
Genii Loci, 1970
Oil on canvas, 75,5 x 107 cm
Donated by the artist, 1986, inv. no 7341

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ (Αθήνα 1906-Αθήνα 1994)
Ανταύγειες της φωτιάς, 1962
Λάδι σε μουσαμά, 76 x 102 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1986, αρ. έργου 7328
ΝΙΚΟΣ ΗΑΤΖΙΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΗΙΚΑΣ (Athens 1906-Athens 1994)
Shades of Fire, 1962
Oil on canvas, 76 x 102 cm
Donated by the artist, 1986, inv. no 7328

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ (Αθήνα 1906-Αθήνα 1994)
Εξωτερικό (Σιδερένια σκάλα), 1955
Λάδι σε μουσαμά, 73 x 60 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1986, αρ. έργου 7314
ΝΙΚΟΣ ΗΑΤΖΙΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΗΙΚΑΣ (Athens 1906-Athens 1994)
Exterior (Iron staircase), 1955
Oil on canvas, 73 x 60 cm
Donated by the artist, 1986, inv. no 7314

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ (Αθήνα 1906-Αθήνα 1994)
Η μαύρη σπηλιά, 1980
Ακρυλικά σε μουσαμά, 146,5 x 89 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1986, αρ. έργου 7347
ΝΙΚΟΣ ΗΑΤΖΙΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΗΙΚΑΣ (Athens 1906-Athens 1994)
The Black Cave, 1980
Acrylic on canvas, 146,5 x 89 cm
Donated by the artist, 1986, inv. no 7347

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΑ-ΦΩΤΙΟΥ (Θράκη 1918-Αθήνα 1984)
Γυμνό, 1961
Λάδι σε μουσαμά, 130 x 89 εκ.
Κληροδότημα Χαρίκλειας Χατζησάββα-Φωτίου, 1985, αρ. έργου 7034
HARIKLEIA HATZISAVVA-FOTIOU (Thrace 1918-Athens 1984)
Nude, 1961
Oil on canvas, 130 x 89 cm
Harikleia Hatzisavva-Fotiou Bequest, 1985, inv. no 7034

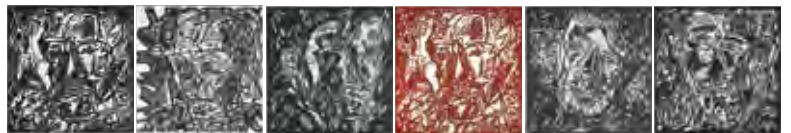
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΧΙΟΣ (Τρύπη Λακωνίας 1910-Ν.Υόρκη 1999)
Το άρμα του Απόλλωνα
Ακρυλικά σε μουσαμά, 152 x 127 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1976, αρ. έργου 4895
THEO HIOS (Tripi, Lakonia 1910-New York 1999)
Apollo's Chariot
Acrylic on canvas, 152 x 127 cm
Donated by the artist, 1976, inv. no 4895

ΤΑΣΟΣ ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ (Ανατολική Ιωαννίνων 1947)
Δέντρο Νο 11, 1993
Κάρβουνο και κάψιμο σε χαρτί, 80 x 120 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2000, αρ. έργου 9982
TASSOS CHRISTAKIS (Anatoliki, Ioannina 1947)
Tree No 11, 1993
Charcoal and scorching on paper, 80 x 120 cm
Donated by the artist, 2000, inv. no 9982

ΤΖΩΝ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ (Λονδίνο 1921)
Πορτρέτο ενός άγνωστου ποιητή, 1995
Λάδι σε μουσαμά, 81 x 65 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη, 1997, αρ. έργου 9706
JOHN CHRISTOFOROU (London 1921)
Portrait of an Unknown Poet, 1995
Oil on canvas, 81 x 65 cm
Donated by the artist, 1997, inv. no 9706

ΓΙΑΝΝΗΣ ΨΥΧΟΠΑΙΔΗΣ (Αθήνα 1945)
«Face control», (εξάπτυχο), 1998
Ξυλογραφία, 98 x 98 εκ. (98 x 588 εκ.)
Δωρεά του καλλιτέχνη, 2000, αρ. έργου 10140/α-στ
JANNIS PSYCHOPEDIS (Athens 1945)
“Face control”, (hexptych), 1998
Woodcut, 98 x 98 cm, (98 x 588 cm)
Donated by the artist, 2000, inv. no 10140/α-στ

